

ภาวะสังคมไทย ไตรมาสสอง ปี 2568

+0.02

การจ้างงาน

+0.91

อัตราการว่างงาน

-0.1

หนี้สินครัวเรือน
(Q1/2568)

+27.2

การเจ็บป่วย
ด้วยโรคเฝ้าระวัง

+0.2

การบริโภค
เหล้าและบุหรี่

+5.3

คดียาญา

-0.2

อุบัติเหตุ
ทางถนน

+52.0

การคุ้มครอง
ผู้บริโภค

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

โอกาสและความท้าทาย
ของเด็กจบใหม่
ในโลกการทำงาน

UPF อร่อยง่าย
เสี่ยงตายเร็ว

หนี้สหกรณ์ : จุดเปลี่ยน
ในการแก้ไขปัญหา
หนี้ครัวเรือน

บทความ

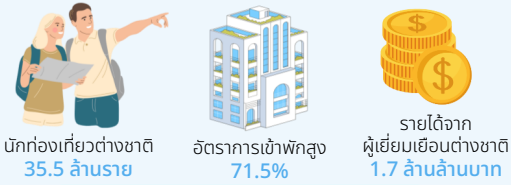
ความท้าทายของผู้ประกอบการไทย ท่ามกลาง การเข้ามาของทุนต่างชาติ

จากเศรษฐกิจไทยที่พึ่งพาภาคการท่องเที่ยวค่อนข้างมาก ทำให้เกิดการเข้ามาลงทุนของต่างชาติในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่พักแรมและบริการด้านอาหารเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อธุรกิจของคนไทยโดยเฉพาะที่เข้ามาดำเนินการอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจต่างชาติและมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในด้านต่าง ๆ อย่างไรก็ดี อาจต้องมีการควบคุมที่เข้มงวดมากขึ้น เพื่อให้ธุรกิจไทยยังแข่งขันได้

บทความ

“ความท้าทายของผู้ประกอบการไทย ท่ามกลางการเข้ามาของทุนต่างชาติ”

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องจักรสำคัญของไทย และดึงดูดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน

การลงทุนของต่างชาติในธุรกิจที่พักแรมและร้านอาหารเพิ่มขึ้น แม้ไทยจะเผชิญ COVID-19

มูลค่าการลงทุนในธุรกิจที่พักแรมและร้านอาหารในไทยของนักลงทุนต่างชาติ

การเข้ามาลงทุนของต่างชาติส่งผลกระทบต่อหลายด้าน โดยเฉพาะกลุ่มที่เข้ามาแบบผิดกฎหมาย

สศช. ร่วมกับ SAB ดำเนินการสำรวจและศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ การรับรู้ และทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ

การเข้ามาและ การดำเนินธุรกิจของ ทุนต่างชาติ

- 1 ผู้ประกอบการไทยรับรู้จากต่างชาติส่วนใหญ่เข้ามาอย่างผิดกฎหมาย
- 2 ธุรกิจต่างชาติเงินทุนหนาทำให้รับการขาดทุนได้มากกว่าธุรกิจไทย เน้นการมุ่งเป้าหมายที่ต่างชาติสัญชาติเดียวกัน อีกทั้ง บางส่วน มีแนวโน้มผิดกฎหมาย

ผลกระทบจากการเข้ามาของทุนต่างชาติต่อผู้ประกอบการไทย

1. ผู้ประกอบการไทยกว่าครึ่งได้รับผลกระทบ โดยธุรกิจขนาดย่อมเสียหายมากกว่ารายย่อย
 2. 1 ใน 3 ของธุรกิจไทยเผชิญกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น และทำให้มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากขึ้น
 3. ธุรกิจไทยมากกว่า 1 ใน 3 ไม่มั่นใจว่าจะอยู่รอดได้ แม้มีการปรับตัวแต่อาจไม่เพียงพอต่อการรับมือ
 4. ธุรกิจไทยมีข้อจำกัดด้านศักยภาพการแข่งขัน อาทิ ศักยภาพการเงินต่ำ และขาดพันธมิตรทางธุรกิจ
 5. ทุนต่างชาติมีส่วนช่วยในการพัฒนาธุรกิจไทย
- ➔ **ผลกระทบทางสังคมด้านอื่น ๆ** อาทิ อัตลักษณ์พื้นที่เปลี่ยนแปลงไป ปัญหาสิ่งแวดล้อม ขาดแคลนทรัพยากร

มาตรการกำกับดูแลทุนต่างชาติ และส่งเสริมผู้ประกอบการไทย

- 1 **การกำกับดูแลธุรกิจต่างชาติ**
 - ความเข้มงวดของ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ธุรกิจต่างชาติให้ปฏิบัติตามกฎหมาย
- 2 **การสนับสนุนผู้ประกอบการไทย**
 - การส่งเสริมเข้าสู่เงินทุน มาตรการ สินเชื่อและแก้ไข โครงสร้างพัฒนาทักษะการบริหารจัดการธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

➔ **การกำกับดูแลการลงทุนของธุรกิจต่างชาติ**

1. การเข้ามาลงทุน : กำหนดให้ต่างชาติจดทะเบียนนิติบุคคลผ่านบริษัทตัวแทน การรายงานผู้รับประโยชน์
2. การดำเนินธุรกิจ : ตรวจสอบและพัฒนาช่องทางแจ้งเบาะแส และเชื่อมโยงข้อมูลผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง

➔ **การสนับสนุนผู้ประกอบการไทย**

1. สนับสนุนเงินทุน เพื่อเริ่มต้น ปรับปรุง และขยายธุรกิจ
2. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาด การเงิน และภาษา
3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มธุรกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็ง
4. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบประโยชน์และขั้นตอนการเข้าร่วม

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

1 โอกาสและความท้าทายของเด็กจบใหม่ในโลกการทำงาน

ปี 2567 แรงงานหลัก คือ Gen Y และ Gen X ขณะที่ Gen Z มี 7.4 ล้านคน (18.3%)

ปี 2571 Gen Z ≈ กำลังแรงงานหลัก คาดว่าเพิ่มขึ้น ≈ 25%

ทัศนคติและพฤติกรรมการทำงาน ของ Gen Z ไทย

1. Gen Z บางส่วนเลือกที่จะไม่เรียนต่อ
2. การเข้าสู่ตลาดแรงงานช้าลงกว่าทุกช่วงอายุ
3. มีความเป็นผู้ประกอบการในตัวเองสูง
4. การให้ความสำคัญกับ “จริยธรรม คุณค่า และ Work-Life Balance”
5. ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีช่วยทำงาน
6. มีแนวโน้มขาด Soft Skills ที่จำเป็นต่อการทำงาน

ผลกระทบต่อธุรกิจและแรงงาน

ผลกระทบด้านบวก +

1. เพิ่มโอกาสสะสมประสบการณ์
2. มีทักษะด้าน AI ที่ตลาดต้องการ ช่วยเพิ่มโอกาสหางานได้
3. ความหลากหลายของเศรษฐกิจดิจิทัลช่วยเพิ่มโอกาสจ้างงานใหม่

ผลกระทบด้านลบ -

1. ผู้ประกอบการกังวลการรับเด็กจบใหม่
2. Gen Z เสียใจว่างานเพิ่มขึ้น
3. ความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีไม่ได้หมายความว่าช่วยเพิ่มโอกาสได้มีประสิทธิภาพ

แนวทางการปรับตัว

- ผู้ประกอบการ : ปรับรูปแบบการทำงาน อาทิ Hybrid Work
- แรงงาน Gen Z : การพัฒนาทั้ง Hard Skills & Soft Skills
- ภาครัฐ : ปรับโครงสร้างการผลิตกำลังคน วางแผนพัฒนาทักษะแรงงาน

2 UPF อร่อยง่าย เสียหายเร็ว

อาหารแปรรูปขั้นสูง (UPF) ผ่านการแปรรูปในอุตสาหกรรมหลายขั้นตอน รวมทั้งมีการใส่วัตถุเจือปนอาหารสังเคราะห์ที่ไม่ใช่เครื่องปรุงในครัวเรือน

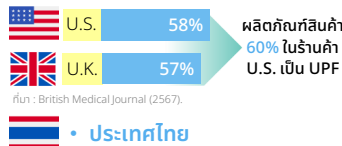

กระบวนการนี้ ส่งผลให้อาหารมีไขมัน น้ำตาล โซเดียม ปริมาณสูง อาทิ ชีเรียล ขนมปังสำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยว น้ำหวาน

ส่งผลเสียต่อสุขภาพ หากบริโภคเป็นประจำ

สถานการณ์การบริโภค

สัดส่วนปริมาณแคลอรีที่ได้รับจาก UPF ต่อวัน

คนไทยกินอาหารไขมันสูง เนื้อสัตว์แปรรูป เครื่องดื่มรสหวานมากถึง 3 - 5 วัน/สัปดาห์ และเข้าร้านสะดวกซื้อบ่อยครั้ง

➔ อาหารดังกล่าวเข้าข่ายเป็นผลิตภัณฑ์ UPF และเสี่ยงต่อการเกิดโรค NCDs

มาตรการต่างประเทศ

1 การบังคับใช้ฉลากค่าเดือน 8 เหลี่ยมด้านหน้าบรรจุภัณฑ์

2 การควบคุมและกำหนดนโยบายทางการตลาด

1. การห้ามใช้ตัวการ์ตูน/เทคนิคต่าง ๆ : ชิลี เม็กซิโก เปรู อาร์เจนตินา
2. ห้ามโฆษณาและส่งเสริมการขายในร้านสะดวกซื้อ : สหราชอาณาจักร
3. ห้ามจำหน่ายอาหารฉลาก 8 เหลี่ยมในสถานศึกษา : ชิลี เม็กซิโก อาร์เจนตินา อุรุกวัย

3 มาตรการภาษีสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพ

: โคลอมเบีย เก็บภาษีแบบขั้นบันได กระตุ้นผู้ประกอบการปรับสูตรผลิตภัณฑ์ และปรับพฤติกรรมผู้บริโภคของประชากรในระยะยาว

3 หนี้สหกรณ์ : จุดเปลี่ยนในการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน

สัดส่วนสหกรณ์ ปี 2567

สหกรณ์ 6,092 แห่ง จำแนกเป็น 7 ประเภท สมาชิก 11 ล้านราย โดยมีสหกรณ์ 3 อันดับแรก

สหกรณ์การเกษตร 48%

สหกรณ์ออมทรัพย์ 22%

สหกรณ์บริการ 16%

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์

• สหกรณ์สูงสุด 89.6% ของสินทรัพย์สหกรณ์ทั้งหมด

• มูลค่ากู้ยืม 2.27 ลacs. (90% ของการให้กู้ยืมของสหกรณ์ทุกประเภท)

• เงินให้กู้ยืม = 15% ของหนี้ครัวเรือนทั้งหมด

อุปสรรคการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน

1. เชื้อเงินกู้ยืมเงินเข้าข้างง่ายและตรวจสอบก่อนให้สินเชื่อบ่อย
2. ข้อมูลลูกค้าหนี้สหกรณ์ไม่เชื่อมกับสถาบันการเงินอื่น
3. สหกรณ์จ่ายปันผลในอัตราสูง ซึ่งทำไม่ได้โดยขยายโครงการกู้ยืม และกำหนดดอกเบี้ยเงินกู้สูง
4. สหกรณ์กำหนดเงินเดือนคงเหลือหลังหักชำระหนี้ ต่อเดือนของสมาชิกในอัตราต่ำมาก (<30%)
5. สหกรณ์ขาดแรงจูงใจในการดำเนินการช่วยเหลือลูกหนี้ และยังมีลักษณะเป็นการขอความร่วมมือ

ความพยายามแก้ไขปัญหา

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ : แนวทางแก้ปัญหานี้แล้ว และคำแนะนำ Responsible lending ของนายทะเบียน
- เทรนด์บูโร : ผลักดันสหกรณ์ให้เชื่อมโยงข้อมูลสมาชิกกับเครดิตบูโร
- สพฐ. : โครงการส่งเสริมความรู้การเงิน

ข้อจำกัดการแก้ปัญหา

1. ด้านกฎหมาย
 - ออกกฎกระทรวงกำกับสหกรณ์ลำช้า
 - พ.ร.บ. สหกรณ์ฯ กำหนดหน้าที่ คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์เพียงให้คำปรึกษา และยังไม่ให้อำนาจหักเงินเดือนสมาชิกเพื่อชำระหนี้
2. การกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์
 - การกำกับดูแลยังไม่เท่าสถาบันการเงินอื่น ทั้งที่สหกรณ์ออมทรัพย์มีการดำเนินงานในลักษณะของสถาบันการเงิน
3. การดำเนินงานของสหกรณ์
 - เงินทุนไม่เพียงพอ
 - การดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้ ขึ้นกับดุลพินิจคณะกรรมาธิการ
 - ระบบจัดเก็บข้อมูลไม่พร้อม สมาชิกกังวลความเป็นส่วนตัว

ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดการออกกฎกระทรวงและบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ พร้อมกำหนดแนวทางที่ชัดเจน และอาจพิจารณาให้สหกรณ์ออมทรัพย์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามมาตรฐานสถาบันการเงิน

สถานการณ์แรงงาน

การจ้างงานในไตรมาสสอง ปี 2568 ทรงตัว โดยการจ้างงานในสาขานอกภาคเกษตรกรรมอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับไตรมาสสอง ปี 2567 ขณะที่ภาคเกษตรกรรมยังคงไม่ฟื้นตัว ทั้งนี้ ยังต้องเฝ้าระวังผลกระทบต่อผู้ประกอบการและการจ้างงานจากการปรับภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา การรับมือกับรูปแบบการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคปัจจุบัน และการขาดแคลนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนมาตรการป้องกันอันตรายจากการทำงาน

ไตรมาสสอง ปี 2568 สถานการณ์การจ้างงานทรงตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 โดยผู้มีงานทำมีจำนวน 39.5 ล้านคน เพิ่มจากช่วงเดียวกันของปี 2567 เล็กน้อยที่ร้อยละ 0.02 จากการจ้างงานในสาขานอกภาคเกษตรกรรมที่ขยายตัวร้อยละ 0.4 โดยสาขาการขนส่งและจัดเก็บสินค้าขยายตัวสูงที่สุดที่ร้อยละ 7.9 รองลงมาเป็นสาขาโรงแรมและภัตตาคาร ที่ยังขยายตัวได้ที่ร้อยละ 3.1 ขณะที่สาขาการผลิต การจ้างงานฟื้นตัวขึ้นเล็กน้อย โดยขยายตัวร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่วนสาขาการก่อสร้าง และสาขาการค้าปลีก/ค้าส่ง หดตัวลงที่ร้อยละ 3.7 และ 1.2 ตามลำดับ ขณะเดียวกัน การจ้างงานภาคเกษตรกรรมหดตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 0.9 โดยลดลงมากในพื้นที่ภาคเหนือ ที่ได้รับผลกระทบจากฝนตกหนักและอุทกภัยมาตั้งแต่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของปี

ตาราง 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

	จำนวน (ล้านคน)							การเปลี่ยนแปลง (%YoY)								
	2565	2566	2567				2568		2565	2566	2567				2568	
	Q2	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q2	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
กำลังแรงงานรวม	39.8	40.3	40.2	40.2	40.5	40.5	40.5	40.5	-0.3	1.4	-0.1	-0.3	-0.1	-0.3	0.6	0.9
1. ผู้มีงานทำ	39.0	39.7	39.6	39.5	40.0	40.1	39.4	39.5	0.3	1.7	-0.1	-0.4	-0.1	-0.4	-0.5	0.02
1.1 ภาคเกษตร	11.7	11.6	10.9	11.0	12.2	11.9	10.6	10.9	-1.2	-0.2	-5.7	-5.0	-3.4	-3.6	-3.1	-0.9
1.2 นอกภาคเกษตร	27.4	28.0	28.7	28.5	27.8	28.2	28.8	28.6	0.9	2.5	2.2	1.5	1.4	1.1	0.5	0.4
- การผลิต	6.2	6.2	6.3	6.4	6.2	6.2	6.3	6.4	1.5	0.3	0.7	2.2	-1.4	0.3	-0.4	0.5
- ก่อสร้าง	2.2	2.3	2.5	2.4	2.2	2.2	2.3	2.3	-8.5	6.0	5.0	1.5	0.7	0.5	-5.1	-3.7
- ค้าส่ง/ค้าปลีก	6.9	6.9	6.9	6.9	6.7	6.9	6.7	6.8	8.3	0.5	-0.4	0.2	-0.8	-1.8	-3.1	-1.2
- โรงแรม ภัตตาคาร	2.9	3.2	3.4	3.4	3.4	3.5	3.6	3.5	-6.1	11.7	10.6	4.9	6.1	9.4	3.5	3.1
- การขนส่ง/เก็บสินค้า	1.5	1.5	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7	0.7	1.1	13.4	9.0	14.0	4.4	4.5	7.9
- อื่น ๆ	7.8	7.9	7.9	7.9	7.8	7.8	8.2	7.9	0.1	2.0	-0.6	-0.8	1.5	0.4	4.0	0.2
2. จำนวนผู้ว่างงาน	0.6	0.43	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	-28.5	-21.5	-3.2	0.01	3.17	8.8	-12.3	-14.8
อัตราการว่างงาน (%)	1.37	1.06	1.01	1.07	1.02	0.88	0.88	0.91								
3. กำลังแรงงานรอฤดูกาล	0.2	0.2	0.2	0.2	0.03	0.1	0.3	0.2	-8.1	-5.2	4.0	26.9	-21.9	-22.4	43.5	-3.8
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (เอกชน)	46.1	46.7	44.0	46.6	47.4	47.3	44.0	46.9	1.8	1.3	-0.7	-0.1	2.7	1.0	-0.1	0.6
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (รวม)	42.3	42.7	41.0	42.8	43.3	42.8	40.8	42.7	1.7	0.9	-0.9	0.3	2.0	0.5	-0.6	-0.4
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชม.	0.7	0.6	0.8	0.6	0.2	0.5	1.0	0.5	-28.6	-14.9	5.8	8.5	-34.1	19.6	28.7	-16.2
- ต้องการการทำงานเพิ่ม	0.06	0.05	0.04	0.04	0.02	0.04	0.1	0.03	-69.5	-18.9	-23.2	-5.1	-35.0	-14.2	28.7	-32.1
- ไม่ต้องการการทำงานเพิ่ม	0.6	0.5	0.8	0.6	0.2	0.5	1.0	0.5	-18.4	-14.5	8.1	9.7	-34.1	23.8	28.7	-15.0
5.2 ผู้ทำงานต่ำระดับ*	0.26	0.20	0.19	0.16	0.19	0.22	0.18	0.16	-45.2	-23.1	-16.0	-19.8	15.0	6.0	-7.9	-4.0
5.3 ผู้ทำงาน 40 ชม. ขึ้นไป	27.4	28.3	25.4	28.3	29.0	28.7	25.6	28.4	3.1	3.3	-2.7	0.3	4.0	1.2	0.8	0.1
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชม. ขึ้นไป	6.3	6.7	6.2	6.9	6.9	6.7	5.9	6.3	2.4	5.5	-3.6	2.5	3.8	1.5	-5.0	-8.0
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง**	0.3	0.2	0.3	0.3	0.1	0.1	0.4	0.27	-36.1	-8.2	-1.4	20.7	-27.2	-19.7	41.2	-8.1
อัตราการว่างงานแฝง (%)	0.66	0.60	0.70	0.73	0.12	0.28	0.99	0.66								

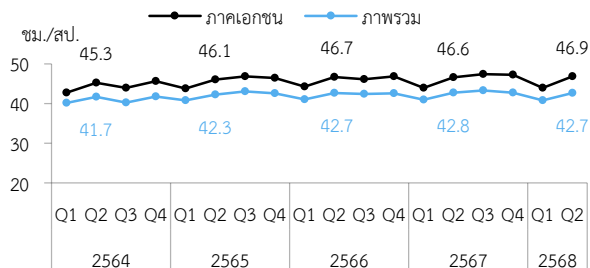
หมายเหตุ : * ผู้ทำงานต่ำระดับ คือ ผู้ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

** ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 10 ชม./สัปดาห์ และต้องการการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) และผู้รอฤดูกาล

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

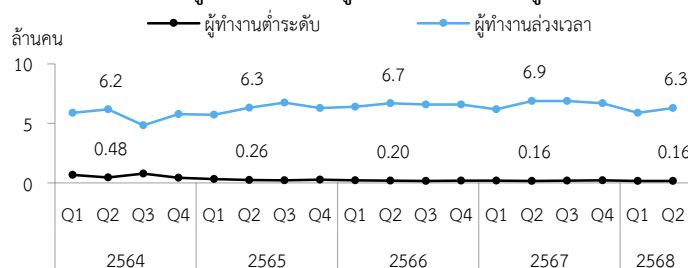
ชั่วโมงการทำงานของภาคเอกชนทรงตัว โดยอยู่ที่ 46.9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.6 ขณะที่ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยในภาพรวมลดลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.4 หรืออยู่ที่ 42.7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับผู้ทำงานล่วงเวลาที่มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป มีจำนวน 6.3 ล้านคน ลดลงร้อยละ 8.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ผู้ทำงานต่ำระดับลดลงเช่นกันที่ร้อยละ 4.0 โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 1.6 แสนคน

แผนภาพ 1 ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 2 จำนวนผู้เสมือนว่างงาน ผู้ทำงานต่ำระดับ และผู้ทำงานล่วงเวลา

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ 14,370 บาทต่อคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสสองปี 2567 ร้อยละ 2.4 เช่นเดียวกับค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงานในระบบอยู่ที่ 15,712 บาทต่อคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 2.5 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าจ้างเฉลี่ยในภาพรวมของแรงงานทุกสถานภาพจะอยู่ที่ 15,977 บาทต่อคนต่อเดือน โดยลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.9 ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากลุ่มแรงงานอาชีพอิสระมีรายได้ลดลง

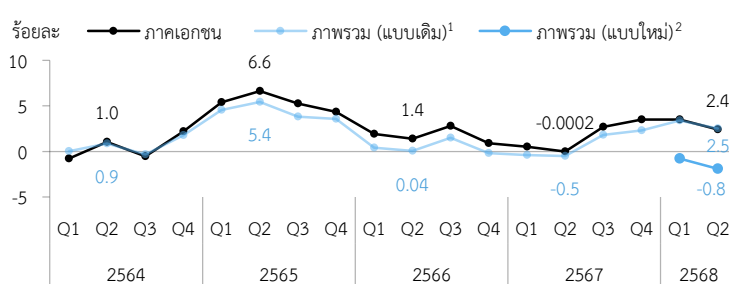
ตาราง 2 ค่าจ้างเฉลี่ยและค่าจ้างที่แท้จริง ไตรมาสสอง ปี 2568

	ค่าจ้างเฉลี่ย (บาท/คน/เดือน)	ค่าจ้างที่แท้จริง (บาท/คน/เดือน)
ภาพรวม	15,977	16,033
- ลูกจ้างรัฐบาล	21,048	21,122
- ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	26,207	26,298
- ภาคเอกชน	14,370	14,421
- ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	16,391	16,449
- การรวมกลุ่ม	8,517	8,547

หมายเหตุ : การจัดเก็บข้อมูลค่าจ้างตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 มีการเก็บข้อมูลของกลุ่มแรงงานอิสระ ได้แก่ ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และการรวมกลุ่ม

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 3 อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างภาพรวมและภาคเอกชน

หมายเหตุ : 1 อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างในภาพรวม (แบบเดิม) คำนวณจากค่าจ้างของลูกจ้างรัฐบาล ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างเอกชน

2 อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างในภาพรวม (แบบใหม่) คำนวณจากค่าจ้างที่มีการปรับการจัดเก็บข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 ที่เพิ่มเติมผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และการรวมกลุ่ม

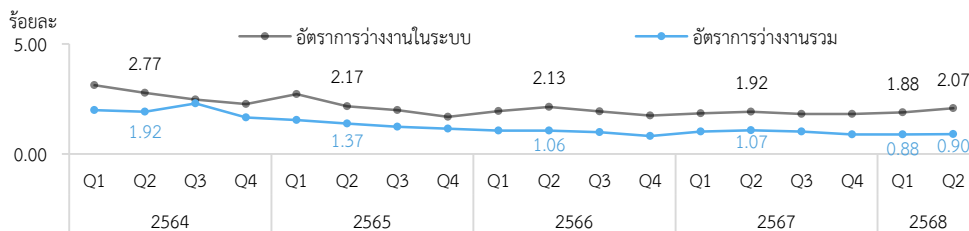
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จำนวนผู้ว่างงานลดลง โดยไตรมาสสอง ปี 2568 มีผู้ว่างงานประมาณ 3.7 แสนคน ลดลงร้อยละ 14.8 จากไตรมาสสองของปี 2567 และคิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 0.91 โดยจำนวนผู้ว่างงานลดลงในกลุ่มผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนที่ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 25.6 ขณะที่ผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนลดลงเพียงร้อยละ 6.6 ทั้งนี้ ผู้ว่างงานลดลงมากในกลุ่มอาชีวศึกษาและกลุ่มวิชาชีพชั้นสูง ขณะที่ผู้ว่างงานในระดับอุดมศึกษาลดลงเล็กน้อย และยังเป็นกลุ่มที่มีอัตราการว่างงานสูงที่สุดอย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้ว่างงานระยะยาวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ร้อยละ 4.6 หรือมีจำนวน 7.3 หมื่นคน ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มอายุ 20 – 29 ปี ที่สัดส่วนร้อยละ 72.1 และกว่าร้อยละ 74.4 ไม่เคยทำงานมาก่อน นอกจากนี้ ผู้เสมือนว่างงานมีจำนวน 2.1 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 5.2 แต่ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า โดยผู้เสมือนว่างงานร้อยละ 60.9 เป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม และ 1 ใน 4 เป็นแรงงานผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ซึ่งมีความสามารถ

¹ ผู้ที่ทำงาน 0 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในภาคเกษตรกรรม และผู้ที่ทำงาน 0 – 24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกภาคเกษตรกรรม

ในการทำงานได้อย่างจำกัด สำหรับอัตราการว่างงานในระบบอยู่ที่ร้อยละ 2.07 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่อยู่ร้อยละ 1.92 โดยมีผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานทั้งสิ้น 2.5 แสนคน

แผนภาพ 4 อัตราการว่างงานรวมและอัตราการว่างงานในระบบ

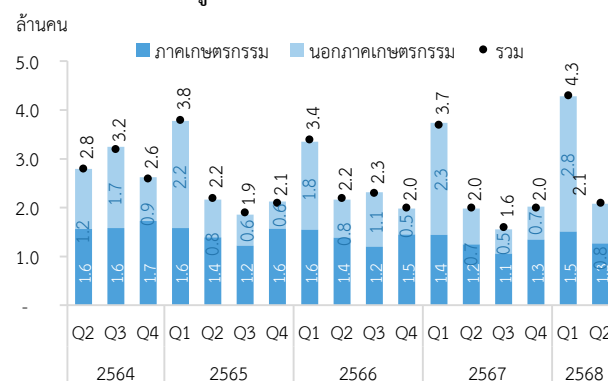
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 3 จำนวนผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนและไม่เคยทำงานมาก่อน และอัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษา	เคยทำงานมาก่อน (พันคน)		ไม่เคยทำงานมาก่อน (พันคน)		อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
	Q2/67	Q2/68	Q2/67	Q2/68	
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	36.5	31.4	17.7	8.6	0.27
มัธยมต้น	38.4	27.0	26.1	30.2	0.78
มัธยมปลาย (สายสามัญ)	35.0	34.9	23.0	30.1	0.98
อาชีวศึกษา	17.3	5.6	14.1	11.9	1.12
วิชาชีพชั้นสูง	20.4	14.0	42.0	30.1	1.76
อุดมศึกษา	37.4	24.7	121.3	117.1	1.99
รวม	185.0	137.6	244.1	228.0	0.91

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 5 จำนวนผู้เสมือนว่างงาน

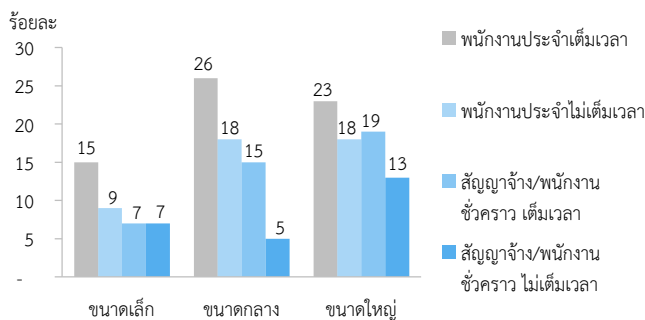
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประเด็นด้านแรงงานที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่

1. ผลกระทบจากการปรับอัตราภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกาต่อการจ้างงาน โดยสหรัฐอเมริกาถือเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของสินค้าไทย โดยมูลค่าการส่งออกจากไทยไปยังสหรัฐฯ ในไตรมาสสอง ปี 2568 ในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.6 ซึ่งมากที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่น โดยสินค้าที่สำคัญ อาทิ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ กลุ่มยางและผลิตภัณฑ์ยาง กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน กลุ่มอาหารทะเลแปรรูป อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ได้ดำเนินมาตรการทางภาษีการค้าระหว่างประเทศ โดยได้มีการเรียกเก็บภาษีหลายรูปแบบ ทั้งการจัดเก็บภาษีเฉพาะในสินค้าบางรายการ (Specific Tariffs) อาทิ เหล็กและอลูมิเนียม และทองแดง ที่อัตราภาษีสองร้อยละ 50 รถยนต์ เครื่องยนต์ และชิ้นส่วน ที่ร้อยละ 25 การกำหนดภาษีศุลกากรตอบโต้ (Reciprocal Tariffs) ซึ่งประเทศไทยถูกจัดเก็บที่ร้อยละ 19 รวมทั้งยังมีมาตรการในการป้องกันการสวมสิทธิ์แหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) ซึ่งหากไม่เป็นไปตามเงื่อนไข สินค้านั้นอาจถูกจัดเก็บภาษีสูงถึงร้อยละ 40 นอกจากนี้ ไทยยังต้องปรับภาษีนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ กว่าหมื่นรายการเป็นร้อยละ 0 โดยเฉพาะสินค้าเกษตร ซึ่งมาตรการดังกล่าวอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยแข่งขันได้ยากขึ้น และอาจต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กร อาทิ การลดจำนวนพนักงานเพื่อลดต้นทุนการผลิต หรือมีรายได้ลดลงจากการปรับลดเวลาการทำงาน ลด/ตัดโอที ตามการปรับลดกำลังการผลิต ซึ่งภาครัฐควรสนับสนุนการขยายการเปิดตลาดใหม่ของกลุ่มสินค้าดังกล่าว รวมทั้งหามาตรการในการปกป้องสินค้าไทย โดยอาจกำหนดเงื่อนไขในการนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ สนับสนุนการใช้สินค้าไทย เพื่อให้สินค้าไทยยังแข่งขันได้ และผู้ประกอบการยังสามารถรักษากำลังการผลิตและรักษาระดับการจ้างงานแรงงานไว้ได้ นอกจากนี้ ควรตรวจสอบสินค้าที่มีการสวมสิทธิ์และลดการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อไม่ให้กลายเป็นเงื่อนไขในการเพิ่มภาษีการค้า

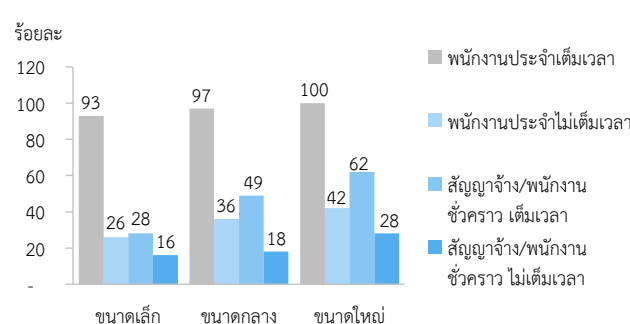
2. การปรับรูปแบบการจ้างงานของสถานประกอบการจากภาวะเศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอน โดยผลการสำรวจของ Jobsdb² พบว่า ในปี 2567 ร้อยละ 25 ขององค์กรในไทย มีแนวโน้มจะลดพนักงานลงเพื่อลดต้นทุนและปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งส่วนมากเป็นการลดการจ้างงานพนักงานประจำเต็มเวลา (Permanent full-time) และหันไปใช้รูปแบบการจ้างงานแบบพนักงานประจำไม่เต็มเวลา (Permanent part-time) รวมถึงพนักงานสัญญาจ้าง/พนักงานชั่วคราวไม่เต็มเวลา (Contractual/temporary part-time) มากขึ้น ซึ่งมีทิศทางเช่นเดียวกันในองค์กรทุกขนาด โดยเฉพาะขนาดใหญ่อีกที่มีสัดส่วนของพนักงานประจำไม่เต็มเวลาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6 ในปี 2565 เป็นร้อยละ 42 ในปี 2567 เช่นเดียวกับสัดส่วนของพนักงานสัญญาจ้าง/พนักงานชั่วคราวไม่เต็มเวลาที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4 เป็นร้อยละ 28 ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยในปี 2568 ที่เศรษฐกิจมีความไม่แน่นอนสูง อาจส่งผลให้สถานประกอบการเปลี่ยนรูปแบบการจ้างงานมากขึ้นอีก เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมดังกล่าวอาจกระทบต่อความมั่นคงในการทำงาน และระดับรายได้ที่อาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ รวมทั้งแรงงานอาจไม่ได้รับสิทธิตามกฎหมายอย่างครบถ้วน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจต้องมีการตรวจสอบการจ่ายค่าจ้าง รวมถึงการให้สวัสดิการต่าง ๆ ของสถานประกอบการให้เป็นไปตามกฎหมาย

แผนภาพ 6 สัดส่วนขององค์กร จำแนกตามประเภทของพนักงานที่จะลดจำนวนและขนาดขององค์กร ปี 2567

ที่มา : Jobsdb. (2568). Hiring, Compensation & Benefits Report 2025.

แผนภาพ 7 สัดส่วนขององค์กร จำแนกตามประเภทของพนักงานที่จ้างในปี 2567

ที่มา : Jobsdb. (2568). Hiring, Compensation & Benefits Report 2025.

3. การขาดแคลนแรงงานต่างด้าว จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีแรงงานต่างด้าว 3.88 แสนคน ไม่มาต่ออายุใบอนุญาตทำงานหรือดำเนินการไม่ครบถ้วน แบ่งเป็นแรงงานเมียนมา 1.94 แสนคน กัมพูชา 9.85 หมื่นคน ลาว 9.15 หมื่นคน และเวียดนาม 3.57 พันคน ประกอบกับการที่รัฐบาลกัมพูชาดำเนินมาตรการเชิงบังคับในการดึงแรงงานกลับประเทศ ซึ่งอาจกระทบต่อภาคการก่อสร้าง และภาคการผลิต ซึ่งมีสัดส่วนของแรงงานกัมพูชาต่อแรงงานต่างด้าว 4 สัญชาติ (เมียนมา กัมพูชา ลาว และเวียดนาม) ที่ร้อยละ 22.1 และ 35.3 ตามลำดับ อีกทั้ง ภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนแรงงานกัมพูชาร้อยละ 31.0 ซึ่ง 1 ใน 3 เป็นแรงงานแบบเข้าไปเย็นกลับ สถานการณ์ข้างต้นอาจทำให้สถานประกอบการไทยมีความเสี่ยงที่จะขาดแคลนแรงงาน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลมีมาตรการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเพื่อมาทดแทนในอุตสาหกรรมที่ขาดแคลน โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบอนุมัติบันทึกความร่วมมือในการจัดหาแรงงานศรีลังกาเพิ่มเติม รวมถึงแรงงานสัญชาติอื่น ๆ อาทิ เนปาล ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย

4. การเกิดอันตรายจากการทำงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากข้อมูลของสำนักงานประกันสังคม พบว่า อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 ราย เพิ่มขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2565 จากร้อยละ 6.55 เป็นร้อยละ 7.23 ในปี 2567 หรือมีจำนวนการประสบอันตรายทั้งสิ้น 87,728 ราย โดยอันตรายส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับแรงงานในสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีลูกจ้างมากกว่า 1,000 คน และมักเกิดขึ้นกับกลุ่มอาชีพงานพื้นฐาน ทั้งงานบริการทั่วไป เกษตร/ประมง ก่อสร้าง การผลิตและขนส่ง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้เสียชีวิตและผู้ทุพพลภาพจะมีส่วนน้อยเมื่อเทียบกับการเกิดอันตรายและการเจ็บป่วยทั้งหมด แต่ในปี 2567 มีจำนวนถึง 595 และ 925 คน

² Jobsdb. 2025. Hiring, Compensation & Benefits Report 2025.

ตามลำดับ อีกทั้ง ยังมีผู้ที่ทุพพลภาพอีก 16 คน ซึ่งอันตรายนี้จัดเป็นกรณีร้ายแรงและมีผลกระทบต่อแรงงาน รวมถึงครอบครัวของแรงงานในระยะยาว โดยงานวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร³ พบว่า การสูญเสียนิ้ว มือ หรือแขน จากอุบัติเหตุทำให้แรงงานมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แย่กว่าเดิม จากการสูญเสียสมรรถนะในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าในอาชีพ อีกทั้ง ยังเป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการสะสมทุนในอนาคต รวมถึงเกิดผลกระทบทางด้านจิตใจจากความอับอายและโดนสังคมดูถูก ซึ่งเงินทดแทนที่ได้รับอาจไม่สามารถชดเชยผลกระทบได้อย่างครอบคลุม สถานประกอบการจึงควรมีการประเมินความเสี่ยง รวมถึงตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนอบรมพนักงานทุกระดับเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และอาจต้องพิจารณาการชดเชยให้พนักงานโดยคำนึงถึงค่าเสียโอกาสทางเศรษฐกิจในระยะยาวของพนักงาน

³ เกรียง กิจบำรุงรัตน์. 2560. การประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของลูจ้างที่สูญเสียนิ้วมือ มือและแขน ต่อค่าทดแทนจากการสูญเสียจากการประกอบอาชีพ

หนี้สินครัวเรือน

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 หนี้ครัวเรือนหดตัว ขณะที่คุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนยังมีปัญหา โดยเฉพาะหนี้เสียของสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และสินเชื่อบัตรเครดิต ทั้งนี้ มีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การเพิ่มจำนวนของแหล่งเงินกู้ในระบบทางออนไลน์ และการใช้บริการซื้อก่อนจ่ายทีหลัง (BNPL) อาจส่งผลให้ผู้บริโภคอ่อนไหวเกินไป

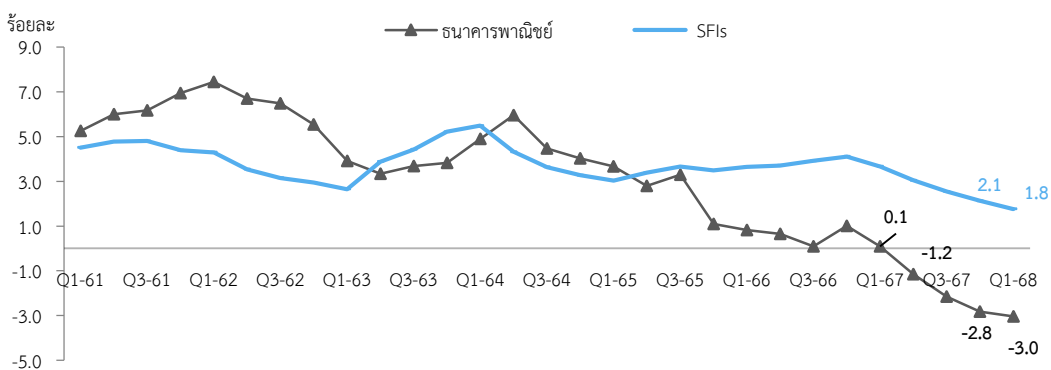
หนี้สินครัวเรือนหดตัวเล็กน้อย ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่ารวม 16.35 ล้านล้านบาท หดตัวร้อยละ 0.1 จากการขยายตัวร้อยละ 0.2 ของไตรมาสก่อนหน้า ทำให้สัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP ปรับลดลงต่อเนื่อง โดยมาอยู่ที่ร้อยละ 87.4 เมื่อเปรียบเทียบกับร้อยละ 88.4 ของไตรมาสที่ผ่านมา ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแหล่งให้กู้ยืมของครัวเรือน พบว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ที่สุดของครัวเรือน หรือมีสัดส่วนสินเชื่อร้อยละ 37.6 ของหนี้ครัวเรือนทั้งหมด โดยสินเชื่อมีการหดตัวร้อยละ 3.0 ซึ่งหดตัวเป็นไตรมาสที่ติดต่อกัน ขณะที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) ที่เป็นผู้ให้กู้หลักอันดับที่สองของครัวเรือน สินเชื่อยังขยายตัวได้ที่ร้อยละ 1.8

ตาราง 4 หนี้สินครัวเรือน

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2563	2564	2565				2566				2567				2568
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.76	15.32	15.40	15.52	15.70	15.92	15.99	16.11	16.22	16.39	16.37	16.36	16.43	16.35	
% YoY	3.9	3.8	3.6	3.4	4.2	3.9	3.8	3.8	3.3	3.0	2.4	1.6	0.8	0.2	-0.1
% QoQ (ปรับฤดูกาล)	N.A.	N.A.	1.6	0.4	1.2	0.7	1.4	0.5	0.7	0.4	0.8	-0.3	0.0	-0.2	0.5
สัดส่วนต่อ GDP (%)	94.2	94.6	93.8	92.8	91.7	91.6	90.7	90.8	90.8	91.3	90.7	89.7	88.9	88.4	87.4

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

แผนภาพ 8 การขยายตัวของหนี้ครัวเรือน จำแนกตามแหล่งเงินให้กู้หลัก

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการกู้ยืมของครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้ ในไตรมาสเดียวกัน พบว่า สินเชื่อหลายประเภทมีการหดตัวต่อเนื่อง ได้แก่ สินเชื่อเพื่อยานยนต์ หดตัวถึงร้อยละ 10.0 ซึ่งเป็นการหดตัวไตรมาสที่ติดต่อกัน เนื่องจากผู้ให้บริการสินเชื่อเข้มงวดในการอนุมัติสินเชื่อ จากแนวโน้มหนี้ที่ผิดนัดชำระของสินเชื่อยานยนต์ที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการปรับตัวลดลงของยอดขายรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เช่นเดียวกับสินเชื่อบัตรเครดิต ที่หดตัวร้อยละ 2.8 และสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ หดตัวร้อยละ 0.4 ขณะที่สินเชื่อที่มีการขยายตัวชะลอลง ได้แก่ สินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ ขยายตัวร้อยละ 3.8 และ 0.5

ชะลอลงจากร้อยละ 4.3 และ 1.4 ตามลำดับ ด้านสินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวเพียงร้อยละ 1.9 จากร้อยละ 2.2 ของไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจและความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยของครัวเรือนที่ปรับลดลง⁴ อย่างไรก็ตาม ในระยะถัดไปการกู้ยืมเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์อาจปรับตัวเพิ่มขึ้นจากมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของภาครัฐ อาทิ การลดค่าธรรมเนียมการโอนและการจดจำนองที่เหลือร้อยละ 0.01 รวมถึงการผ่อนคลายเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (LTV)⁵ ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ไตรมาสสอง ปี 2568 เป็นต้นไป

ตาราง 5 มูลค่า สัดส่วน และอัตราการขยายตัวหนี้สินครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	มูลค่า Q1/68 (ล้านล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2565				2566				2567				2568
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
เงินให้กู้ยืมแก่ครัวเรือน	16.4	100.0	3.6	3.4	4.2	3.9	3.8	3.8	3.3	3.0	2.4	1.6	0.8	0.2	-0.1
เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	5.6	34.5	5.0	4.8	5.3	5.2	5.0	4.8	4.5	4.0	3.5	3.0	2.5	2.2	1.9
เพื่อยานยนต์	1.6	9.7	0.6	0.3	1.3	-0.3	-0.3	1.0	0.2	-0.7	-2.4	-5.8	-7.9	-9.7	-10.0
เพื่อการประกอบธุรกิจ	2.9	17.9	4.8	3.5	3.4	2.3	1.1	0.8	0.7	0.9	1.0	0.1	0.0	-0.4	-0.4
เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	4.6	28.4	3.5	3.9	5.5	5.3	5.9	6.0	5.5	5.6	5.0	4.4	3.6	2.9	2.5
- สินเชื่อส่วนบุคคล	3.3	20.3	1.7	1.0	2.1	2.1	2.8	3.3	3.2	4.1	4.3	4.5	4.6	4.3	3.8
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ ¹	0.9	5.2	12.7	14.4	17.7	18.4	18.5	17.9	15.4	13.0	10.4	7.3	4.0	1.4	0.5
- สินเชื่อบัตรเครดิต	0.5	2.8	2.8	9.2	12.2	8.4	9.0	5.5	4.9	3.5	0.6	-1.1	-3.4	-3.4	-2.8
สินเชื่ออื่น ๆ ²	1.6	9.6	1.4	0.9	2.4	3.7	3.7	3.5	1.9	0.3	-0.3	0.1	-1.1	-2.0	-3.0

หมายเหตุ : ¹ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ คือ สินเชื่อที่ผู้ให้บริการต้องมาขอใบอนุญาตกับ ธปท. โดยเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลที่มีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันที่ให้แก่บุคคลธรรมดา และไม่ได้รับวัตถุประสงค์ และไม่มีวัตถุประสงค์นำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ อาทิ สินเชื่อจำนำทะเบียนรถ สินเชื่อบัตรเครดิตเงินสด

² สินเชื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ สินเชื่อเพื่อการศึกษา และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ได้

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

ความสามารถในการชำระหนี้ครัวเรือนยังมีปัญหา จากข้อมูลเครดิตบูโร แม้ว่าสินเชื่อส่วนบุคคลที่ค้างชำระเกิน 90 วัน (NPLs) ต่อสินเชื่อรวมในไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 จะลดลง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 8.78 ลดจากร้อยละ 8.94 ของไตรมาสก่อน และสัดส่วนหนี้ NPLs ต่อสินเชื่อรวมจะลดลงในเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้นสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และสินเชื่อบัตรเครดิต แต่เป็นการลดลงจากการหดตัวของการให้สินเชื่อ ขณะที่ NPLs ยังขยายตัวถึงร้อยละ 8.7 โดยมีมูลค่า 1.19 ล้านล้านบาท ขณะที่สินเชื่อที่มีการค้างชำระระหว่าง 1 – 3 เดือน (SMLs) มีสัดส่วนต่อสินเชื่ออยู่ที่ร้อยละ 4.25 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.17 ของไตรมาสที่ผ่านมา

ตาราง 6 สินเชื่อที่ผิดนัดชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs) รายวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ประเภทสินเชื่อ	สัดส่วน Q1/68 (ร้อยละ)	แหล่งที่มาของ การขยายตัว ของ NPLs	อัตราการขยายตัวของ NPLs (ร้อยละ)									สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)								
			2566				2567				2568	2566				2567				2568
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
รวม NPLs	100.0	8.7	-0.2	-7.3	-4.0	6.6	14.9	12.2	14.1	16.4	8.7	7.18	7.66	7.73	7.65	8.01	8.48	8.78	8.94	8.78
สินเชื่อที่อยู่อาศัย	19.5	3.0	-4.9	-9.4	-1.7	7.0	18.2	23.2	28.0	29.1	16.5	3.50	3.64	3.68	3.61	3.98	4.34	4.58	4.54	4.52
สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์	22.4	2.5	16.6	17.7	20.9	28.0	32.0	29.7	22.8	15.9	11.4	6.94	7.48	7.93	8.81	9.30	10.03	10.33	11.09	11.30
สินเชื่อบัตรเครดิต	5.8	0.5	-22.3	-13.1	-9.6	11.9	14.6	21.5	18.8	13.0	9.1	10.35	10.33	10.66	10.46	11.50	12.29	12.58	11.88	12.62
สินเชื่อส่วนบุคคล	22.6	0.5	-0.5	0.1	0.9	12.0	11.9	7.7	8.6	9.2	2.1	9.31	9.94	10.10	9.99	10.14	10.44	10.77	10.77	10.22
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	2.2	-1.5	6.0	-44.7	-43.2	-39.9	-28.9	-33.9	-34.1	-14.2	-37.7	6.55	8.07	7.64	5.56	5.08	6.12	5.90	5.47	3.71
สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์	6.5	0.5	-35.8	-38.0	-11.8	-8.7	13.4	9.7	20.1	19.3	7.2	9.04	9.91	9.73	10.17	10.87	11.55	12.20	12.67	12.33
อื่น ๆ	21.0	3.1	18.7	8.8	-5.8	3.0	13.5	5.9	12.5	21.9	15.9	22.57	21.86	20.98	19.02	19.25	19.27	19.79	20.54	19.98

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

⁴ ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์. 2568. บทวิเคราะห์เรื่อง สถานการณ์ตลาดที่อยู่อาศัยทั่วประเทศ ไตรมาสที่ 1 ปี 2568

⁵ สำระสำคัญของกรมผ่อนคลายนโยบาย LTV คือ กำหนดให้เพดานอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเป็นร้อยละ 100 สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ทั้งกรณี (1) มูลค่าหลักประกันต่ำกว่า 10 ล้านบาท ตั้งแต่สัญญาผู้หลังที่ 2 เป็นต้นไป และ (2) มูลค่าหลักประกันตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป ตั้งแต่สัญญาผู้หลังที่ 1 เป็นต้นไป ทั้งนี้ การผ่อนคลายนโยบายนี้ให้เป็นการชั่วคราว สำหรับสัญญาเงินกู้ที่ทำสัญญาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2568 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2569

ตาราง 7 สินเชื่อที่ผิดนัดชำระระหว่าง 30 - 90 วัน (SMLs) รายวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ประเภทสินเชื่อ	สัดส่วน Q1/68 (ร้อยละ)	แหล่งที่มาของการขยายตัวของ NPLs	อัตราการขยายตัวของ NPLs (ร้อยละ)									สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)								
			2566			2567			2568	2566			2567			2568				
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	
รวม SMLs	100.0	-10.8	17.9	23.3	21.4	17.8	7.3	5.0	-2.6	-6.9	-10.8	4.53	3.53	3.64	4.46	4.72	3.66	3.52	4.17	4.25
สินเชื่อที่อยู่อาศัย	32.0	-0.7	31.7	31.1	37.2	31.1	15.0	11.7	4.9	2.1	-2.5	3.37	2.63	2.77	3.57	3.73	2.84	2.82	3.55	3.55
สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์	33.5	-5.2	26.9	20.6	17.5	7.6	7.1	2.8	-5.6	-8.7	-16.3	7.34	7.83	8.16	7.96	7.98	8.32	8.17	7.90	7.28
สินเชื่อบัตรเครดิต	1.8	-0.3	-8.2	2.7	6.5	3.0	32.4	31.3	6.2	3.6	-18.3	1.65	1.63	1.74	1.67	2.12	2.09	1.84	1.74	1.75
สินเชื่อส่วนบุคคล	20.7	-4.3	40.1	27.3	17.7	24.1	5.9	-1.4	-8.0	-18.9	16.9	6.16	3.37	3.33	5.58	6.34	3.24	3.01	4.46	5.21
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	0.1	0.1	-84.2	-75.1	37.7	-11.0	-72.5	214.7	92.5	-39.1	26.7	0.69	0.03	0.11	0.12	0.21	0.11	0.24	0.08	0.31
สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์	7.7	-0.2	11.0	6.1	12.2	5.4	-2.9	12.8	3.6	8.2	-3.0	6.82	3.34	3.62	6.08	7.03	4.01	3.93	6.87	7.15
อื่น ๆ	4.3	-0.1	-10.9	26.4	8.3	22.5	-0.6	-10.0	-14.4	-12.6	-2.6	-10.9	2.49	2.19	2.62	2.56	1.86	1.57	2.03	2.24

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

สำหรับประเด็นหนี้สินครัวเรือนที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่

1. **เงินกู้ยืมระบบอาจมีแนวโน้มสูงขึ้น** แม้จะไม่มีสถิติการกู้ยืมนอกระบบที่แน่นอน แต่จากการขยายตัวของหนี้เสียของครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูง ความเข้มงวดของสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อที่เพิ่มขึ้น ทำให้เป็นข้อจำกัดในการเข้าถึงสินเชื่อในระบบของผู้ขอสินเชื่อได้ หรืออาจมีการก่อหนี้เต็มวงเงินแล้ว ลูกหนี้บางส่วนจำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งเงินกู้ยืมระบบที่เข้าถึงได้สะดวก โดยปัจจุบันแหล่งเงินกู้ดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านช่องทางออนไลน์ ทั้งการเสนอให้กู้ยืมผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย และแอปพลิเคชันให้กู้ยืมที่ผิดกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันการกู้ยืมผ่านช่องทางข้างต้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และถือเป็นช่องทางที่ทำให้ลูกหนี้อาจถูกเอารัดเอาเปรียบจากอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินกฎหมายกำหนด และถูกทวงหนี้ด้วยวิธีที่ผิดกฎหมาย อาทิ การข่มขู่ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงอาจถูกนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ในทางที่ผิด

2. **การใช้บริการซื้อก่อนจ่ายทีหลัง (BNPL) อาจกระตุ้นให้ผู้บริโภคก่อหนี้เกินตัว** แม้ว่า Buy Now Pay Later (BNPL) จะเป็นบริการทางการเงินออนไลน์ที่เพิ่มความสะดวกสบายให้กับผู้ใช้บริการ ซึ่งมีผู้ให้บริการหลักอย่าง SPay Later ของแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้า Shopee และ LazPaylater ของแพลตฟอร์ม Lazada อย่างไรก็ตาม รูปแบบการกู้ยืมดังกล่าวยังมีความเสี่ยงที่ทำให้ผู้กู้ยืมก่อหนี้เกินตัว ทั้งจากระบบการให้สินเชื่อที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับข้อมูลรายได้หรือภาระหนี้อื่น ๆ ของลูกหนี้ การให้สินเชื่อโดยพิจารณาจากพฤติกรรมการซื้อสินค้า ส่งผลให้ผู้ใช้งานรายได้รับวงเงินสินเชื่อสูงถึงหลักแสนบาท หรือเกินระดับรายได้ของตน นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการประเภทอื่นที่นอกเหนือจากซื้อขายผ่านแพลตฟอร์มข้างต้น ทั้งนี้ การขาดเงื่อนไขที่รัดกุมและชัดเจนดังกล่าวอาจขัดต่อหลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบ (Responsible Lending) และก่อให้เกิดพฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัว หากผู้ใช้บริการไม่ระมัดระวัง

สุขภาพและการเจ็บป่วย

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสอง ปี 2568 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเฉพาะผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ คนไทยดื่มนมน้อยทำให้เด็กมีภาวะเตี้ยเพิ่มขึ้น ขณะที่การใช้งาน AI อาจส่งผลกระทบต่อสมองและสุขภาพจิต และการฆ่าตัวตายจากปัญหาสุขภาพจิตมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น

ไตรมาสสอง ปี 2568 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ร้อยละ 27.2 หรือเพิ่มจาก 202,879 ราย เป็น 258,105 ราย โดยโรคที่มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ โรคปอดอักเสบ และโรคมือ เท้า ปาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากการขยายตัวของจำนวนผู้ป่วย พบว่า ผู้ป่วยด้วยโรคมือ เท้า ปาก เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 65.7 หรือเพิ่มขึ้นถึง 1.7 เท่า ซึ่งในปี 2568 โรคมือ เท้า ปาก เริ่มระบาดตั้งแต่เดือนมิถุนายน และมีแนวโน้มจะระบาดต่อเนื่องถึงเดือนกันยายน จากข้อมูลของกองระบาดวิทยา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 5 สิงหาคม 2568 พบผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก จำนวน 48,154 ราย โดยพบผู้ป่วยสูงสุดในพื้นที่ภาคใต้ รองลงมาเป็น กรุงเทพมหานคร และภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จึงต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษในกลุ่มเด็กเล็กและเด็กวัยเรียน เนื่องจากมีภูมิคุ้มกันน้อยและต้องอาศัยอยู่รวมกันจำนวนมากในสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียน ทำให้เกิดการติดเชื้อได้ง่าย

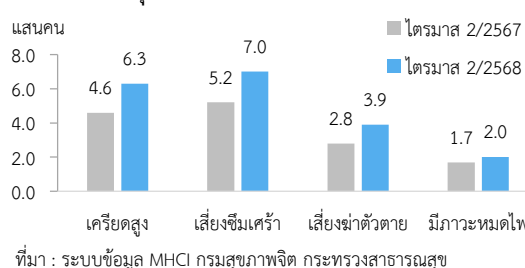
ตาราง 8 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ราย)

โรค	2567				2568		%YOY Q2/2568
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
ปอดอักเสบ	96,395	75,975	115,246	110,585	138,418	97,040	27.7
ไข้เลือดออก	24,131	17,702	42,328	19,440	7,236	15,036	-15.1
มือ เท้า ปาก	15,957	7,847	49,610	16,380	10,684	13,004	65.7
ไข้หวัดใหญ่	121,074	99,895	220,228	209,734	267,952	130,683	30.8
บิด	485	373	533	432	506	598	60.3
หัด	543	136	504	685	389	352	158.8
ฉีหนู	767	732	1,348	1,340	782	955	30.4
ไข้สมองอักเสบ	316	216	242	193	312	435	101.4
อหิวาตกโรค	2	0	0	2	1	0	-
ไข้กาฬหลังแอ่น	2	2	3	4	2	0	-
พิษสุนัขบ้า	0	1	2	1	4	2	-
รวม	259,672	202,879	430,044	385,795	426,286	258,105	27.2
อัตราต่อประชากรแสนคน	393.1	307.2	650.8	543.1	645.2	391.5	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2568

สถานการณ์ด้านสุขภาพจิตของคนไทย จากข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check In : MHCI) ไตรมาสสอง ปี 2568 ซึ่งมีผู้เข้ารับการประเมินจำนวน 2.9 แสนคน พบผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้ามีสัดส่วนสูงที่สุดที่ร้อยละ 7.0 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ที่มีสัดส่วนร้อยละ 5.2 รองลงมาเป็นผู้ที่มีความเครียดสูงที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 6.3 ผู้ที่เสี่ยงฆ่าตัวตายร้อยละ 3.9 และผู้ที่มีภาวะหมดไฟร้อยละ 2.0

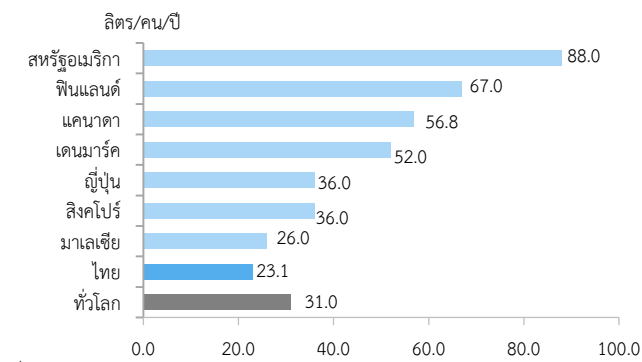
แผนภาพ 9 สุขภาพจิตของคนไทย ไตรมาสสอง ปี 2568

สำหรับประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ

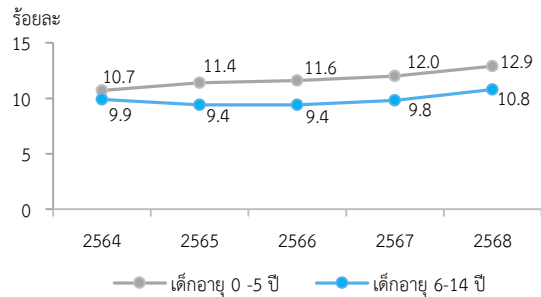
1. **คนไทยดื่มมน้อยทำให้เด็กมีภาวะเตี้ยเพิ่มขึ้น** จากข้อมูลของกรมอนามัย ปี 2568 พบคนไทยดื่มมนเฉลี่ยเพียงคนละ 23.1 ลิตร/คน/ปี หรือดื่มมนเพียงคนละ 2 แก้ว/สัปดาห์ ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลกที่ดื่มมนเฉลี่ยคนละ 31.0 ลิตร/คน/ปี และหากเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย อาทิ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ดื่มมนเฉลี่ยคนละ 36.0 ลิตร/คน/ปี ขณะที่เมื่อเทียบกับประเทศทางตะวันตก อาทิ แคนาดา ดื่มมนเฉลี่ยคนละ 56.8 ลิตร/คน/ปี และเดนมาร์ค 52.0 ลิตร/คน/ปี ทั้งนี้ กรมอนามัย ระบุว่า การดื่มมนน้อยเป็นหนึ่งในสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เด็กไทยมีความสูงน้อยกว่าเกณฑ์ สะท้อนได้จากข้อมูล DOH Dashboard ของกรมอนามัย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม 2567 – 1 มิถุนายน 2568) พบว่า เด็กอายุ 0 – 5 ปี มีภาวะเตี้ย⁶ ร้อยละ 12.9 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ร้อยละ 12.0 และเด็กวัยเรียนอายุ 6 – 14 ปี เข้าข่ายมีภาวะเตี้ยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.8 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นร้อยละ 10.8 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งประเทศไทยกำหนดเกณฑ์เป้าหมายให้เด็กอายุ 0 – 5 ปี มีภาวะเตี้ยไม่เกินร้อยละ 9 และเด็กอายุ 6 – 14 ปี มีภาวะเตี้ยไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ว่าการเจริญเติบโตของเด็กยังไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลเด็กที่มีภาวะเตี้ย โดยเน้นปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิต และการดูแลสุขภาพองค์รวมของเด็ก ดังนี้ 1) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะเตี้ยที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถดูแลบุตรหลานได้ 2) การส่งเสริมโภชนาการที่เหมาะสมด้วยการให้บริโภคอาหารครบ 5 หมู่ 3) การออกกำลังกายและทำกิจกรรมที่ชอบเหมาะสมกับวัยอย่างสม่ำเสมอ อาทิ ว่ายน้ำ หรือกระโดดเชือก 4) การดูแลการนอนหลับพักผ่อนของเด็กให้เพียงพออย่างน้อยวันละ 8 - 10 ชั่วโมงต่อวัน และ 5) การพาเด็กไปพบแพทย์เพื่อตรวจสุขภาพเป็นประจำและตรวจเช็คพัฒนาการและการเจริญเติบโต นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญในการรณรงค์เพื่อให้คนไทยทุกวัยดื่มมนจิตมากขึ้น โดยเฉพาะวัยเด็กควรดื่มมนเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 2 แก้ว เพื่อสุขภาพแข็งแรง สูงสมวัยอย่างเหมาะสม

แผนภาพ 10 เปรียบเทียบการดื่มมนของคนไทยกับประเทศทั่วโลก ปี 2568

ที่มา : สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

แผนภาพ 11 เด็กไทยอายุ 0-5 ปี และอายุ 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา : สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

2. **การใช้งาน AI อาจส่งผลกระทบต่อสมองและสุขภาพจิต** จากรายงาน Gen Z and Millennium Survey ปี 2568 ของ Deloitte พบว่า กว่าร้อยละ 56 และ 57 ของแรงงานในเจนเนอเรชัน Y และ Z ตามลำดับ นำเอา AI มาประยุกต์ใช้ในการทำงานประจำวัน อย่างไรก็ตาม การพึ่งพา AI อาจนำไปสู่ผลกระทบทางสมองและสภาวะทางอารมณ์ได้ จากการศึกษาของ MIT Media Lab⁷ ที่ใช้เทคโนโลยี EEG สแกนการทำงานของสมองของผู้เข้าร่วมการทดลอง พบว่า กลุ่มที่ใช้งาน AI แบบจำลองภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Model: LLM)⁸ และ

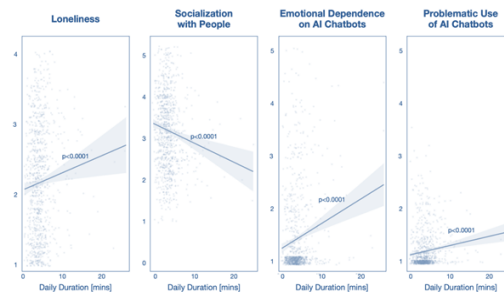
⁶ ภาวะเตี้ย หมายถึง ภาวะที่ร่างกายมีความสูงน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานสำหรับอายุและเพศนั้น ๆ โดยทั่วไปจะพิจารณาจากส่วนสูงที่ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 3 หรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ย -2SD ตามกราฟการเจริญเติบโต ภาวะเตี้ยอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น พันธุกรรม ภาวะโภชนาการที่ไม่เหมาะสม หรือโรคประจำตัวบางชนิด

⁷ Kosmyna, N., Hauptmann, E., Yuan, Y.T., Situ, J., Liao, X., Beresnitzky, A.V., Braunstein, I., & Maes, P. (2025). Your Brain on ChatGPT: Accumulation of Cognitive Debt when Using an AI Assistant for Essay Writing Task. ArXiv, abs/2506.08872.

⁸ หมายถึง เครื่องมือ AI ที่สามารถเข้าใจและใช้ภาษาได้เหมือนมนุษย์ อาทิ ChatGPT ซึ่งมักถูกนำมาใช้ในการสืบค้นข้อมูล สรุปความ และสร้างข้อความ

กลุ่มที่ใช้ Search Engine ช่วยในการทำงาน มีการเชื่อมต่อของสมองส่วนต่าง ๆ น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้ AI อย่างมีนัยสำคัญ และยังจดจำเนื้อหาของงานได้น้อยลง รวมถึงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงานน้อยที่สุดด้วย ซึ่งให้เห็นว่า AI มีส่วนทำให้การทำงานของสมองลดลง มีทักษะทางภาษาและการเรียกใช้ความจำต่ำลง ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และการคิดวิเคราะห์ในระยะยาว ในขณะที่เดียวกัน การพึ่งพา AI ยังมีความสัมพันธ์กับสภาวะทางอารมณ์อีกด้วย โดยการศึกษาของสถาบัน MIT ร่วมกับ OpenAI⁹ ที่ศึกษาโดยให้ผู้ใช้ร่วมทดลองใช้งาน AI ChatGPT อย่างน้อยวันละ 5 นาที เป็นเวลา 28 วัน แล้วทำแบบทดสอบความเหงา การเข้าสังคม ความรู้สึกพึงพิง และการเสพติดการใช้งาน¹⁰ พบว่า การใช้งาน AI Chatbot ทำให้ผู้ใช้มีความเหงาเพิ่มขึ้น มีการเข้าสังคมลดลง รวมทั้งความรู้สึกพึงพิง และการเสพติดการใช้งาน ที่เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มที่ใช้งาน AI ในเรื่องส่วนตัว มีแนวโน้มที่จะได้ผลกระทบมากกว่า

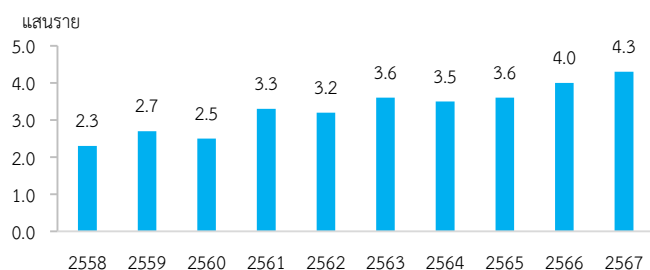
แผนภาพ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งาน AI กับปัจจัยทางอารมณ์ต่าง ๆ

ที่มา : Fang et al. 2025.

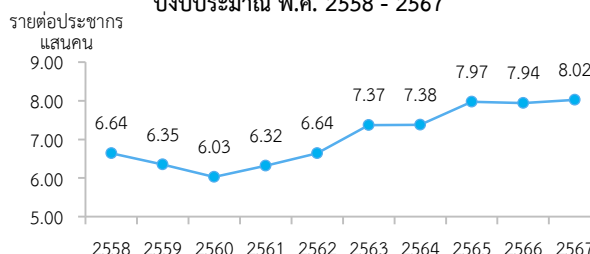
3. การฆ่าตัวตายจากปัญหาสุขภาพจิตมีอัตราเพิ่มขึ้น จากข้อมูลของกรมสุขภาพจิต พบว่า จำนวนผู้ป่วยจิตเวชประเภทผู้ป่วยนอกที่มารับบริการในหน่วยงานสังกัดดังกล่าวในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 – 2567 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากจำนวน 3.5 ล้านคน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็น 4.4 ล้านคน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 428,534 คน จาก 359,737 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นอกจากนี้ ข้อมูลจากศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตาย ของกระทรวงสาธารณสุข ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีผู้เสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายจำนวน 5,217 คน คิดเป็นอัตรา 8.02 รายต่อประชากรแสนคน ซึ่งมีอัตราเพิ่มสูงที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2567) โดยกลุ่มอายุที่มีการฆ่าตัวตายสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 20 – 59 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาและวัยทำงาน อีกทั้ง ผู้พยายามฆ่าตัวตาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีจำนวนมากถึง 33,926 คน เฉลี่ยวันละ 93 คน หรือมีผู้พยายามฆ่าตัวตาย 7 คน ในทุก 2 ชั่วโมง ทั้งนี้ สาเหตุการฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มาจากปัญหาด้านความสัมพันธ์กับคนใกล้ชิดหรือคนในครอบครัว รองลงมาเป็นปัญหาภาวะป่วยกายหรือใจเรื้อรัง และภาวะเครียดจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ทุกคนจึงควรให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพจิตของตนเอง ควบคู่กับการดูแลสุขภาพร่างกาย ด้วยการเสริมสร้างความรัก ความผูกพันในครอบครัว ชุมชน และสังคม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง ให้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เผชิญกับปัญหาชีวิตได้

แผนภาพ 13 จำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

แผนภาพ 14 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จประเทศไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

⁹ Fang, C.M., Liu, A.R., Danry, V., Lee, E., Chan, S.W., Pataranutaporn, P., Maes, P., Phang, J., Lampe, M., Ahmad, L., & Agarwal, S. (2025). How AI and Human Behaviors Shape Psychosocial Effects of Chatbot Use: A Longitudinal Randomized Controlled Study. ArXiv, abs/2503.17473.

¹⁰ หมายถึง การใช้งาน AI ที่มากเกินไปและควบคุมไม่ได้ จนส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ไตรมาสสอง ปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 จากไตรมาสที่ผ่านมา ทั้งนี้ ยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ บุหรี่ไฟฟ้ารูปแบบใหม่ที่ออกแบบคล้ายกับยาสูบ แนวโน้มการดื่มของกลุ่ม Gen Z ซึ่งสวนทางกับแนวโน้มโลกที่ลดลง และการปลดล็อกโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อาจเกิดปัญหาในการตีความ

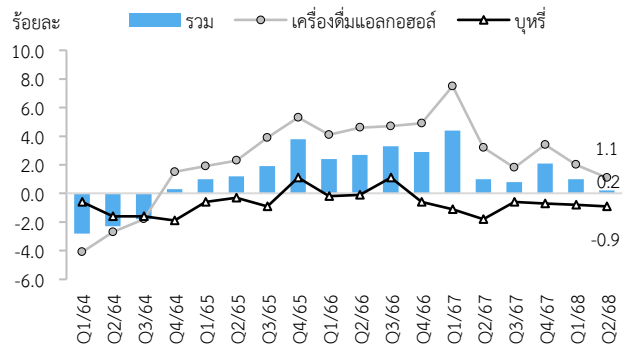

ไตรมาสสอง ปี 2568 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.2 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.1 ขณะที่การบริโภคบุหรี่ยลดลงร้อยละ 0.9

สำหรับประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ

- 1. บุหรี่ไฟฟ้า GEN 6 ท่ามกลางความเข้มงวดของการห้ามใช้บุหรี่ไฟฟ้า** โดยปัจจุบันการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าเป็นมาตรการเร่งด่วนของรัฐที่มีการระดมความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดำเนินการอย่างเข้มงวด สะท้อนได้จากสถิติการจับกุมบุหรี่ไฟฟ้าระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ถึง 2 เมษายน 2568 สามารถจับกุมคดียุติบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่า 2,236 คดี¹¹ ซึ่งสูงกว่ายอดคดีรวมของทั้งปี 2567 อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตบุหรี่ไฟฟ้าได้พัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่ทำให้มีการสังเกตและตรวจสอบได้ยากขึ้น คือ ผลิตภัณฑ์ Gen 6 หรือในชื่อที่เรียกว่า “พอดจุ่มก” ซึ่งมีรูปลักษณะคล้ายยาสูบ และมีนิโคตินประมาณร้อยละ 5 เช่นเดียวกับบุหรี่ไฟฟ้าประเภทอื่น แต่การใช้วิธีสูบบุหรี่จะส่งผลเสียมากกว่า โดยจากรายงานของ Johns Hopkins Medicine¹² ระบุว่า การสูดนิโคตินผ่านจุ่มกนอกจากจะเป็นโรครุ่นเดียวกับบุหรี่ไฟฟ้าชนิดอื่นแล้ว ยังเพิ่มความเสี่ยงการติดเชื้อบริเวณโพรงจมูกและเยื่อหูทางเดินหายใจ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงของบุหรี่ไฟฟ้ารูปแบบใหม่ และหามาตรการป้องกันการลักลอบจำหน่าย

แผนภาพ 15 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย มูลค่าที่แท้จริงรายไตรมาส

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภาพ 16 รูปแบบของบุหรี่ไฟฟ้า

ที่มา : รวบรวมโดย กชส. สศช.

- 2. แนวโน้มการดื่มของกลุ่ม Gen Z ซึ่งสวนทางกับแนวโน้มโลกที่ลดลง** จากรายงานของศูนย์ปัญหาวิจัยปัญหาสุรา (CAS)¹³ พบว่า หลังสถานการณ์ COVID-19 กลุ่มเด็กและเยาวชน มีอัตราการความชุกของการดื่มไม่ลดลง สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ¹⁴ ระหว่างปี 2564 – 2567 พบอัตราการชุกตัวการดื่มของกลุ่มเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 15 – 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.6 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.0 ในปี 2564 ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง

¹¹ สืบค้นจาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/379195>

¹² Johns Hopkins Medicine, บทความเรื่อง “What Does Vaping Do to Your Lungs”

¹³ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, แบบแผนและแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของประชากรไทย, 2565

¹⁴ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจสถานการณ์การสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากร ปี 2567 และการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของ ประชากร พ.ศ. 2564

20 – 24 ปี มีอัตราการชุกของการดื่มเท่ากับร้อยละ 37.8 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 31.6 ในปี 2564 ทั้งนี้ จากรายงานของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ (TDRI)¹⁵ ปี 2567 ระบุว่า ปัจจัยที่ทำให้สัดส่วนของการดื่มของกลุ่มเด็กและเยาวชนไม่ลดลง คือ อิทธิพลของเพื่อนหรือคนใกล้ชิดคิดเป็นร้อยละ 62.6 ที่นำไปสู่การดื่มครั้งแรก นอกจากนี้ ร้อยละ 36 ระบุว่าร้านขายของชำเป็นช่องทางหลักในการจำหน่ายให้แก่เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ในการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะที่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิ สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา กลุ่มอายุดังกล่าวมีสัดส่วนการดื่มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากรายงานของ NCSolutions¹⁶ ประจำปี 2567 พบว่า เกือบครึ่งหรือร้อยละ 49 ของชาวสหรัฐอเมริกาลดปริมาณการดื่มลง โดยเฉพาะกลุ่ม Gen Z (อายุ 15 – 28 ปี) ที่เกือบ 2 ใน 3 หรือคิดเป็นร้อยละ 65 มีแผนที่จะลดปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์ลง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาและกำหนดมาตรการจูงใจให้ลดการดื่มหรือดื่มอย่างมีสติ

3. การปลดล็อกโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อาจเกิดปัญหาในการตีความ โดย ร่าง พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 32/1 ซึ่งมีสาระสำคัญคือการอนุญาตให้สามารถโฆษณาได้ในกรณีให้ “ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ หรือประชาสัมพันธ์” แต่ยังคงห้าม “ชักจูงใจ” ทั้งที่นิยามทั้ง 2 แบบมีความใกล้เคียงกันมาก และอาจมีปัญหาในการตีความ จึงควรมีการกำหนดนิยามรวมถึงลักษณะและรูปแบบการโฆษณาให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการป้องกันการเพิ่มพฤติกรรมเสี่ยงของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและผู้เริ่มดื่มใหม่

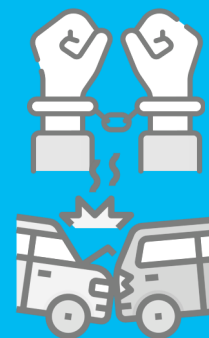
กรณีตัวอย่าง : บ้านเกะโมเดลชุมชนต้นแบบปลอดอบายมุข

โครงการบ้านเกะโมเดล จังหวัดนครศรีธรรมราช ถือเป็นโครงการชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมปัจจัยเสี่ยง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยการใช้ “ธรรมนูญสุขภาพตำบลบ้านเกะ” เป็นข้อตกลงร่วมกันและใช้เป็นกรอบในการทำงาน ซึ่งเกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการวางรากฐานแนวคิดและหลักการที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาบ้านเกะโมเดลโดยรวม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตำรวจ ภาคเอกชน และสมาคมภาคประชาสังคม (NGO) ที่ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยผลสัมฤทธิ์ที่เด่นชัดคือการช่วยให้โรงเรียนวัดเขาขุนพนมสามารถลดจำนวนการสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าลงอย่างมาก และตรวจไม่พบสารเสพติดในนักเรียนทั้งหมด โดยปัจจัยความสำเร็จเกิดจากการดำเนินการอย่างเป็นระบบในการคัดกรอง บำบัด ติดตาม และป้องกันนักดื่มหน้าใหม่จากโรงเรียนและร้านค้าใกล้เคียงในการให้ความร่วมมือหยุดจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าและสิ่งผิดกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชน ขณะเดียวกัน หน่วยงานท้องถิ่นมีการจัดตั้งชุดเฉพาะกิจในพื้นที่ตามคำสั่งนายอำเภอ เพื่อออกตรวจร้านค้าที่จำหน่ายกฎหมาย โดยทำงานร่วมกับตำรวจ รพ.สต. และ อสม. ในการคัดกรอง บำบัด และติดตามผู้ป่วยสารเสพติด รวมถึงการสกัดนักดื่มหน้าใหม่ได้อย่างเป็นระบบ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

¹⁵ การทบทวนนโยบายและมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการส่งเสริมสมดุลด้านการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ, 2567
¹⁶ NCSolutions เป็นบริษัทวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางการตลาดที่เชี่ยวชาญด้านสินค้าบรรจุกัมพิร์โลก โดยใช้ข้อมูลการซื้อของผู้บริโภคจำนวนมาก และเทคนิควิเคราะห์ขั้นสูง เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคและแนวโน้มตลาด

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ไตรมาสสอง ปี 2568 คดีอาญารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 จากการเพิ่มขึ้นของคดียาเสพติด ขณะที่คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ลดน้อยลง ในส่วนของการรับแจ้งอุบัติเหตุการจราจรทางบกพบผู้ประสพภัยสะสมรวมลดลงร้อยละ 0.2 โดยประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศเพิ่มสูงขึ้น และความต่อเนื่องของมาตรการสกัดกั้นสแกมเมอร์และการค้ำมนุษย์ข้ามชาติ

คดีอาญาในไตรมาสสอง ปี 2568 มีการรับแจ้งทั้งหมดจำนวน 118,918 คดี เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2567 ร้อยละ 5.3 โดยเป็นการรับแจ้งคดียาเสพติดจำนวน 97,470 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.4 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินจำนวน 16,628 คดี ลดลงร้อยละ 3.3 และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ จำนวน 4,820 คดี ลดลงร้อยละ 2.9

ตาราง 9 คดีอาญาจำแนกตามคดีประเภทยาเสพติด ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และชีวิต ร่างกาย และเพศ รายไตรมาส ปี 2566 - 2568

ประเภท	ปี 2566				ปี 2567				ปี 2568	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
อาญารวม (คดี)	104,031	89,167	90,659	101,800	112,459	112,904	121,560	120,104	117,320	118,918
%YoY	2.3	-17.4	-13.2	-9.8	8.1	26.6	34.1	18.0	4.3	5.3
ยาเสพติด (คดี)	84,551	70,069	69,204	79,590	89,732	90,742	95,597	96,340	92,537	97,470
%YoY	-2.2	-24.0	-20.6	-16.6	6.1	29.5	38.1	21.0	3.1	7.4
ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	14,839	14,308	16,854	17,526	17,605	17,198	20,724	18,795	19,705	16,628
%YoY	28.5	19.1	25.7	30.1	18.6	20.2	23.0	7.2	11.9	-3.3
ชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	4,641	4,790	4,601	4,684	5,122	4,964	5,239	4,969	5,078	4,820
%YoY	25.5	29.6	20.4	18.5	10.4	3.6	13.9	6.1	-0.9	-2.9

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568)

การรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) ไตรมาสสอง ปี 2568 พบการรับแจ้งอุบัติเหตุผู้ประสพภัยสะสมรวมจำนวน 203,491 ราย ลดลงร้อยละ 0.2 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2567 จำแนกเป็นผู้เสียชีวิตจำนวน 2,967 ราย ลดลงร้อยละ 14.0 ผู้ทุพพลภาพ จำนวน 31 ราย ลดลงร้อยละ 26.2 ขณะที่ผู้บาดเจ็บจำนวน 200,493 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 โดยประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด คือ รถจักรยานยนต์ร้อยละ 90.9 รองลงมาเป็นรถยนต์ร้อยละ 9.1 และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุของผู้ประสพภัยส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.4 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 36 - 60 ปี โดยจังหวัดที่มีผู้ประสพภัยรวมสูงสุด¹⁷ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และสมุทรปราการ

ตาราง 10 สถิติอุบัติเหตุจราจรทางบกสะสม จำแนกตามผู้ประสพภัยรวม ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต และผู้ทุพพลภาพ รายไตรมาส ปี 2566 - 2568

ประเภท	ปี 2566				ปี 2567				ปี 2568	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
ผู้ประสพภัยรวม (ราย)	208,616	200,054	196,850	217,308	224,114	203,844	212,625	228,615	225,860	203,491
%YoY	-7.4	-11.4	-20.1	-11.1	7.4	1.9	8.0	5.2	0.8	-0.2
ผู้บาดเจ็บ (ราย)	204,777	196,459	193,668	213,601	220,327	200,354	209,437	224,738	222,403	200,493
%YoY	-7.6	-11.6	-20.2	-11.1	7.6	2.0	8.1	5.2	0.9	0.1
ผู้เสียชีวิต (ราย)	3,782	3,549	3,133	3,658	3,748	3,448	3,129	3,843	3,410	2,967
%YoY	7.7	-0.6	-14.2	-14.6	-0.9	-2.8	-0.1	5.1	-11.9	-14.0
ผู้ทุพพลภาพ (ราย)	57	46	49	49	39	42	59	34	47	31
%YoY	119.2	43.8	-7.5	-21.0	-31.6	-8.7	20.4	-30.6	15.4	-26.2

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) (ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2568)

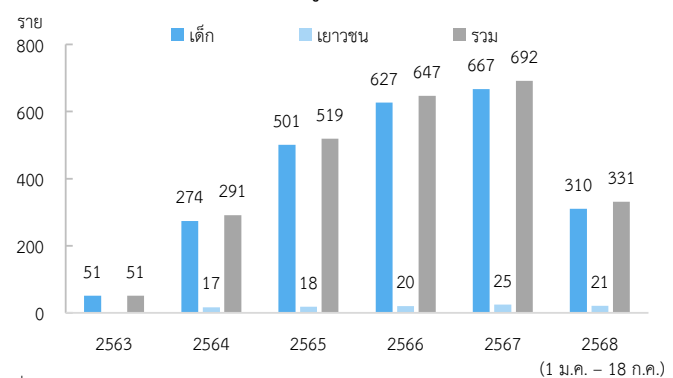
¹⁷ จังหวัดที่มีผู้ประสพภัยรวมสูงสุด 3 จาก 10 อันดับ ได้แก่ กรุงเทพฯ จำนวน 36,090 ราย ชลบุรี จำนวน 11,802 ราย และสมุทรปราการ จำนวน 8,830 ราย

ทั้งนี้ ประเด็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศเพิ่มสูงขึ้น ข้อมูลจากกรมกิจการ

เด็กและเยาวชน ในปี 2567 พบเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศรวม 692 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 สูงสุดในรอบ 5 ปี เมื่อจำแนกตามช่วงอายุพบว่า เด็ก (อายุต่ำกว่า 18 ปี) เป็นกลุ่มที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุด ร้อยละ 96.4 รองลงมา เป็นกลุ่มเยาวชน (อายุ 18 – 25 ปี) ร้อยละ 3.6 ขณะเดียวกัน ในปี 2568¹⁸ พบเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศแล้วจำนวน 331 ราย หรือเกือบ 1 ใน 2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งคาดว่าจะยังมีอีกมากกว่าร้อยละ 50 ของเหยื่อที่ไม่ได้แจ้งความ

แผนภาพ 17 สถิติเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศ ระหว่างปี 2563 - 2568

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2568).

ดำเนินคดี โดยสาเหตุของการถูกล่วงละเมิดทางเพศมักพบกรณีผู้กระทำผิดเป็นคนในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดกับเด็ก อาทิ ญาติ พ่อเลี้ยง พ่อแท้ หรือเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ จากการศึกษาทางจิตเวชศาสตร์¹⁹ ของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ พบสัดส่วนของผู้กระทำผิดทางเพศต่อเด็กกว่าร้อยละ 50 มีความชอบทางเพศต่อเด็ก โดยเฉพาะกับผู้ที่มิแนวนิยมเป็นโรคใคร่เด็ก (Pedophilic Disorder)²⁰ ซึ่งส่วนหนึ่งถูกกระตุ้นจากสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเด็กในเชิงเพศอย่างแนวเปโด (Pedo) หรือโลลิคอน (Lolicon) (Childline Thailand Foundation, 2567) ที่มีการนำเสนอเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กแบบโรแมนติกที่ทำให้คนทั่วไปมีทัศนคติต่อพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นเรื่องปกติที่ยอมรับได้ หรือเป็นเพียงแค่เรื่อง “ความรักต่างวัย” ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้เด็กตกเป็นเหยื่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศ²¹

แผนภาพ 18 สื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเด็กในเชิงเพศ

ที่มา : Thai PBS. (2567) และ Netflix.

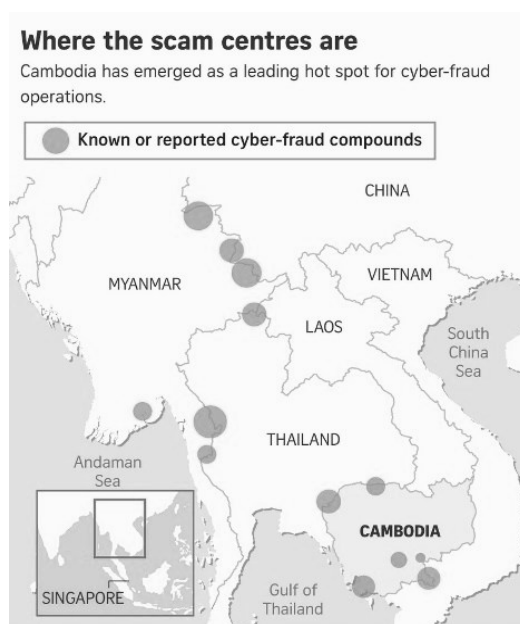
2. ความต่อเนื่องของมาตรการสกัดกั้นสแกมเมอร์และการค้ามนุษย์ข้ามชาติ จากข้อมูลของสำนักงาน

ว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ปี 2568 ระบุว่า ประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศเป็นศูนย์กลางของแก๊งอาชญากรรมไซเบอร์และการหลอกลวงออนไลน์ระดับโลก ไม่ว่าจะเป็นการหลอกลวงเล่นพนันออนไลน์ การหลอกลวงความรัก ไปจนถึงการค้ามนุษย์ ที่สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจมหาศาลแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไทยมีความเข้มงวดในการดำเนินมาตรการสกัดกั้นสแกมเมอร์และค้ามนุษย์ข้ามชาติมากขึ้น อาทิ มาตรการ 3 ตัด (ตัดไฟฟ้า น้ำมัน และอินเทอร์เน็ต) ตามแนวชายแดนไทย – และเมียนมา มาตรการจำกัดการผ่านแดนไทย – กัมพูชา²² ร่วมกับการลาดตระเวนร่วมของทหารและตำรวจชายแดน การบูรณาการข่าวกรองจากหลายหน่วยงาน รวมทั้งการควบคุมและคัดกรองพื้นที่เสี่ยงบริเวณชายแดน ส่งผลให้จำนวนคดีสแกมเมอร์/ค้ามนุษย์ลดลง โดยในวันที่ 8 มิถุนายน 2568 อยู่ที่ 898 คดี หรือลดลงถึงร้อยละ 40.7

¹⁸ กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2568. ระบบสารสนเทศด้านเด็กและเยาวชน. (ข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม – กรกฎาคม 2568).
¹⁹ Cambridge University Press, 2020. Clinical characteristics associated with paedophilia and child sex offending – Differentiating sexual preference from offence status.
²⁰ โรคใคร่เด็ก (Pedophilia) เป็นอาการทางจิตที่ผิดปกติที่แสดงออกว่าชอบหรือรักเด็ก แต่เป็นความรักที่เกินขอบเขต รักแบบคลั่งไคล้ ต้องการให้เด็กเป็นของตัวเอง จนนำไปสู่การนำเด็กมาเป็นเหยื่อบาปความใคร่ทางเพศ (สำนักกิจการยุติธรรม, 2564)
²¹ หมายเหตุ : ประเทศไทยยังไม่มีกำหนดโทษและลงโทษโดยคำนึงถึงความผิดปกติทางจิต “โรคใคร่เด็ก” และอาจไม่เข้าข่ายเป็นผู้ป่วยทางจิตเวช ผู้ทำความผิดจึงมีความผิดและรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา (สำนักกิจการยุติธรรม, 2564)
²² เริ่มตั้งแต่วันที่ 7 มิถุนายน 2568 เวลา 19.00 น.

จากวันที่ 7 มิถุนายน 2568 ที่อยู่ที่ 1,515 คดี (กองบัญชาการกองทัพบก, 2568) สอดคล้องกับสถิติการแจ้งความอาชญากรรมออนไลน์เดือนมิถุนายน ปี 2568 ที่ลดลงเกือบร้อยละ 5 จากเดือนที่ผ่านมาที่อยู่ 34,225 คดี นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินมาตรการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีอย่างรัดกุม โดยเฉพาะมาตรการของ กสทช. ที่ได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2568 เกี่ยวกับการกำหนดให้ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องต้องร่วมรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น²³ และมาตรการของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้สถาบันการเงินต้องจำกัดวงเงินการโอนและการชำระเงินไม่เกิน 5 หมื่นบาทต่อวัน โดยกลุ่มลูกค้าใหม่จะมีผลบังคับใช้ภายในเดือนสิงหาคม 2568 ขณะที่กลุ่มลูกค้าปัจจุบันจะเริ่มบังคับใช้ภายในปี 2568 ซึ่งจำเป็นต้องมีการดำเนินมาตรการอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการฟื้นตัวของเครือข่ายอาชญากรรม ควบคู่ไปกับการยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศในระยะถัดไป เพื่อป้องกันและรับมือกับอาชญากรรมในอนาคตที่อาจมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

แผนภาพ 19 แผนที่ศูนย์กลางแหล่งอาชญากรรมไซเบอร์ระดับโลก

ที่มา : United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)

²³ จำนวน 8 มาตรการ ได้แก่ การลงทะเบียนซิม การระงับบริการต้องสงสัย การตรวจสอบผู้ใช้บริการผิดปกติ การจำกัดเวลา Tourist SIM การแจ้งเตือนและปฏิเสธสายจากต่างประเทศ การห้ามใช้ SIM BOX และ Gateway การจำกัดเบอร์ของชาวต่างชาติ และการควบคุม SMS แบบ A2P

การคุ้มครองผู้บริโภค

ไตรมาสสอง ปี 2568 การร้องเรียนของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 52.0 โดยเพิ่มขึ้นทั้งด้านสินค้าและบริการ ผ่าน สคบ. และกิจการโทรคมนาคม ของสำนักงาน กสทช. ที่ร้อยละ 54.7 และร้อยละ 7.9 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังต้องติดตามและให้ความสำคัญในประเด็นการใช้งานวัสดุสัมผัสอาหารที่ไม่มีคุณภาพ ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับวันหมดอายุบนฉลากผลิตภัณฑ์ และการระบาดของผักผลไม้ปนเปื้อนในท้องตลาด

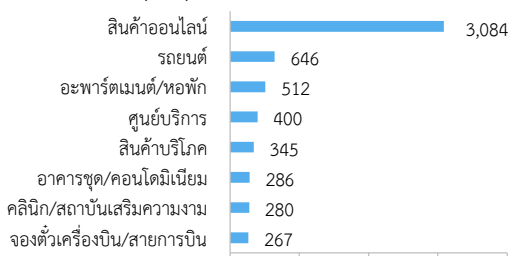
การรับเรื่องร้องเรียนสินค้าและบริการในไตรมาสสอง ปี 2568 ของ สคบ. มีจำนวน 8,537 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 54.7 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ ด้านฉลาก รองลงมาเป็นด้านขายตรงและตลาดแบบตรง ด้านโฆษณา และด้านสัญญา ตามลำดับ²⁴ ทั้งนี้ ประเภทสินค้าและบริการที่ได้รับการร้องเรียนสูงสุด ได้แก่ สินค้าออนไลน์ 3,084 เรื่อง ส่วนใหญ่มาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากร้านค้า รองลงมาเป็นสินค้ากลุ่มรถยนต์ 646 เรื่อง โดยการร้องเรียนส่วนมากเป็นเรื่องการชำรุด เป็นต้น

ตาราง 11 การรับเรื่องร้องเรียนรายไตรมาส

เรื่องร้องเรียน	2566					2567					2568		
	Q1	Q2	Q3	Q4	รวม	Q1	Q2	Q3	Q4	รวม	Q1	Q2	YoY
สคบ.	2,474	330	360	470	32,164	5,786	5,517	6,894	7,211	25,408	8,052	8,537	54.7
- ด้านโฆษณา	477	561	455	431	3,634	807	397	742	648	2,594	788	674	69.8
- ด้านสัญญา	741	513	588	536	1,924	467	420	686	599	2,172	625	666	58.6
- ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	793	508	474	646	2,378	609	600	711	873	2,793	1,418	744	24.0
- ด้านฉลาก	8,146	5,592	4,428	3,641	2,421	584	533	886	857	2,860	911	850	59.5
- เรื่องอื่น ๆ	2,474	330	360	470	21,807	3,319	3,567	3,869	4,234	14,989	4,310	5,603	57.1
สำนักงาน กสทช.	474	371	297	451	1,593	414	340	310	395	1,459	394	367	7.9
โทรศัพท์เคลื่อนที่	318	236	161	298	1,013	335	228	215	308	1,086	303	220	-3.5
อินเทอร์เน็ต	149	132	131	144	556	74	108	91	84	357	89	144	33.3
สถานีวิทยุคมนาคม/เสาสัญญาณ	3	2	2	7	14	5	4	2	2	13	1	3	-25.0
โทรศัพท์ประจำที่	4	1	3	2	10	0	0	2	1	3	1	0	n/a
รวม	13,105	7,875	6,602	6,175	33,757	6,200	5,857	7,204	7,606	26,867	8,446	8,904	52.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

แผนภาพ 20 สินค้าและบริการที่มีการร้องเรียนสูงสุดในไตรมาสสอง ปี 2568 (เรื่อง)

ที่มา : สคบ.

แผนภาพ 21 ประเด็นร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมในไตรมาสสอง ปี 2568 (เรื่อง)

ที่มา : สำนักงาน กสทช.

ขณะที่การร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมของสำนักงาน กสทช. มีการร้องเรียนทั้งสิ้น 367 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 7.9 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดยังคงเป็นด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่ 220 เรื่อง รองลงมาเป็นด้านอินเทอร์เน็ต 144 เรื่อง และด้านสถานีวิทยุคมนาคม 3 เรื่อง ตามลำดับ ทั้งนี้

²⁴ ไม่รวมเรื่องอื่น ๆ อาทิ ข้อมูลจากศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ผู้บริโภค สคบ. ส่วนภูมิภาค กองกฎหมายและคดี ศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ สคบ.

เมื่อพิจารณาตามลักษณะปัญหา พบว่า ส่วนใหญ่มาจากปัญหาการยกเลิกบริการ 121 เรื่อง รองลงมาเป็นปัญหาคุณภาพสัญญาณ 95 เรื่อง เป็นต้น

สำหรับประเด็นที่ต้องติดตามและให้ความสำคัญ ได้แก่

1. **การผลักดันกฎหมายควบคุมวัสดุสัมผัสอาหารให้มีความครอบคลุม** ปัจจุบันไทยมีกฎหมายควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการใช้วัสดุสัมผัสอาหารในบางประเภทแล้ว ได้แก่ พลาสติก/พลาสติกรีไซเคิล เซรามิก โลหะ²⁵ อย่างไรก็ตาม ยังมีวัสดุสัมผัสอาหารประเภทอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้มีการควบคุมอย่างชัดเจน ซึ่งพบการใช้งานอย่างแพร่หลาย เช่น จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ปี 2568 พบถุงใส่อาหารที่ทำมาจากเอกสารที่มีข้อมูลเวชระเบียนผู้ป่วย ซึ่งนอกจากจะมีความเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อโรคที่ติดมากับกระดาษแล้ว ยังเข้าข่ายละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลอีกด้วย ส่งผลให้โรงพยาบาลที่เป็นเจ้าของแหล่งข้อมูลที่รั่วไหลดังกล่าวถูกลงโทษปรับกว่า 1.2 ล้านบาท ขณะที่ข้อมูลของสภาผู้บริโภค ปี 2568 พบว่า ร้านอาหารบางแห่งใช้ปากกาเคมีเขียนลงบนถุงที่สัมผัสกับอาหารโดยตรง นอกจากนี้ ยังพบกรณีการใช้ตะเกียบไม้ใช้แล้วทิ้งที่มักผ่านการฟอกขาว ซึ่งเมื่อวัสดุเหล่านี้ถูกความร้อนอาจทำให้สารเคมีปนเปื้อนในอาหารได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการขยายขอบเขตของกฎหมายให้ครอบคลุมวัสดุสัมผัสอาหารทุกประเภท รวมถึงการตรวจสอบควบคุมการใช้วัสดุสัมผัสอาหารให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาอาหารไม่ปลอดภัยและยกระดับมาตรฐานสุขอนามัยของผู้บริโภคให้ดีขึ้น

2. **ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับวันหมดอายุบนฉลากผลิตภัณฑ์** ในช่วงที่ผ่านมาพบสินค้าหมดอายุวางจำหน่ายในท้องตลาดมากขึ้น อาทิ จากข้อมูลของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ปี 2568 ที่ได้มีการจับกุมผู้กระทำผิดที่ลบล้างวันหมดอายุของสินค้าออกแล้วนำกลับมาขายซ้ำ นอกจากนี้ ยังพบการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หมดอายุผ่านโปรโมชั่น 1 แกรม 1 ในบางห้างสรรพสินค้า ซึ่งผู้บริโภคบางส่วนยังมีความสับสนเกี่ยวกับวันหมดอายุบนฉลากผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะสินค้าที่ติดฉลาก “ควรบริโภคก่อน (Best Before: BB/ Best Before end: BBE)” อาทิ สินค้าในกลุ่มอาหารแห้ง ที่เมื่อพ้นเวลาที่กำหนดอาจยังสามารถบริโภคต่อได้ แต่ “คุณภาพอาจลดลง” ขณะที่สินค้าฉลาก “หมดอายุ (Expiry Date: EXP/ Expiration Date: EXD)” อาทิ ยา อาหารสด ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เวชภัณฑ์ เครื่องสำอาง ที่หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดจะไม่สามารถบริโภคได้ เนื่องจากอาจเป็น “อันตรายต่อสุขภาพ” อย่างไรก็ตาม สินค้าทั้ง 2 ประเภท ไม่ควรนำมาจำหน่ายหากพ้นกำหนดวันที่ระบุไว้เนื่องจากอาจเข้าข่ายผิดกฎหมาย ตาม พ.ร.บ. เครื่องสำอาง พ.ศ. 2558²⁶ และ พ.ร.บ.อาหาร พ.ศ. 2522²⁷ ได้ ดังนั้น ควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้บริโภคควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด ทั้งนี้ หากผู้บริโภคพบการวางจำหน่ายสินค้าเสื่อมสภาพสามารถร้องเรียนได้ที่ อย. สายด่วน 1556

รู้จัก “วันหมดอายุ” และ “ควรบริโภคก่อน” บนฉลากผลิตภัณฑ์

- **วันหมดอายุ หรือ Expiry Date: EXP/ Expiration Date: EXD** คือ วันที่สินค้าเริ่มหมดอายุหลังจากวันที่ระบุบนฉลากเป็นต้นไป และหลังจากนี้ สินค้าอาจเน่าเสียหรือบูด ซึ่งไม่ปลอดภัยในการบริโภคหรือบริโภค
- **ควรบริโภคก่อน หรือ Best Before: BB/ Best Before end: BBE** หมายถึง อาหารจะยังคงคุณภาพเดิม จนกว่าจะถึงวันที่ระบุไว้บนสินค้า โดยหลังจากนี้ อาจสามารถบริโภคได้แต่จะไม่ได้รับสารอาหารคงเดิม

²⁵ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 92 พ.ศ. 2528 เรื่อง กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุการใช้ภาชนะบรรจุและการห้ามใช้วัตถุใดเป็นภาชนะบรรจุอาหาร ในกลุ่ม เซรามิก โลหะเคลือบ พลาสติก ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 435 พ.ศ. 2565 เรื่อง กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติก ซึ่งรวมไปถึงการอนุญาตให้ใช้พลาสติกรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์อาหาร มาตรฐานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับวัสดุสัมผัสอาหารที่เป็นเหล็กกล้าไร้สนิม อาทิ มอก. 451-2526 (เครื่องใช้เหล็กกล้าไร้สนิม : จาน ถ้วย ชาม และถาด) มอก. 808-2531 (เครื่องใช้เหล็กกล้าไร้สนิม : หม้อ กระทะ ชามอ่าง ตะหลิว ทัพพี และกระบวย)

²⁶ มาตรา 32 (6) ระบุว่า หากมีการจำหน่ายเครื่องสำอางหมดอายุ ผู้ขายอาจได้รับโทษปรับสูงสุด ไม่เกิน 10,000 บาท และหากเป็นผู้ผลิต/นำเข้า อาจโดนโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท

²⁷ มาตรา 6 (10) และ มาตรา 51 ระบุว่า หากจำหน่ายอาหารโดยไม่แสดงวันผลิต/หมดอายุ จะมีโทษปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ขณะเดียวกัน หากจำหน่ายอาหารหมดอายุ/อาหารเสื่อมคุณภาพ โดยหากอาหารนั้นเน่าเสีย มีเชื้อรา หรือสารพิษตกค้าง และอาจเข้าข่าย มาตรา 26 (1) มีโทษปรับ/จำคุก เช่นเดียวกับมาตรา 51

3. **ผักและผลไม้ที่มีการปนเปื้อน** โดยผักและผลไม้เป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการบริโภค แต่ผักและผลไม้ที่ขายทั่วไปยังพบความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนทั้งสารพิษตกค้างและการปนเปื้อนของพยาธิ จากข้อมูลการสุ่มตรวจสารพิษตกค้างผักและผลไม้นำเข้า ณ ด่านศุลกากรเชียงของจังหวัดเชียงราย ในปี 2568 โดยคณะอนุกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมกับสภาผู้บริโภคและเครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า ร้อยละ 90 ของผักและผลไม้มีสารเคมีตกค้าง และกว่าร้อยละ 70 ของผักและผลไม้มีสารพิษตกค้างเกินมาตรฐาน นอกจากนี้ จากงานศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2568²⁸ ที่ได้สำรวจคุณภาพผักผลไม้ที่จำหน่ายในพื้นที่กรุงเทพฯ ใน 5 เขตพื้นที่ ได้แก่ ห้วยขวาง คลองเตย ปทุมวัน จตุจักร และพระนคร ยังพบการปนเปื้อนของพยาธิในผักสดสูงถึงร้อยละ 77 โดยเฉพาะเขตห้วยขวางและจตุจักรมีอัตราการปนเปื้อนสูงถึงร้อยละ 90 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมศุลกากร ควรมีการเพิ่มระดับการตรวจสอบและเฝ้าระวัง คุณภาพสินค้ากลุ่มดังกล่าวให้มากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบ ติดตาม และแจ้งเตือนภัยเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคในระยะยาว

แผนภาพ 22 วิธีล้างผักและผลไม้ที่ช่วยลดการปนเปื้อนของพยาธิ สารพิษ รวมถึงเชื้อโรค

ที่มา : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

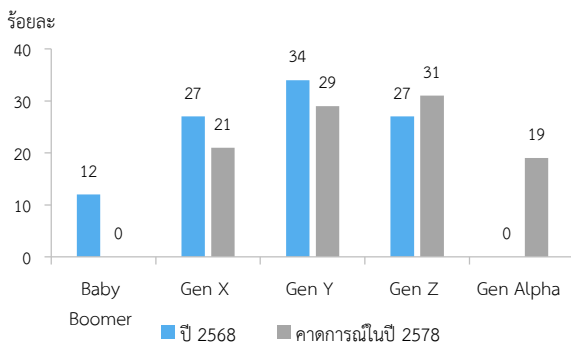
²⁸ งานศึกษา เรื่อง Widespread Soil-Transmitted Parasitic Contamination in Raw Vegetables at Fresh Markets in the Inner Zone of Bangkok: Findings from a Cross-Sectional Study จากวารสาร Am J Trop Med Hyg.

โอกาสและความท้าทายของเด็กจบใหม่ในโลกการทำงาน

ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า Gen Z จะก้าวเข้ามาเป็นกำลังแรงงานหลักของประเทศ อย่างไรก็ตาม ด้วยทัศนคติและพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อนหน้าค่อนข้างมาก ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งโอกาสและความท้าทายต่อผู้ประกอบการ ภาครัฐ หรือแม้แต่ตัวแรงงานเอง ในการต้องปรับตัวเพื่อให้เข้าสู่โลกการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

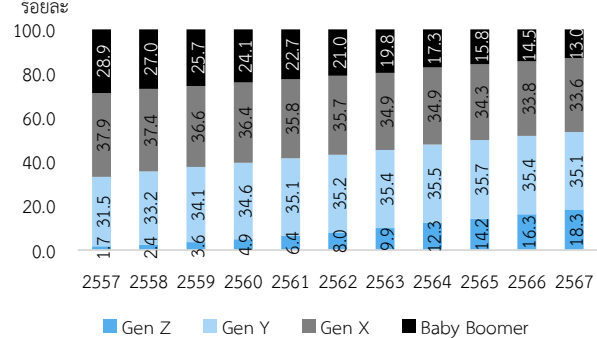
Gen Z คือ คำจำกัดความของคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน ซึ่งเกิดในช่วงปี 2539 - 2553 และขณะนี้ มีอายุประมาณ 15 - 29 ปี โดยเป็นกลุ่มประชากรที่เติบโตมากับเทคโนโลยีดิจิทัล จึงมีลักษณะเฉพาะตัวทั้งในด้านความคิด ไลฟ์สไตล์ และพฤติกรรมการทำงาน กลายเป็นความท้าทายที่ผู้ประกอบการต้องเผชิญ เนื่องจาก Gen Z จะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อตลาดแรงงานในอนาคตมากขึ้น สะท้อนได้จากข้อมูลของ McCrindle ที่พบว่า ในปี 2568 กำลังแรงงาน Gen Z มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 27 ของกำลังแรงงานทั่วโลก และคาดว่าภายในปี 2578 จะเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 31 ซึ่งจะกลายเป็นกลุ่มแรงงานหลักทดแทนแรงงานในช่วงอายุก่อนหน้านี้ที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเทศไทย Gen Y และ Gen X จะยังคงเป็นกำลังแรงงานหลักของประเทศ โดยในปี 2567 มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 35.1 และร้อยละ 33.6 ตามลำดับ ขณะที่ Gen Z มีจำนวนอยู่ที่ 7.4 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.3 ของกำลังแรงงานทั้งหมด แต่ในอนาคต Gen Z จะกลายเป็นกำลังแรงงานหลักของประเทศ เพื่อทดแทนช่วงอายุก่อนหน้านี้ที่เริ่มเกษียณออกจากตลาดแรงงาน สอดคล้องกับข้อมูลของ Adecco ปี 2566 ที่คาดการณ์ว่า ภายในปี 2571 Gen Z จะมีสัดส่วนถึงประมาณหนึ่งในสี่ของตลาดแรงงานไทย หรือเพิ่มขึ้นที่ประมาณร้อยละ 25

แผนภาพ 23 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของกำลังแรงงานทั่วโลก จำแนกตามเจนเนอเรชัน

ที่มา : McCrindle

แผนภาพ 24 โครงสร้างกำลังแรงงานของไทย ปี 2557 - 2567 จำแนกตามเจนเนอเรชัน

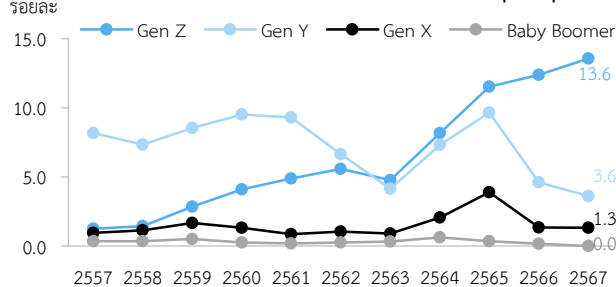
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากสถานการณ์ในข้างต้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากรของไทยที่เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็วและปัญหาเด็กเกิดน้อยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง Gen Z จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นในฐานะกำลังแรงงานหลักในอนาคต การทำความเข้าใจลักษณะเฉพาะของคนกลุ่มนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งจากงานศึกษาหลายแห่ง ชี้ให้เห็นว่า ทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานของ Gen Z มีความน่าสนใจและแตกต่างจากคนรุ่นก่อนหน้าอย่างมาก โดยในกรณีของไทย พบว่า

1. Gen Z บางส่วนเลือกจะไม่เรียนต่อ เนื่องจากมีความกังวลต่อระบบการศึกษาในหลายด้านมากขึ้น แม้ประเทศไทยจะมีนโยบายส่งเสริมให้เด็กไทยเข้าถึงระบบการศึกษาในระดับสูง อย่างไรก็ตาม เด็ก Gen Z บางส่วนกลับมองว่า การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอาจไม่ตอบโจทย์หรือไม่ใช่ทางเลือกหลักในการประกอบอาชีพ จากผลสำรวจ Deloitte ปี 2568 พบว่า Gen Z ในไทยกว่าร้อยละ 16 ตัดสินใจไม่เรียนต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากส่วนใหญ่รู้สึกกังวลต่อคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 48) ค่าเล่าเรียนแพง (ร้อยละ 44) ตลอดจนคิดว่าระบบการเรียนไม่มีความยืดหยุ่นเท่าที่ควร (ร้อยละ 19) นอกจากนี้ บางส่วนยังกลัวว่าจะจ่ายหนี้กู้ยืมการศึกษาไม่ไหว (ร้อยละ 26)

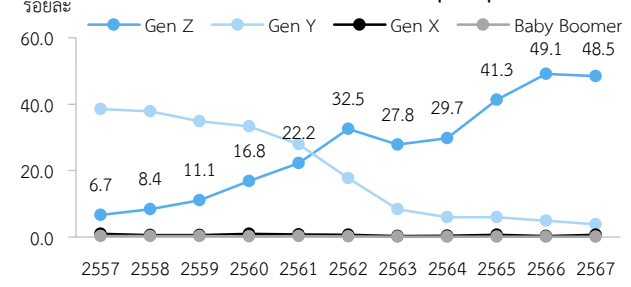
2. การเข้าสู่ตลาดแรงงานช้าลง หากพิจารณาระยะเวลาการว่างงานของ Gen Z ในไทย พบว่าในปี 2557 สัดส่วน Gen Z ที่ว่างงานมากกว่า 1 ปี อยู่ที่ร้อยละ 1.2 และเพิ่มเป็นร้อยละ 13.6 ในปี 2567 โดยสูงกว่าทุกช่วงอายุก่อนหน้านี้ ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อน ยังพบว่า Gen Z มีอัตราการว่างงานสูงที่สุดที่ร้อยละ 48.5 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการให้ความสำคัญกับการค้นหาตัวเองจากการทำ Gap Year เพื่อออกมาหาประสบการณ์ใหม่ ๆ (วีระชน แจ่มจันทร์, 2566) สอดคล้องกับผลสำรวจของ Applied ปี 2566 ที่พบว่า ร้อยละ 47 ของ Gen Z คิดว่า การมี Career Break ทำให้เข้าใจตัวเองมากขึ้น อีกทั้ง ยังช่วยให้สามารถกลับมาทำงานได้เต็มที่มากขึ้น

แผนภาพ 25 สัดส่วนผู้ว่างงานระยะยาว (มากกว่า 1 ปี) ต่อผู้ว่างงานทั้งหมด ในปี 2557 - 2567 จำแนกตามกลุ่มอายุ

ที่มา : Mccrindle

แผนภาพ 26 สัดส่วนผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนต่อผู้ว่างงานทั้งหมด ในปี 2557 - 2567 จำแนกตามกลุ่มอายุ

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. Gen Z มีความเป็นผู้ประกอบการในตัวเองสูง จากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า Gen Z หันไปทำธุรกิจส่วนตัวแทนการทำงานในระบบเพิ่มขึ้นจากในอดีต โดยก่อนสถานการณ์ COVID-19 Gen Z เลือกทำงานเป็นผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้างในสัดส่วนเฉลี่ยที่ประมาณร้อยละ 0.4 ต่อปี ขณะที่ตั้งแต่ช่วงปี 2563 ถึงปัจจุบัน มีสัดส่วนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.8 ต่อปี สอดคล้องกับผลสำรวจของ Intelligent ปี 2022 ที่พบว่า ร้อยละ 60 ของเด็กจบใหม่ต้องการเป็นเจ้าของตัวเอง โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากความต้องการอิสระ การทำในสิ่งที่ชอบ และการหลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์/ข้อจำกัดของการทำงานประจำ สะท้อนถึงการมีความคิดริเริ่มและกล้าที่จะเสี่ยงมากขึ้น (Business Plus, 2567)

4. จริยธรรม คุณค่า และ Work-Life Balance เป็นปัจจัยหลักที่ Gen Z ให้ความสำคัญที่สุด จากข้อมูลการสำรวจของ Deloitte ปี 2567 พบว่า ร้อยละ 55 ของ Gen Z ในไทยมีแนวโน้มที่จะปฏิเสธงานที่ขัดต่อจริยธรรมและความเชื่อของตนเอง นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับงานที่มีคุณค่าและงานที่มี Work-Life Balance ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาด้านความภักดีต่อองค์กร ยังพบว่า Gen Z ไม่ยึดติดกับองค์กรเมื่อเทียบกับแรงงานรุ่นก่อนหน้า โดยพร้อมที่จะเปลี่ยนงานหากพบว่าบริษัทไม่ตอบสนองความต้องการ ส่วนหนึ่งสะท้อนได้จากอัตราการลาออกจากงานของ Gen Z ในไทยที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 - 15 มากกว่าอัตราเฉลี่ยการลาออกจากงานในภาพรวมที่อยู่ที่ประมาณร้อยละ 10 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2564)

5. **ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีช่วยในการทำงาน** Gen Z มักใช้ AI เป็นเครื่องมือในการช่วยทำงาน อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูล งานออกแบบ และการสร้างสรรค์คอนเทนต์ จากรายงาน Work Trend Index 2024 พบว่า Gen Z มีอัตราการนำ AI มาใช้ในงานถึงร้อยละ 85 สูงกว่าช่วงอายุอื่นและค่าเฉลี่ยทั่วโลกที่อยู่ที่ร้อยละ 75 ซึ่งให้เห็นว่า Gen Z มีทัศนคติเชิงบวกอย่างมากต่อการเติบโตของเทคโนโลยี สอดคล้องกับข้อมูลของ Deloitte ปี 2567 ที่พบว่า การที่ Gen Z ใช้ AI ในการทำงานทำให้มีเวลาเหลือไปทำอย่างอื่นมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะและช่วยตัดสินใจได้อีกด้วย

6. **Gen Z มีแนวโน้มที่จะขาด Soft Skills ที่จำเป็นต่อการทำงาน** การที่ Gen Z เติบโตในยุคดิจิทัลที่เน้นการสื่อสารออนไลน์เป็นหลัก จึงให้ความสำคัญกับ Hard Skills อย่างการมีความรู้ด้านดิจิทัลที่โดดเด่น ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft Skills ที่จำเป็นอยู่ในระดับต่ำ (สศช., 2568) โดยเฉพาะทักษะทางสังคมอย่างการสื่อสาร (Dell EM, 2562) นอกจากนี้ การขาด Soft Skills ยังทำให้ Gen Z บางส่วนอาจขาดความพร้อมในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจากข้อมูลของ Bureau of Labor Statistics ของสหรัฐอเมริกา พบว่า ร้อยละ 20 ของธุรกิจสตาร์ทอัพปิดตัวภายในปีแรก และร้อยละ 30 ปิดภายใน 2 ปี ขณะที่เกือบครึ่งหนึ่งไม่สามารถอยู่รอดได้ในช่วงห้าปีแรก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขาดทักษะการบริหารจัดการและประเมินธุรกิจ เป็นต้น²⁹

ทั้งนี้ จากลักษณะทัศนคติและพฤติกรรมของ Gen Z ในข้างต้น นำมาซึ่งผลกระทบในระยะถัดไปซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งผลดีและผลเสียต่อธุรกิจ และต่อตัวแรงงานเอง ดังนี้

ผลกระทบด้านบวก

1. **เพิ่มโอกาสในการสะสมประสบการณ์ที่หลากหลาย** Gen Z บางส่วนสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานได้ไว จากการเรียนรู้ในสิ่งที่ถนัดด้วยตนเองโดยไม่พึ่งพาการศึกษาในระบบ ตลอดจนมีเวลาทบทวนตนเองอย่างจริงจังจากการหยุดพัก ซึ่งอาจทำให้มีความเชี่ยวชาญในทักษะที่ต้องการได้เร็วขึ้น อีกทั้ง ยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มที่มีข้อจำกัดด้านทุนทรัพย์ ซึ่งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านช่องทางที่หลากหลาย ขณะเดียวกัน การที่คนรุ่นใหม่เริ่มตั้งคำถามกับคุณภาพของระบบการศึกษามากขึ้น ยังสะท้อนถึงความต้องการในการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนรู้ ให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสอดคล้องกับโลกการทำงานยุคปัจจุบันมากขึ้น

2. **แม้เด็กจบใหม่จะมีข้อจำกัดด้านประสบการณ์ในการทำงาน แต่การมีความถนัดด้านทักษะ AI ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน ก็อาจจะช่วยเพิ่มโอกาสในการหางานได้** จากรายงานการสำรวจ Work Trend Index 2024 พบว่า ร้อยละ 91 ของผู้บริหารในไทยเชื่อว่าบริษัทของตนจำเป็นต้องนำนวัตกรรม AI มาใช้เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาด โดยกว่าร้อยละ 90 ยังเลือกที่จะจ้างพนักงานที่มีประสบการณ์น้อย แต่มีทักษะด้านการใช้ AI แทนการจ้างพนักงานที่มีประสบการณ์สูงแต่ขาดทักษะในด้านนี้ สอดคล้องกับข้อมูลของ Coursera ปี 2568 ที่พบว่า นายจ้างในไทยกว่าร้อยละ 95 ต้องการผู้สมัครที่มีใบรับรอง Generative AI แม้จะมีประสบการณ์น้อยกว่าผู้สมัครที่มีประสบการณ์แต่ไม่มีใบรับรอง ขณะเดียวกัน ผู้บริหารกว่าร้อยละ 98 ยังคิดว่า การมีใบรับรองการพัฒนาความสามารถที่เฉพาะเจาะจง (micro-credentials) จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผู้สมัครงานได้อีกด้วย

3. **ความหลากหลายทางเศรษฐกิจดิจิทัลจะเพิ่มโอกาสการจ้างงานในรูปแบบใหม่** การที่ Gen Z บางส่วนหันมาเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น โดยเฉพาะในรูปแบบ Gig Economy และ Freelancing ทำให้เกิดนวัตกรรมธุรกิจใหม่ อาทิ Creator Economy หรือแพลตฟอร์มที่ให้คอนเทนต์ครีเอเตอร์เข้าไปสร้างเนื้อหา และ

²⁹ Fibre Federal Credit Union, 2568.

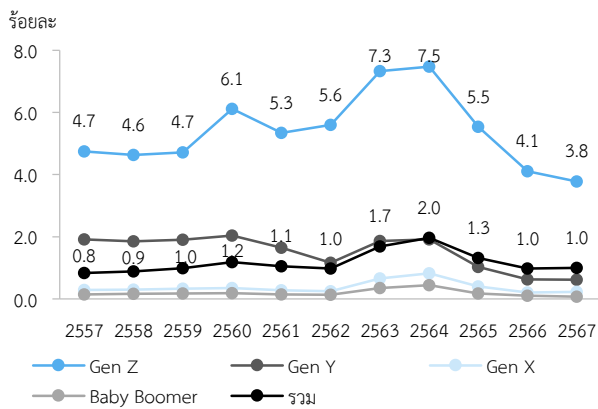
สร้างรายได้จากความถนัดของตัวเอง จากข้อมูลของ Linktree ปี 2567 พบว่า ตลาดคอนเทนต์ครีเอเตอร์ไทย มีอัตราการเติบโตต่อปีอยู่ที่ร้อยละ 25 - 30 โดยมีมูลค่าของตลาดรวมมากถึง 45,000 ล้านบาท และ Social Gaming หรือเกมออนไลน์ที่ทำให้ผู้เล่นมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่นด้วยกันเอง ซึ่งบางรูปแบบสามารถสร้างรายได้ได้จริง อาทิ ESports การสตรีมเกม

ผลกระทบด้านลบ

1. **ผู้ประกอบการมีความกังวลใจในการรับเด็กจบใหม่เข้าทำงานเพิ่มมากขึ้น** เนื่องจากมองว่า ทักษะคิดและพฤติกรรมบางอย่างอาจสร้างผลกระทบต่อองค์กร อาทิ การลาออกหรือเปลี่ยนงานบ่อยทำให้ต้นทุนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลสูงขึ้น ความคุ้มค่าของผลิตภาพและคุณภาพงานที่ได้ โดยเฉพาะกลุ่ม Gen Z ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานซ้ำมักจะมีข้อจำกัดด้านประสบการณ์และทักษะในการทำงาน ซึ่งผู้ประกอบการบางส่วนอาจมองว่า ไม่คุ้มค่าต่อการจ้างงานหรือได้งานที่ไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับข้อมูลจากศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและสังคมระดับภูมิภาค ของมหาวิทยาลัย Sheffield Hallam ที่พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในสหราชอาณาจักรมักจะเลือกจ้าง พนักงานที่มีประสบการณ์พร้อมสามารถปฏิบัติงานได้ทันที อีกทั้ง การจ้างบัณฑิตใหม่ยังต้องใช้ต้นทุนทรัพยากร ในการฝึกอบรมมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับขนาดธุรกิจ

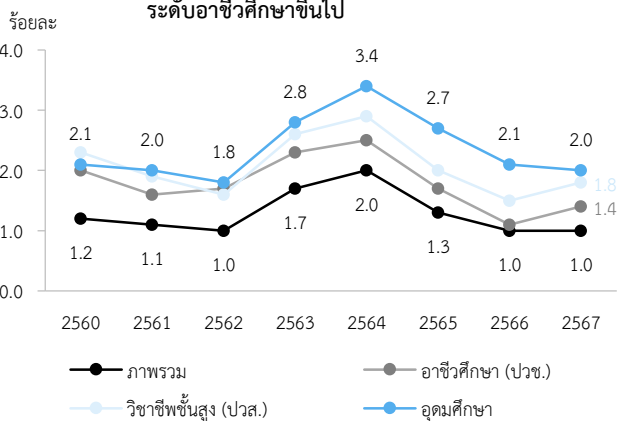
2. **ความเสี่ยงที่เด็ก Gen Z จะว่างงานเพิ่มขึ้น** แม้อัตราการว่างงานของเด็ก Gen Z จะมีแนวโน้ม ลดลง แต่เมื่อเทียบกับรายกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และในภาพรวมประเทศ พบว่า กลุ่มนี้ก็ยังคงมีอัตราการว่างงาน สูงที่สุดมาโดยตลอด โดยในปี 2567 Gen Z มีอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 3.8 ขณะที่เมื่อพิจารณาตามระดับ การศึกษา ยังพบว่า กลุ่มอุดมศึกษาเป็นกลุ่มที่มีอัตราการว่างงานสูงที่สุดที่ร้อยละ 2.0 รองลงมาเป็น กลุ่มที่จบ วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และอาชีวศึกษา (ปวช.) ที่มีอัตราการว่างงานที่ร้อยละ 1.8 และ 1.4 ตามลำดับ ทั้งที่อัตรา การว่างงานในภาพรวมประเทศอยู่ที่เพียงร้อยละ 1.0

แผนภาพ 27 อัตราการว่างงานเฉลี่ยภาพรวมและของแต่ละกลุ่มอายุ

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 28 อัตราการว่างงานเฉลี่ยภาพรวม และของกลุ่มที่จบ ระดับอาชีวศึกษาขึ้นไป

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. **การที่มีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีไม่ได้หมายความว่าสามารถใช้เทคโนโลยีในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ** การพึ่งพา AI มากเกินไปอาจทำให้ระบบการเรียนรู้รู้ถดถอย ซึ่งจากผลสำรวจของ MIT ปี 2568 พบว่า การใช้ AI มากเกินไปอาจทำให้คิดเองน้อยลง สมองเฉื่อยลง สูญเสียความสามารถในการจำ วิเคราะห์ และ คิดเชิงสร้างสรรค์ในระยะยาว สอดคล้องกับงานสำรวจของ EY ปี 2024 ที่พบว่า Gen Z ทำคะแนนในด้านความเข้าใจ แนวคิดพื้นฐานของ AI ได้ถึง 69 คะแนน แต่คะแนนด้านการใช้งาน AI อย่างมีประสิทธิภาพ (เช่น การเขียนคำสั่ง) กลับได้เพียง 56 คะแนน และที่น่ากังวล คือ ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ต่อผลลัพธ์ที่ได้จาก AI เช่น การระบุ ข้อบกพร่อง การแยกแยะข้อมูลที่สร้างโดย AI กลับทำคะแนนได้เพียง 44 คะแนนเท่านั้น

จากข้อมูลข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสและความท้าทายที่ผู้ประกอบการและเด็กจบใหม่ รวมไปถึงภาครัฐจะต้องมีการปรับตัว ดังนี้ ด้าน**ผู้ประกอบการ** จำเป็นต้องปรับแนวทางการทำงานและสนับสนุนสวัสดิการให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานรุ่นใหม่มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้งาน AI เชิงลึก การทำงานแบบ Hybrid Work และการลงทุนในนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นในการทำงาน ซึ่งจากการศึกษาของ International Workplace Group ปี 2567 พบว่า องค์กรที่นำระบบการทำงานแบบไฮบริดมาใช้สามารถลดอัตราการลาออกของพนักงานได้ถึงร้อยละ 35 สำหรับ**แรงงาน โดยเฉพาะ Gen Z** ต้องทำความเข้าใจ และปรับตัวให้เข้ากับโลกการทำงานจริง โดยควรพัฒนาทั้ง Hard Skills และ Soft Skills ที่จำเป็นต่อการทำงานทั้งในบริบทของการเป็นพนักงานและเจ้าของธุรกิจก็ตาม ซึ่งปัจจุบันสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้สะดวกยิ่งขึ้นผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ที่มี Micro-Credentials ที่ช่วยรับรองทักษะเฉพาะทางและเพิ่มความน่าเชื่อถือในตลาดแรงงาน ขณะที่**ภาครัฐ** ต้องเริ่มตั้งแต่การปรับโครงสร้างการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ อาทิ ลดการผลิตกำลังคนในสาขาที่ล้นตลาด เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนต่อในสาขาที่มีความต้องการสูง การร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาหลักสูตร/การฝึกงานเพื่อให้ตรงกับทักษะที่ตลาดงานต้องการ อีกทั้ง ควรต้องส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แรงงานสามารถวางแผนและพัฒนาทักษะ โดยเร่งพัฒนาระบบข้อมูลความต้องการแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานทักษะสูง ตลอดจนการสนับสนุนให้แรงงานทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงการฝึกอบรมผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ แพลตฟอร์มมหาวิทยาลัย และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

UPF อร่อยง่าย เสี่ยงตายเร็ว

อาหารแปรรูปขั้นสูง (UPF) กลายเป็นส่วนหนึ่งของการบริโภคในชีวิตประจำวันของผู้คน ที่ตอบโจทย์ความสะดวกสบายและอร่อย แต่กลับแฝงไปด้วยปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพหากบริโภคเป็นเวลานาน ทั้งนี้ หลายประเทศจึงได้ออกมาตรการควบคุมอย่างเป็นระบบ ซึ่งไทยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและวางแผนนโยบายด้านสุขภาพของประชากรต่อไป

การดำเนินชีวิตของสังคมเมืองที่เต็มไปด้วยความเร่งรีบ การบริโภคอาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นซีเรียลอาหารเช้า ขนมปังสำเร็จรูป อาหารกึ่งสำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยว เครื่องดื่มรสหวาน หรืออาหารพร้อมทานอื่น ๆ จึงกลายเป็นทางเลือกที่ตอบโจทย์ความสะดวกรวดเร็ว สามารถหาซื้อได้ทั่วไปตามร้านสะดวกซื้อ โดยอาจคาดไม่ถึงว่าอาหารเหล่านี้จัดอยู่ในกลุ่ม “อาหารแปรรูปขั้นสูง (Ultra-Processed Foods: UPF)”³⁰ หรืออาหารที่เกิดจากกระบวนการแปรรูปในระดับอุตสาหกรรมหลายขั้นตอน³¹ โดยมีการใช้วัตถุดิบที่ผ่านการแปรรูปรวมกันหลายชนิด อาทิ น้ำมันผ่านไฮโดรเจน สารให้ความหวาน HFCS แป้งมอลโตเด็กซ์ตริน ฯลฯ รวมทั้งยังมีการใส่วัตถุเจือปนอาหารสังเคราะห์ต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เครื่องปรุงอาหารพื้นฐานในครัวเรือน³² ซึ่งทำให้อาหารเดิม (Real Foods) ถูกเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปจากวัตถุดิบธรรมชาติ จนยากต่อการระบุแหล่งที่มาดั้งเดิมของวัตถุดิบเมื่อเปรียบเทียบกับอาหารแปรรูปทั่วไป (Processed Foods) ทั้งนี้ การผลิต UPF ยังเป็นเป้าหมายทางธุรกิจอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการผลิตในปริมาณมาก ต้นทุนต่ำ มีอายุเก็บรักษานาน รวมทั้งการปรุงแต่งรสชาติ เนื้อสัมผัส ที่กระตุ้นให้เกิดการบริโภคซ้ำ (Chris van Tulleken, 2023) อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลทางวิทยาศาสตร์หลายแหล่ง ชี้ให้เห็นว่า “การบริโภคอาหารแปรรูปขั้นสูงเป็นประจำต่อเนื่อง มีผลเชื่อมโยงต่อความเสี่ยงด้านสุขภาพหลายประการ” อาทิ โรคหัวใจและหลอดเลือด³³ ภาวะน้ำหนักเกิน³⁴ โรคเบาหวานดื้ออินซูลิน³⁵ ความดันโลหิตสูง³⁶ คอเลสเตอรอลดีต่ำ³⁷ โรคมะเร็ง³⁸ ไขมันพอกตับ³⁹ ภาวะลำไส้อักเสบเรื้อรัง⁴⁰ ความผิดปกติทางอารมณ์⁴¹ รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่เหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดโรคไม่ติดต่อ (NCDs) (WHO, 2568) เนื่องจากเป็นอาหารที่มีไขมันอิ่มตัว น้ำตาล และโซเดียมปริมาณสูง รวมถึงสารสังเคราะห์อีกมากมาย

³⁰ Carlos A. Monteiro, Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2019, NOVA food classification System.

³¹ อาทิ การอัดรีด การขึ้นรูป หรือการทอดล่วงหน้าก่อนแช่เยือกแข็ง ฯลฯ

³² อาทิ สารทำให้เหนียวนุ่ม สารทำให้คงตัว สารให้ความชุ่มชื้น สารควบคุมความเป็นกรด สารกันเสีย สารช่วยกันกลิ่นเหม็นหืน ฯลฯ

³³ British Medical Journal, 2019. Ultra-processed food intake and risk of cardiovascular disease: prospective cohort study.

³⁴ British Medical Journal, 2023. Ultra-processed food consumption and adult obesity risk.

³⁵ JAMA Internal Medicine, 2020. Ultra-processed Food Consumption and Risk of Type 2 Diabetes Among Participants of the NutriNet-Santé Prospective Cohort.

³⁶ Nutrition Research, 2021, Ultra-processed foods increase noncommunicable chronic disease risk.

³⁷ ASN, 2023, Ultra-Processed Foods and Human Health: A Systematic Review and Meta-Analysis of Prospective Cohort Studies.

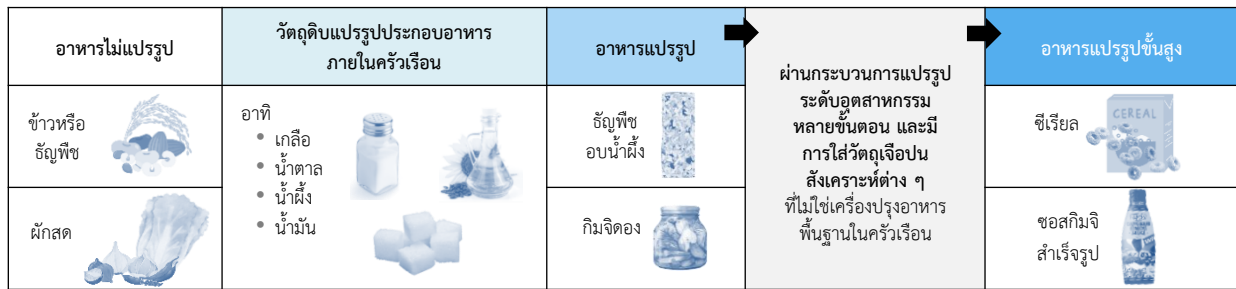
³⁸ The BMJ, 2018. Consumption of ultra-processed foods and cancer risk: results from NutriNet-Santé prospective cohort.

³⁹ Int J Epidemiol, 2021. Association between ultra-processed foods consumption and risk of non-alcoholic fatty liver disease.

⁴⁰ British Medical Journal, 2021. Association of ultra-processed food intake with risk of inflammatory bowel disease: prospective cohort study.

⁴¹ Journal of Nutrition, 2020. Ultra-processed food consumption and the incidence of depression in a Mediterranean cohort: the SUN Project.

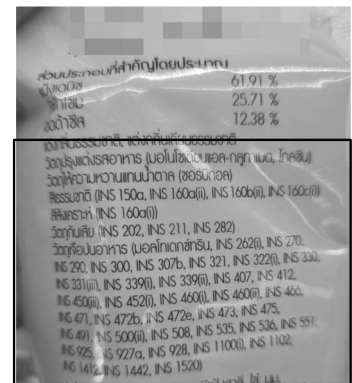
แผนภาพ 29 ตัวอย่างการแปรรูปอาหารชั้นสูง

ที่มา : NOVA food classification System ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

จากข้อมูลวารสารทางการแพทย์ของ British Medical Journal ในปี 2567 ระบุว่า ปริมาณแคลอรีที่ประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรได้รับจากการบริโภค UPF คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 58 และ 57 ตามลำดับ เนื่องจากผลิตภัณฑ์สินค้ากว่าร้อยละ 60 ในร้านค้าของสหรัฐอเมริกา⁴² เป็นอาหารจำพวก UPF ทั้งสิ้น รองลงมาเป็น ประชากรทวีปเอเชียและประเทศในทวีปอเมริกาใต้ ซึ่งมีสัดส่วนแคลอรีที่ได้รับจาก UPF ประมาณร้อยละ 20 – 30 สำหรับประเทศไทย แม้ไม่มีข้อมูลการบริโภค UPF อย่างเป็นทางการ แต่จากผลสำรวจการบริโภคอาหารกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อ (NCDs) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ⁴³ พบคนไทยจำนวนมากกินอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพมากถึง 3 – 7 วันต่อสัปดาห์ โดยกว่าร้อยละ 42.1 รับประทานอาหารที่มีไขมันสูง รองลงมาคือ อาหารเนื้อสัตว์แปรรูปร้อยละ 39.2 และเครื่องดื่มรสหวานร้อยละ 34.2 ซึ่งล้วนมีลักษณะใกล้เคียงกับอาหารที่เข้าข่าย UPF ขณะเดียวกันพฤติกรรมการบริโภคสินค้าในร้านสะดวกซื้อ ยังเป็นอีกข้อมูลหนึ่งที่สะท้อนได้อีกว่า คนไทยมีการบริโภคสินค้า UPF บ่อยครั้ง จากผลการสำรวจของ THAIRATH Poll⁴⁴ ปี 2568 พบว่า คนไทยร้อยละ 40.9 เข้าร้านสะดวกซื้อ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ และมีถึงร้อยละ 21.8 ที่ใช้บริการทุกวัน โดยหมวดหมู่สินค้าที่นิยมบริโภคมากที่สุด คือ กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม และกลุ่มขนม/ขนมหวาน อยู่ที่ร้อยละ 58.8 และร้อยละ 16.2 ตามลำดับ

แผนภาพ 30 ส่วนประกอบอาหารที่พบเจอในผลิตภัณฑ์อาหารภายในร้านสะดวกซื้อ

ที่มา : เพจ Facebook เฟล็นโพร ออร์แกนิก

จากแนวโน้มการบริโภค UPF และความเสียด้านสุขภาพที่เกิดขึ้น ทำให้หลายประเทศออกมาตรการเชิงรุกในการควบคุมการผลิตและจำกัดการบริโภคอาหาร UPF ดังนี้

1. **การบังคับใช้ฉลากคำเตือนแปดเหลี่ยมด้านหน้าบรรจุภัณฑ์อาหาร (Octagonal Warning Labels)** ซึ่งมีการบังคับใช้แล้วในหลายประเทศ อาทิ ชิลี เปรู โคลอมเบีย เม็กซิโก อาร์เจนตินา และอูรุกวัย⁴⁵ โดยฉลากมีลักษณะโดดเด่น คือ ป้ายรูปแปดเหลี่ยมสีดำคล้ายป้ายหยุดพร้อมระบุข้อความตัวใหญ่ อาทิ “แคลอรีสูง” “น้ำตาลสูง” “โซเดียมสูง” และ “ไขมันอิ่มตัวสูง” ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อสื่อสารเตือนผู้บริโภคอย่างเข้าใจได้ง่ายทันทีว่า ผลิตภัณฑ์นั้นมีสารอาหารที่สูงเกินเกณฑ์มาตรฐานสุขภาพ โดยจากการประเมินผลกระทบ 3 ปีหลังการบังคับใช้ฉลาก ในประเทศชิลี⁴⁶ พบว่า ครัวเรือนมีแนวโน้มบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารหรือเครื่องดื่มที่มีระดับน้ำตาล โซเดียม ไขมันอิ่มตัว และแคลอรีสูงลดลง สะท้อนให้เห็นว่าการสื่อสารด้วยฉลากที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายนั้น ส่งผลต่อ

⁴² National Center for Biotechnology Information, 2025, Prevalence of Processed Food in Grocery Stores, ฐานข้อมูลของ GroceryDB ที่ได้ทำการรวบรวมอาหารกว่า 50,000 รายการ จากร้านค้า Walmart, Target และ Wholefoods ในประเทศสหรัฐอเมริกา

⁴³ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564, การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564.

⁴⁴ การสำรวจระหว่างวันที่ 11 - 17 ก.ค. 2568 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,903 คน

⁴⁵ Global Food Research Program, Labeling regulations.

⁴⁶ PLOS Medicine, 2020, Report: Decreases in purchases of energy, sodium, sugar, and saturated fat 3 years after implementation

การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าที่เหมาะสมมากขึ้น ในทางกลับกันเมื่อเปรียบเทียบระบบฉลากโภชนาการแบบ GDA (Guideline Daily Amount) ที่ใช้ในไทย จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ร้อยละ 40.8 ของผู้บริโภค จะเห็นข้อมูลบนฉลาก GDA ด้านหน้าบรรจุภัณฑ์สินค้า แต่กลับไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ สะท้อนให้เห็นว่า การให้ข้อมูลเชิงตัวเลขไม่สามารถดึงดูดความสนใจหรือกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้ความเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างทันที โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภคที่อาจไม่มีความรู้การคำนวณโภชนาการพื้นฐานที่ควรได้รับต่อวัน

แผนภาพ 31 ตัวอย่างการติดฉลากคำเตือนแปดเหลี่ยมบนหน้าบรรจุภัณฑ์ UPF แผนภาพ 32 ตัวอย่างฉลากโภชนาการ GDA ของไทย

ที่มา : Health Policy Watch: Independent Global Health Reporting และ Reddit

ที่มา : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

2. การควบคุมและกำหนดนโยบายทางการตลาด โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเป้าไปยังเด็ก หลายประเทศมีการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการโฆษณาและการส่งเสริมการขายอาหารและเครื่องดื่มที่เข้าข่าย UPF อย่างเข้มงวด ได้แก่ 1) การห้ามใช้ตัวการ์ตูนหรือเทคนิคต่าง ๆ บนบรรจุภัณฑ์ที่มีฉลากเตือนแปดเหลี่ยม 2) รายการขึ้นไป ซึ่งบังคับใช้แล้วในชิลี⁴⁷ เม็กซิโก เปรู และอาร์เจนตินา 2) การห้ามโฆษณาและกิจกรรมส่งเสริมการขายในร้านสะดวกซื้อ โดยสหราชอาณาจักร เตรียมบังคับใช้กฎหมายห้ามโฆษณาอาหาร

ประเภท HFSS (High Fat, Sugar, Salt) ตั้งแต่ปี 2568 เป็นต้นไป ในทุกรายการโทรทัศน์ก่อนเวลา 21.00 น. อีกทั้ง ยังมีมาตรการเสริมห้ามจัดโปรโมชั่นราคา เช่น ซื้อ 1 แถม 1 และห้ามวางผลิตภัณฑ์ HFSS ใกล้จุดชำระเงินในร้านสะดวกซื้อ เพื่อป้องกันการกระตุ้นการบริโภคสินค้าเกินความจำเป็น เช่นเดียวกับชิลี ที่ห้ามโฆษณาอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพบนโทรทัศน์ในช่วงเวลาเช้าและหลังเลิกเรียน รวมถึงบนสื่อทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเด็ก อาทิ รายการโทรทัศน์เด็ก การ์ตูน อินฟลูเอนเซอร์ นอกจากนี้ ยังห้ามจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ที่เข้าข่ายอาหาร UPF เช่น การเล่นเกม

แผนภาพ 33 กฎหมายว่าด้วยการติดฉลากและการโฆษณาอาหาร ประเทศชิลี กำหนดให้ต้องลบตัวการ์ตูนออกจากบรรจุภัณฑ์อาหาร UPF

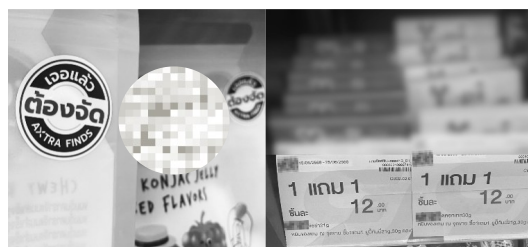
ที่มา : Global Food Research Program

ของเล่น การเล่นเกมสะสมแลกแต้ม และ 3) การห้ามจำหน่ายภายในสถานศึกษา โดยประเทศชิลี เม็กซิโก อาร์เจนตินา อูรุกวัย มีการกำหนดนโยบายห้ามจำหน่ายหรือแจกอาหารที่มีฉลากเตือนแปดเหลี่ยมทุกชนิดในโรงเรียนทุกระดับ ขณะที่ไทย แม้จะยังไม่มียุทธศาสตร์เฉพาะที่ห้ามการโฆษณาและทำการตลาดผลิตภัณฑ์ UPF ที่มุ่งเป้าไปยังเด็กอย่างชัดเจน แต่ก็มีแนวทางควบคุมบางประการ เช่น การใช้ฉลาก GDA แสดงโภชนาการ

⁴⁷ กฎหมาย Ley N° 20.606 sobre Composición Nutricional de los Alimentos y su Publicidad.

การห้ามโฆษณาและทำการตลาดอาหารสำหรับเด็กและเด็กเล็ก⁴⁸ การรณรงค์สร้างเสริมสุขภาพต่าง ๆ ในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม แนวทางเหล่านี้ยังอาจไม่เพียงพอต่อการรับมือกับปัญหาสุขภาพของเด็กไทย โดยเฉพาะภาวะเริ่มอ้วน ซึ่งมีปัจจัยกระตุ้นส่วนหนึ่งจากการทำการตลาดแบบจูงใจให้เด็กบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่ดีต่อสุขภาพมากเกินไป (รายงานสุขภาพคนไทย, 2567)

แผนภาพ 34 การติดป้ายข้อความเชิญชวนซื้อสินค้า และกิจกรรมส่งเสริมการขาย ที่พบได้ในร้านค้าสะดวกซื้อของไทย

ที่มา : รวบรวมภาพ โดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม, สศช.

3. **มาตรการภาษีสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารที่ส่งผลต่อสุขภาพ** โดยประเทศโคลอมเบีย มีการจัดเก็บภาษีสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปขั้นสูงที่มีน้ำตาล โซเดียม ไขมันอิ่มตัวสูง ซึ่งครอบคลุมถึงการใส่สารสังเคราะห์ต่าง ๆ และกลุ่มเครื่องดื่มที่มีการเติมน้ำตาล หรือสารสังเคราะห์ให้ความหวานแทนน้ำตาลอื่น ๆ⁴⁹ ซึ่งจะเก็บอัตราภาษีแบบขั้นบันได เริ่มต้นจากร้อยละ 10 ในปี 2566 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 ในปี 2567 แล้วจะปรับขึ้นสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 20 ภายในปี 2568 ควบคู่ไปกับการติดฉลากค่าเตือนแปดเหลี่ยม เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเร่งปรับสูตรผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพทางโภชนาการมากยิ่งขึ้น และยังเป็นมาตรการกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่ดีในระดับโครงสร้างประชากร พร้อมทั้งลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรค NCDs ที่เกี่ยวกับอาหาร ในทางกลับกัน เมื่อพิจารณาการจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ที่เข้าข่าย UPF ของประเทศไทย ยังพบว่า มีการจัดเก็บภาษีเฉพาะในกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเท่านั้น โดยจะจัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามระดับปริมาณน้ำตาลเป็นหลัก ในขณะที่ผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหารอื่น ๆ ยังไม่อยู่ภายใต้กรอบภาษีลักษณะเดียวกัน อีกทั้ง ยังไม่มีการพิจารณาครอบคลุมถึงสารให้ความหวานที่แม้จะไม่ให้พลังงาน แต่มีอาจมีผลต่อพฤติกรรมความเสี่ยงเช่นเดียวกัน

การดำเนินมาตรการควบคุมการบริโภคอาหารแปรรูปขั้นสูง (UPF) ของต่างประเทศ ถือเป็นแนวทางที่ไทยสามารถนำมาศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อยกระดับมาตรการหรือนโยบายทางด้านอาหาร โดยกำหนดนิยามของผลิตภัณฑ์อาหาร UPF ให้ชัดเจน และทำการรวบรวมและจำแนกอาหารที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าชนิดใดเข้าข่าย UPF เพื่อใช้กำหนดแนวทางควบคุมการผลิตและจำกัดการบริโภค อาทิ การพิจารณาใช้ฉลากแปดเหลี่ยมเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์อาหาร UPF เพื่อช่วยเพิ่มการรับรู้ของผู้บริโภคและตระหนักถึงความเสี่ยงจากการบริโภคสินค้าดังกล่าว โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มักตกเป็นเป้าหมายของการตลาด นอกจากนี้ อาจพิจารณาคำแนะนำที่เหมาะสมของการเก็บภาษีกับกลุ่มอาหารแปรรูปขั้นสูง (UPF) ที่มีปริมาณน้ำตาล โซเดียม ไขมันสูง และสารเติมแต่งสังเคราะห์ต่าง ๆ ที่ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อสุขภาพ และยังไม่อยู่ในขอบข่ายภาษีที่เพียงพอในปัจจุบัน ทั้งนี้ นอกจากการควบคุมการผลิตและจำกัดการบริโภคแล้ว ยังควรสนับสนุนการเข้าถึงอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง อาทิ อาหารสด อาหารพื้นบ้าน และการปรุงอาหารภายในครัวเรือน ซึ่งมักใช้วัตถุดิบธรรมชาติและผ่านกระบวนการแปรรูปน้อย ช่วยลดการพึ่งพาอาหารจากภาคอุตสาหกรรม และยังเป็นการส่งเสริมสุขภาพของประชากรที่ดีในระยะยาว

⁴⁸ พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับเด็กและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560.

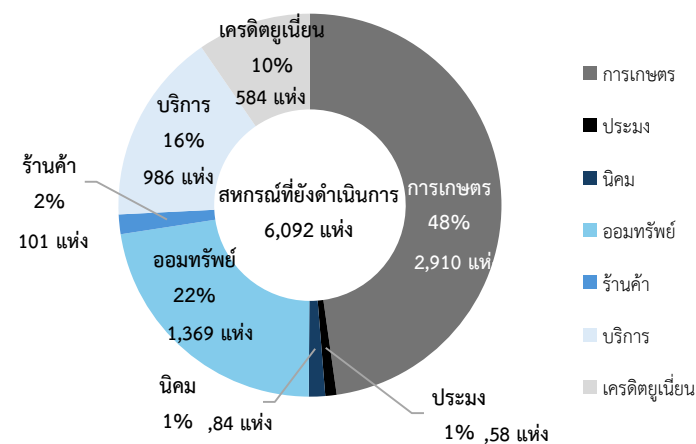
⁴⁹ Ley 2277 de 2022, มาตรา 513-6: ผลิตภัณฑ์ผ่านการแปรรูปขั้นสูง คือ อาหารที่ผ่านกระบวนการผลิตในระดับอุตสาหกรรม โดยมักเป็นการประกอบสูตรจากสารสกัดจากอาหาร หรือสารที่ได้จากการสังเคราะห์จากแหล่งอินทรีย์อื่น อาทิ ไขมัน น้ำมัน แป้ง หรือน้ำตาล ซึ่งบางส่วนอาจมาจากอาหารโดยตรงหรือเกิดจากการแปรรูปเพิ่มเติม เช่น การเติมไฮโดรเจนในน้ำมันเพื่อให้ได้ไขมันทรานส์ การไฮโดรไลซ์โปรตีน หรือการทำให้แป้งบริสุทธิ์ นอกจากนี้ ยังมีการเติมสารเคมีสังเคราะห์หลายชนิด เพื่อปรับปรุงลักษณะของผลิตภัณฑ์ เช่น สารให้ความหวาน สารแต่งสี สารแต่งกลิ่น สารเพิ่มความข้นเหนียว สารคงตัว สารกันบูด รวมถึงสารที่ช่วยปรับคุณภาพสัมผัส เช่น สารให้ความหวาน อิมัลซิไฟเออร์ สารเพิ่มความข้น สารยึดเกาะ ด้วยกระบวนการเหล่านี้ ทำให้อาหารที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ มีปริมาณน้ำตาล ไขมันอิ่มตัว และโซเดียมในระดับสูง ขณะที่ไม่มีโปรตีน โยอาหาร แร่ธาตุ และวิตามินในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับอาหารที่ไม่ผ่านการแปรรูปหรือผ่านกระบวนการแปรรูปน้อย

หนี้สหกรณ์ : จุดเปลี่ยนในการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน

แม้สหกรณ์ออมทรัพย์จะถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการออมและช่วยเหลือทางการเงินแก่สมาชิก แต่ปัจจุบันกลับกลายเป็นช่องทางที่ทำให้ครัวเรือนจำนวนมากก่อหนี้เกินตัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญและร่วมแก้ไขปัญหาหนี้สหกรณ์ ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง เพื่อให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาหนี้ภาพรวมของประเทศ

สหกรณ์ถือเป็นหนึ่งในกลไกทางการเงินที่มีบทบาทสำคัญของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อส่งเสริมการออมและให้บริการสินเชื่อที่มีต้นทุนต่ำแก่สมาชิก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสหกรณ์⁵⁰ ได้พัฒนากลายเป็นแหล่งกักเก็บเงินขนาดใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกหลายล้านราย ซึ่งจากข้อมูลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ในปี 2567⁵¹ พบว่า ภาพรวมสหกรณ์ทั่วประเทศที่ดำเนินการอยู่มีจำนวนทั้งสิ้น 6,092 แห่ง ครอบคลุมสมาชิกกว่า 11 ล้านราย โดยสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีจำนวน 2,910 แห่ง และมีสมาชิก 5.9 ล้านราย สหกรณ์ออมทรัพย์ 1,369 แห่ง สมาชิก 3.2 ล้านราย และสหกรณ์อื่น 1,813 แห่ง สมาชิก 1.97 ล้านราย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณามูลค่าสินทรัพย์ ยังพบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นประเภทสหกรณ์ที่มีสัดส่วนของสินทรัพย์สูงที่สุด โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 89.6 ของสินทรัพย์ของระบบสหกรณ์ทั้งหมด และมีมูลค่าการให้กู้ยืมรวมกันกว่า 2.27 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 90 ของการให้กู้ยืมของสหกรณ์ทุกประเภท (2.53 ล้านล้านบาท) และทำให้มูลค่าเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์เพียงประเภทเดียวคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 15 ของหนี้สินครัวเรือนทั้งหมด ขณะเดียวกันจากข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทย การกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยขยายตัวเพิ่มขึ้นตั้งแต่ไตรมาสสาม ปี 2566 จาก 2.27 ล้านล้านบาท เป็น 2.43 ล้านล้านบาท ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 หรือขยายตัวเฉลี่ยต่อไตรมาสร้อยละ 3.7 ในช่วงเวลาดังกล่าว สวนทางกับหนี้ที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงินประเภทอื่นที่มีแนวโน้มชะลอลง

แผนภาพ 35 สัดส่วนจำนวนของสหกรณ์ จำแนกตามประเภทสหกรณ์ ปี 2567

ที่มา : รายงานสารสนเทศสหกรณ์ในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567, กรมส่งเสริมสหกรณ์

ตาราง 12 เงินให้กู้แก่สมาชิกสหกรณ์แต่ละประเภท ปี 2567

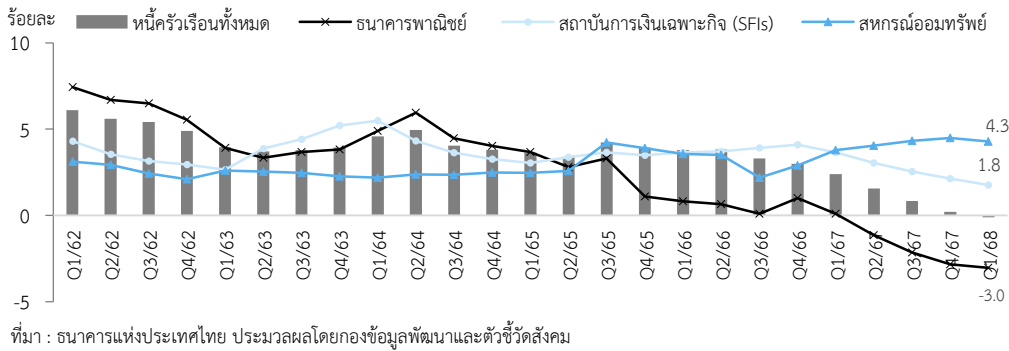
ประเภทสหกรณ์	มูลค่าเงินให้กู้แก่สมาชิกคงเหลือ (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
สหกรณ์การเกษตร	189,452	7.5
สหกรณ์ประมง	529	0.0
สหกรณ์นิคม	8,273	0.3
สหกรณ์ออมทรัพย์	2,270,179	89.6
สหกรณ์ร้านค้า	0.0	0.0
สหกรณ์บริการ	19,931	0.8
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	45,077	1.8
รวม	2,533,442	100.0

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

⁵⁰ สหกรณ์ในประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม จำแนกออกเป็น 7 ประเภท คือ สหกรณ์ในภาคการเกษตร ประกอบด้วย 1) สหกรณ์การเกษตร 2) สหกรณ์ประมง 3) สหกรณ์นิคม ขณะที่สหกรณ์นอกภาคการเกษตร ได้แก่ 4) สหกรณ์เครดิตยูเนียน 5) สหกรณ์บริการ 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ และ 7) สหกรณ์ร้านค้า

⁵¹ กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2568. รายงานสารสนเทศสหกรณ์ในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567.

แผนภาพ 36 อัตราการขยายตัวของหนี้สิน จำแนกตามประเภทสถาบันการเงิน

แม้ว่าสัดส่วนหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์จะไม่ได้สูงที่สุด แต่สูงเป็นอันดับ 3 รองจากธนาคารพาณิชย์ที่มีสัดส่วนร้อยละ 37.6 และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 27.5 และหนี้เสียยังอยู่ในอัตราที่ต่ำมาก⁵² แต่สหกรณ์ออมทรัพย์กลับมีการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน ดังนี้

1. การกู้ยืมเงินของสหกรณ์เข้าถึงได้ง่ายและกระบวนการตรวจสอบก่อนให้สินเชื่ออ่อนทำให้ลูกหนี้ก่อหนี้เกินความจำเป็น เนื่องจากวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ถูกก่อตั้งเพื่อส่งเสริมการออมและให้กู้ยืม โดยเน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ส่งผลให้แนวทางการปล่อยสินเชื่อเน้นการเข้าถึงที่ง่ายมากกว่าการควบคุมความเสี่ยงและตรวจสอบความสามารถในการจ่ายของลูกหนี้อย่างเข้มงวด โดยอาศัยเพียงข้อมูลภายใน เช่น จำนวนทุนเรือนหุ้น อายุสมาชิก ผู้ค้ำประกัน และเพดานเงินเดือนคงเหลือที่สามารถหักชำระหนี้ได้ อีกทั้ง การให้สินเชื่อบางประเภทของสหกรณ์ไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน แต่ใช้เพียงผู้ค้ำประกัน ส่งผลให้กระบวนการตรวจสอบการขอสินเชื่อของสมาชิกไม่เข้มงวดเท่าสถาบันทางการเงินภายใต้การกำกับของ ธปท. อย่างเช่นธนาคารพาณิชย์ที่มีแนวปฏิบัติ อาทิ การตรวจสอบ/ประเมินข้อมูลเครดิตบูโรของผู้กู้ การประเมินอัตราส่วนมูลค่าสินทรัพย์ (Loan-to-Value: LTV) เป็นต้น ดังนั้น การอนุมัติสินเชื่อที่ไม่เข้มงวดและไม่มีข้อกำหนดหรือระเบียบที่แน่ชัดในทางปฏิบัติของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงมีแนวโน้มจะนำไปสู่การส่งเสริมให้สมาชิกมีพฤติกรรมก่อหนี้เกินความจำเป็น สะท้อนจากสัดส่วนการให้กู้ยืมสหกรณ์ออมทรัพย์จะให้กู้ยืมกับสินเชื่อที่ไม่สร้างรายได้ (Non-productive Loan) โดยข้อมูลปี 2567 พบว่า ร้อยละ 28.2 เป็นการกู้ยืมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน รองลงมา ร้อยละ 25.2 กู้เพื่อชำระหนี้สินเดิม และร้อยละ 19.4 เพื่อใช้สอยส่วนตัว

2. ข้อมูลลูกหนี้สหกรณ์ไม่มีการเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินอื่น ข้อมูลนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์เกือบทั้งหมดได้ไม่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร) จึงเสมือนเป็นข้อมูลลูกหนี้นอกระบบที่ถูกซ่อนไว้ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสถานะของสหกรณ์ที่เป็นนิติบุคคล จึงสามารถทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และอยู่ภายใต้การตัดสินใจร่วมกันของสมาชิก รวมทั้ง ไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับให้สหกรณ์ต้องเป็นสมาชิกเครดิตบูโร ทำให้สหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องส่งข้อมูลหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกดังกล่าว โดยปัจจุบันมีสหกรณ์ออมทรัพย์เพียง 6 แห่งเท่านั้น⁵³ ที่เป็นสมาชิก ทำให้สถาบันการเงินอื่นไม่สามารถตรวจสอบยอดหนี้ของลูกหนี้ทั้งหมดสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ โดยลูกหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์มีจำนวนกว่า 2.8 ล้านคน⁵⁴ ซึ่งกลุ่มนี้ถือเป็นลูกหนี้ที่มีโอกาสได้รับอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงินสูงกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากเป็นลูกจ้างของรัฐที่มีรายได้ที่มั่นคง และส่งผลกระทบต่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนในภาพรวม

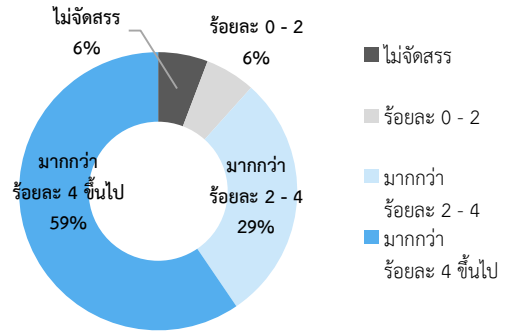
⁵² ข้อมูลจากธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) โดยประมวลผลข้อมูลจาก กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า คุณภาพสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ ณ สิ้นปี 2566 สินเชื่อไม่ก่อให้เกิดรายต่อสินเชื่อรวมคิดเป็น 10,933 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.48

⁵³ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครดิตบูโร มีจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ 1) สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด 2) สหกรณ์อิสลามอิบนูอ์ฟวาน จำกัด 3) สหกรณ์อิสลามอิบนูอาฟ จำกัด 4) สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด 5) สหกรณ์ออมทรัพย์กรมป่าไม้ จำกัด และ 6) สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

⁵⁴ การแถลงความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาหนี้สินกู้แก่บุคลากรภาครัฐ ณ วันศุกร์ที่ 15 มีนาคม 2567

3. สหกรณ์ส่วนใหญ่กำหนดเงินปันผลในอัตราสูง ซึ่งทำได้โดยขยายโครงการให้กู้ยืม และกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง โดยสหกรณ์ออมทรัพย์แม้จะมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในยามจำเป็น แต่ปัจจุบันกลับพบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของสหกรณ์แต่ละแห่งมีนโยบายสร้างรายได้ ผ่านการออกผลิตภัณฑ์กู้ยืมเงินที่หลากหลายและจุดใจสมาชิกเป็นจำนวนมาก อาทิ สินเชื่อฉุกเฉิน สินเชื่อเสริมสภาพคล่อง สินเชื่อเพื่อการท่องเที่ยว หรือสินเชื่อเนกประสงค์ รวมถึง มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งคณะกรรมการฯ กำหนดได้เอง โดยอยู่ระหว่างร้อยละ 4 - 11 ต่อปี⁵⁵ ซึ่งสร้างภาระให้แก่ลูกหนี้ และไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกหนี้ที่มีค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเป็นสินเชื่อสวัสดิการที่หักจากเงินเดือนได้โดยตรง ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากการที่สหกรณ์ต้องการจัดสรรเงินปันผลแก่สมาชิกในอัตราที่สูง สะท้อนจากข้อมูลของ แผนภาพ 37 การจัดสรรเงินปันผลของสหกรณ์ ปี 2567

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปี 2567 ที่พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์เกือบร้อยละ 60 มีอัตราเงินปันผลเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 4 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปีเดียวกัน ที่อยู่ที่ร้อยละ 3.45 ต่อปี⁵⁶ แม้การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีความเสี่ยงมากกว่า ลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์บางส่วนไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อลูกหนี้ที่ต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราที่สูง

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

4. สหกรณ์ออมทรัพย์บางส่วนกำหนดเงินเดือนคงเหลือหลังหักชำระหนี้ (Residual Income) ต่อเดือนของสมาชิกในอัตราที่ต่ำมาก โดยปัจจุบันกรมส่งเสริมสหกรณ์ขอความร่วมมือกับสหกรณ์ทุกแห่งให้กำหนดเงินเดือนคงเหลือหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินเดือนที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม สหกรณ์บางแห่งกลับกำหนดเกณฑ์เงินเดือนคงเหลือต่ำมาก อาทิ จากข้อมูลคณะกรรมการอาหารของสภาผู้แทนราษฎร พบว่า 1 ใน 5 ของข้าราชการและลูกจ้างของกองทัพบก หรือคิดเป็นจำนวนกว่า 2.8 หมื่นราย มีเงินเดือนเหลือใช้น้อยกว่าร้อยละ 30 นอกจากนี้ ข้าราชการและลูกจ้างที่มีเงินเดือนคงเหลือต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 4.2 หมื่นราย จากข้าราชการและลูกจ้างทั้งหมดประมาณ 1.4 แสนราย (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กรกฎาคม ปี 2567) ซึ่งการที่ลูกหนี้สหกรณ์มีเงินเดือนคงเหลือที่ต่ำเกินไป จะส่งผลให้ขาดสภาพคล่องและอาจกระทบต่อคุณภาพการดำรงชีพ อีกทั้ง ยังอาจนำไปสู่การก่อหนี้จากแหล่งอื่น รวมถึงหนี้ในระบบเพิ่มเติม ซึ่งจะกลายเป็นกับดักวงจรหนี้ระยะยาวที่แก้ไขได้ยาก และเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาหนี้ในภาพรวมอีกทางหนึ่ง⁵⁷

5. สหกรณ์ขาดแรงจูงใจในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ และมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของสหกรณ์ยังมีลักษณะเป็นการขอความร่วมมือ จากการทำที่สหกรณ์มีบุริมสิทธิการหักเงินเดือนก่อนเจ้าหนี้รายอื่น และการดำเนินงานในรูปแบบนิติบุคคล ทำให้ภาพรวมหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่มีปัญหาหนี้เสีย⁵⁷ ซึ่งการได้รับสิทธิดังกล่าวทำให้สหกรณ์ขาดแรงจูงใจในการช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบปัญหาการชำระหนี้ สะท้อนจากเมื่อเดือนมกราคม ปี 2567 กรมส่งเสริมสหกรณ์ออกประกาศเรื่องแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินสำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยส่งเสริมให้สหกรณ์ออมทรัพย์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยและจัดทำโครงการแก้ไขหนี้ให้กับสมาชิกสหกรณ์ แต่แนวทางดังกล่าวมีสหกรณ์เพียง 406 แห่งเท่านั้น ที่เข้าร่วมดำเนินการ

⁵⁵ เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนรายย่อย ปี 2566

⁵⁶ สรุปรวมภาวะตลาดหลักทรัพย์เดือนธันวาคม และปี 2567

⁵⁷ อย่างไรก็ตาม กองทัพบกได้ดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ผ่านมาตรการต่าง ๆ อาทิ การปรับรูปแบบการฝากเงิน การพักชำระหนี้ การจัดทำโครงการอบรมความรู้ทางการเงิน

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้างต้น ทำให้หลายหน่วยงานพยายามแก้ไขปัญหาหนี้สหกรณ์ ทั้งการส่งเสริมให้เข้าเป็นสมาชิกเครดิตบูโร และการดำเนินการผ่านมาตรการต่าง ๆ อาทิ **แนวทางการแก้หนี้สำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์** ตามประกาศของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งมีแนวทาง คือ การกำหนดให้ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เหลือไม่เกินร้อยละ 4.75 ต่อปี เพื่อลดภาระการผ่อนชำระหนี้รายเดือนของสมาชิก การกำหนดเกณฑ์เงินคงเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 การขยายระยะเวลาชำระหนี้จนถึงอายุ 75 ปี และการกำหนดให้สมาชิกที่มีทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์สามารถเลือกชำระหนี้เฉพาะส่วนของต้นเงินที่เกินจากทุนเรือนหุ้นหรือพักชำระหนี้ในส่วนที่มีมูลค่าเท่ากับทุนเรือนหุ้นปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ ยังมีการออกคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์เรื่อง หลักเกณฑ์การให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible Lending) เพื่อให้สหกรณ์ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้⁵⁸ รวมถึง ภาครัฐและ ธปท. มีการผลักดันให้สหกรณ์ออมทรัพย์เชื่อมโยงฐานข้อมูลสมาชิกกับเครดิตบูโร และอยู่ระหว่างออกมาตรการ Credit Lock ในการส่งข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการแก้หนี้ไปยังเครดิตบูโร โดยมีเงื่อนไขว่าสมาชิกต้องไม่ก่อหนี้เพิ่มขณะอยู่ในระหว่างมาตรการ นอกจากนี้ ยังมีโครงการส่งเสริมความรู้ทางการเงินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ซึ่งเป็นลูกหนี้กลุ่มใหญ่ที่สุดและมีภาระหนี้สูง ให้ได้รับการอบรมความรู้ทางการเงินอย่างต่อเนื่องและมีการวัดผล รวมทั้ง มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ในปี 2562 ให้มีการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน และการออกกฎกระทรวงเพื่อมารองรับ พ.ร.บ. ฯ ข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการแก้ปัญหายังมีข้อจำกัดที่สำคัญหลายด้าน โดยในด้านกฎหมาย **กระบวนการออกกฎกระทรวงเพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ใช้เวลานาน** กล่าวคือ มาตรา 89/2 ของ พ.ร.บ. สหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีการดำเนินการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 13 ประเด็น ครอบคลุมการให้กู้และการให้สินเชื่อ การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง การจัดเก็บและรายงานข้อมูล เป็นต้น แต่ปัจจุบันมีการประกาศกฎกระทรวงออกมาเพียง 6 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์ การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสหกรณ์และผู้จัดการ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ การดำรงเงินกองทุน การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล และการจัดเก็บและรายงานข้อมูล ซึ่งยังขาดกฎกระทรวงสำคัญในการกำกับดูแลการให้สินเชื่ออีกหลายเรื่อง โดยเฉพาะประเด็นการให้กู้ การรับฝากเงิน การค้าประกัน การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การนำส่งข้อมูลเครดิตบูโร ที่เป็นหลักเกณฑ์สำคัญของการแก้ไขปัญหาหนี้สหกรณ์ นอกจากนี้ การกำกับดูแลหนี้สหกรณ์ยังมีความเชื่อมโยงกับหนี้ของสถาบันการเงินอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยในการกำกับดูแลร่วมด้วย อย่างไรก็ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ฯ มาตรา 89/4 กลับกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งมีหน้าที่เพียงให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางแก่นายทะเบียนสหกรณ์เท่านั้น ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สหกรณ์ได้ไม่เต็มที่ ขณะเดียวกัน พ.ร.บ. สหกรณ์ฯ ยังคงให้อำนาจสหกรณ์ในการหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ โดยมาตรา 42/1 ระบุว่า เมื่อสมาชิกได้ทำความยินยอมเป็นหนังสือไว้กับสหกรณ์ให้ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานของรัฐ หรือนายจ้างในสถานประกอบการมีปริมิสิทธิ์ในการหักชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้รายอื่น ตามจำนวนที่สหกรณ์แจ้ง ทำให้สหกรณ์สามารถหักชำระหนี้ได้ไม่จำกัดขั้นต่ำหรือไม่มีเพดานร้อยละของรายได้ที่หักได้ และขาดแรงจูงใจในการช่วยเหลือสมาชิกแก้ไขปัญหาหนี้

⁵⁸ อาทิ กำหนดให้สหกรณ์สามารถให้สินเชื่อกับผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน การนำข้อมูลเครดิตจากเครดิตบูโรมาใช้ประกอบการให้สินเชื่อ และกำหนดให้สหกรณ์พิจารณาให้สมาชิกผู้กู้มีเงินคงเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ตลอดอายุสัญญา

สำหรับด้านความสามารถในการกำกับดูแล โดยปัจจุบันกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักที่กำกับดูแลสหกรณ์ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาบทบาทและการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ กลับพบว่า มีลักษณะคล้ายกับธุรกิจสถาบันการเงิน โดยมีทั้งการรับฝากเงินและการให้กู้ยืม โดยเงินฝากของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่ารวมสูงถึง 1.4 ล้านล้านบาท ในปี 2567 หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 7.75 ของเงินฝากรวมของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด อีกทั้ง ยังเป็นแหล่งให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนที่มีสัดส่วนมูลค่าสูงถึงร้อยละ 15 ของหนี้ครัวเรือน ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีบทบาทต่อเศรษฐกิจ สังคม และส่งผลต่อเสถียรภาพทางการเงินของประเทศอย่างมาก ซึ่งต้องมีการกำกับดูแลที่แตกต่างจากสหกรณ์ประเภทอื่น การกำหนดความคุ้มครอง อาชีพ ผู้ฝากเงิน และการติดตามการดำเนินงานที่เหมาะสมเช่นเดียวกับสถาบันการเงินรูปแบบอื่น เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นวงกว้าง นอกจากนี้ การดำเนินงานของสหกรณ์ยังเป็นอีกหนึ่งข้อจำกัด โดยการดำเนินงานจะมีความแตกต่างกันตามแต่ละประเภทและสังกัดของสหกรณ์ ซึ่งการออกมาตรการหรือโครงการแก้ไขปัญหานี้ของสมาชิกมักขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการฯ ทำให้สมาชิกที่ประสบปัญหาของแต่ละสหกรณ์ได้รับการช่วยเหลือที่ไม่เท่ากัน ขณะเดียวกันสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งยังติดข้อจำกัดเรื่องเงินทุน โดยปี 2567 ร้อยละ 28.5 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีเงินทุนไม่เพียงพอกับความต้องการกู้ยืมเงินของสมาชิก หรือขาดเงินทุน (deficit)⁵⁹ ทำให้แนวทางที่กรมส่งเสริมสหกรณ์แนะนำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนินการ อาทิ ประกาศเรื่องแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินสำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยส่งเสริมให้สหกรณ์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยและจัดทำโครงการแก้ไขหนี้ให้กับสมาชิกสหกรณ์ มีสหกรณ์เข้าร่วมน้อย รวมทั้งสหกรณ์ส่วนใหญ่โดยเฉพาะในสหกรณ์ขนาดเล็ก ยังมีปัญหาเรื่องระบบการจัดเก็บข้อมูล ความกังวลเรื่องความเป็นส่วนตัวของสมาชิก และต้นทุนดำเนินการที่สูง ซึ่งส่วนหนึ่งทำให้สหกรณ์ไม่ส่งข้อมูลหรือไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครดิตบูโร

ดังนั้น เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน และเป็นที่ยังพึงแก่ภาคครัวเรือน รวมถึงลดความเสี่ยงของหนี้สหกรณ์ที่จะส่งผลต่อเสถียรภาพระบบการเงินโดยรวม จึงต้องเร่งรัดการออกกฎกระทรวงให้ครบถ้วน และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ โดยต้องมีระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน อาทิ เงื่อนไขในการให้สินเชื่อที่ต้องใช้ข้อมูลเครดิตบูโรประกอบการพิจารณาสินเชื่อ รวมทั้งต้องกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ “การให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม” โดยเฉพาะการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ รวมทั้งเงินปันผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ในการเป็นกลไกที่ทำหน้าที่จะส่งเสริมการออมและให้บริการสินเชื่อที่มีต้นทุนต่ำแก่สมาชิก รวมทั้ง อาจพิจารณาให้สหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับการกำกับดูแลที่เหมาะสม มีมาตรฐานเทียบเท่าสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดกลไกและแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

กรณีศึกษาของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ร่วมมือกับบริษัทเครดิตบูโรแห่งชาติ

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสระบุรี เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ต้นแบบแห่งแรกที่บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ได้ให้การสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 8,669 คน (ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568) โดยสหกรณ์ได้เปิดโครงการพิเศษวงเงิน 600 ล้านบาท ในการรวมหนี้ของทั้งหมดของสมาชิกกับหนี้จากสถาบันการเงินแหล่งอื่น ๆ เป็นสัญญาฉบับเดียว โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 4.5 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าอัตราที่รัฐบาลกำหนด นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดเงื่อนไขที่สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ ได้แก่ การหักเงินต้องคงเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 รวมถึงสมาชิกที่ต้องเข้าร่วมโครงการต้องยินยอมเปิดเผยข้อมูลเครดิตบูโร และเมื่อได้รับสินเชื่อจากสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อไปชำระหนี้แก่สถาบันการเงินอื่นแล้ว จะต้องไม่กู้ยืมเพิ่มกับสถาบันการเงินในระบบเครดิตบูโร (Credit Lock) ที่จะช่วยสร้างวินัยทางการเงินให้กับสมาชิก ซึ่งหากตรวจพบจะถูกดำเนินการเรียกคืนเงินกู้ทันที โดยผู้เข้าร่วมโครงการต้องดำเนินการทำประกันชีวิตเต็มวงเงินกู้เพื่อป้องกันความเสี่ยง ชี้ให้เห็นถึง กรณีตัวอย่างของสหกรณ์ที่มีแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกที่สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ และสามารถดำเนินการได้จริง

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสระบุรี จำกัด

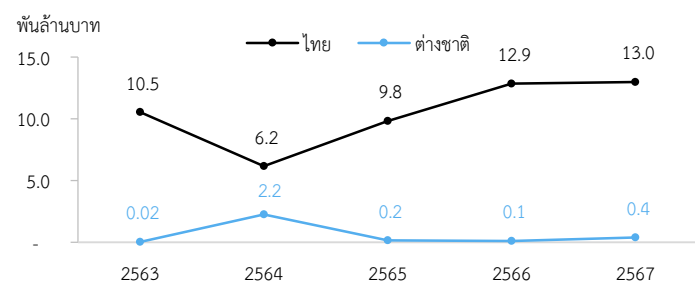
⁵⁹ สถานการณ์ภาวะเศรษฐกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ปี 2567 และแนวโน้มปี 2568 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บทความ เรื่อง ความท้าทายของผู้ประกอบการไทย ท่ามกลางการเข้ามาของทุนต่างชาติ

เศรษฐกิจไทยที่พึ่งพาภาคการท่องเที่ยวค่อนข้างมาก ทำให้เกิดการเข้ามาลงทุนของต่างชาติในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ทั้งที่พักแรมและบริการด้านอาหาร และส่งผลกระทบต่อธุรกิจของคนไทย โดยเฉพาะธุรกิจต่างชาติที่ดำเนินการอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจต่างชาติและมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในด้านต่าง ๆ แต่อาจต้องมีการควบคุมที่เข้มงวดมากขึ้น รวมถึงอาจต้องมีมาตรการที่ครอบคลุมและตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ เพื่อธุรกิจไทยยังแข่งขันได้ และให้ผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวของไทยยังอยู่กับคนไทย

การท่องเที่ยวนับเป็นเครื่องจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยในปี 2567 ไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศกว่า 35.5 ล้านราย ขณะที่ที่พักแรมมีอัตราการเข้าพักอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 71.5 และสามารถสร้างรายได้ได้กว่า 1.7 ล้านล้านบาท⁶⁰ โดยนอกจากไทยจะมีแหล่งท่องเที่ยวและต้นทุนค่าครองชีพที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวแล้ว การที่ไทยมีมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวอยู่เป็นระยะ ถือเป็นปัจจัยร่วมที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุนในธุรกิจที่พักแรมและบริการด้านอาหารทั้งจากนักลงทุนไทยและต่างชาติ โดยในปี 2564 แม้ว่าไทยจะเผชิญกับสถานการณ์ COVID-19 แต่การลงทุนของต่างชาติในสาขานี้กลับเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อนหน้าถึง 94 เท่า หรือเพิ่มจาก 23.8 ล้านบาท เป็น 2.2 พันล้านบาท สะท้อนให้เห็นว่านักลงทุนต่างชาติดูแลเห็นโอกาสในการเข้ามาแข่งขันในประเทศไทย ซึ่งหากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า ทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในธุรกิจที่พักแรมและบริการด้านอาหารส่วนใหญ่เข้ามาลงทุนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และเชียงใหม่ ซึ่งมูลค่าการลงทุนรวมในช่วงปี 2563 – 2567 ใน 5 จังหวัดนี้มีสัดส่วนเฉลี่ยถึงร้อยละ 89.5 ของมูลค่าการลงทุนในทุกพื้นที่ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2568) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาที่ผ่านมากลับพบว่าการเข้ามาลงทุนของต่างชาติได้ส่งผลกระทบในหลายด้าน โดยเฉพาะในกลุ่มที่เข้ามาอย่างไม่ถูกต้องกฎหมาย ด้วยเหตุดังกล่าว สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงร่วมกับบริษัท

แผนภาพ 38 มูลค่าการลงทุนในธุรกิจที่พักแรมและร้านอาหารในประเทศไทย

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

⁶⁰ รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

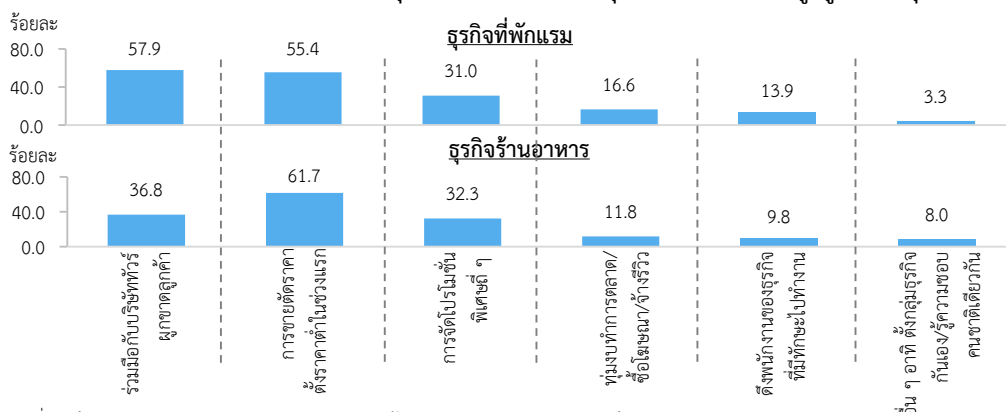
ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ จำกัด (SAB) ดำเนินการสำรวจและศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ การรับรู้ และทัศนคติของผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ขนาดย่อม (Small) และรายย่อย (Micro) ของไทย ต่อการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดข้างต้น เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ด้านการแข่งขันของผู้ประกอบการ ผลกระทบ รวมถึงการปรับตัวและเตรียมพร้อมกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยผลการสำรวจและศึกษา พบว่า

การเข้ามาและการดำเนินธุรกิจของทุนต่างชาติ

1. ผู้ประกอบการไทยรับรู้ถึงการเข้ามาของทุนต่างชาติ ซึ่งส่วนใหญ่มองว่าเป็นการเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย โดยผลการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่หรือร้อยละ 63.0⁶¹ รับรู้ และกว่าร้อยละ 81.5 เห็นว่า ธุรกิจโรงแรมและธุรกิจด้านอาหารของต่างชาติเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ช่วงหลังสถานการณ์ COVID-19 เป็นต้นมา ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ พบว่า การลงทุนของต่างชาติที่เข้ามาส่วนหนึ่งเป็นการซื้อกิจการของคนไทยมาดำเนินการต่อ รวมถึงเป็นการร่วมทุนกับคนไทย ทำให้ในบางพื้นที่มีการลงทุนของต่างชาติที่เป็นการลงทุนใหม่ในสัดส่วนที่ไม่มากนัก ขณะเดียวกัน ในกลุ่มผู้ประกอบการไทยที่ทราบถึงการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ ร้อยละ 56.3 ของธุรกิจที่พักแรม และร้อยละ 45.1 ของธุรกิจด้านอาหาร มองว่าทุนต่างชาติที่เข้ามาเป็นการเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย อาทิ การให้คนไทยเป็นนอมินี (nominee) การถือหุ้นเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่ได้ขออนุญาตประกอบกิจการอย่างถูกต้อง เช่าธุรกิจคนไทยดำเนินการต่อโดยยังใช้ชื่อคนไทยดำเนินกิจการ

2. การดำเนินการของกลุ่มทุนต่างชาติมักเน้นการผูกขาดและบางส่วนมีแนวโน้มทำผิดกฎหมาย จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่ พบว่า ธุรกิจต่างชาติที่เข้ามาลงทุนส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มที่มีเงินทุนหนา ทำให้มีสายป่านยาวกว่าและสามารถแบกรับการขาดทุนได้นานกว่าธุรกิจคนไทยในพื้นที่ ส่งผลให้ธุรกิจต่างชาติกลุ่มนี้มักใช้กลยุทธ์การขายตัดราคา/ตั้งราคาให้ต่ำในช่วงแรก หรือทำการจัดโปรโมชั่นพิเศษเป็นประจำ เพื่อดึงดูดลูกค้า อีกทั้ง ธุรกิจของต่างชาติบางส่วนยังมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติเช่นกัน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติเดียวกับเจ้าของธุรกิจ ซึ่งได้อาศัยจุดแข็งทั้งด้านภาษาและการเข้าใจวัฒนธรรมในการสร้างการผูกขาดลูกค้า ผ่านการร่วมมือกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งบริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร และที่พัก ขณะเดียวกัน ในบางกรณียังเป็นการดำเนินธุรกิจแบบผิดกฎหมาย อาทิ การนำอสังหาริมทรัพย์ประเภทอาคารชุดหรือหมู่บ้านจัดสรรมาปล่อยเช่ารายวัน การหลบเลี่ยงการเสียภาษีเงินได้ฯ รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม อีกทั้ง ยังพบว่าธุรกิจต่างชาติบางแห่งมีการรับชำระเงินโดยให้ลูกค้าโอนจ่ายไปยังบัญชีต่างประเทศโดยตรง ทำให้แม้ว่าธุรกิจดังกล่าวจะมีการจดทะเบียนถูกต้อง แต่อาจเป็นการรายงานเงินได้ต่ำกว่าความเป็นจริงและทำให้เสียภาษีน้อยลง ซึ่งจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการกว่าร้อยละ 68.0 มองว่าทุนต่างชาติบางส่วนทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

แผนภาพ 39 สัดส่วนของความคิดเห็นของผู้ประกอบการไทย ต่อกลยุทธ์ในการแข่งขัน/ดึงดูดลูกค้าของธุรกิจต่างชาติ

ที่มา : โครงการสำรวจและศึกษาผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติ โดย สศช. ร่วมกับ SAB

⁶¹ มีสัดส่วนใกล้เคียงกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมและธุรกิจร้านอาหาร โดยอยู่ที่ร้อยละ 61.2 และ 64.9 ตามลำดับ

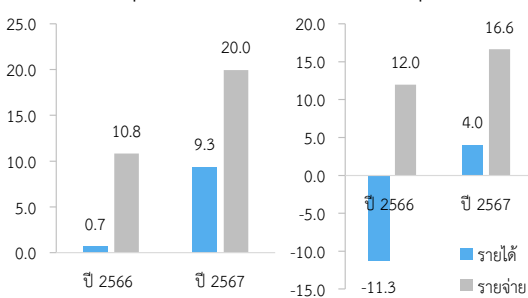
ผลกระทบจากการเข้ามาของทุนต่างชาติและการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย

แม้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการไทยจะไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าเกิดจากการเข้ามาลงทุนของต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในไทย เนื่องจากอาจเป็นผลจากปัจจัยอื่น อาทิภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง กำลังซื้อของนักท่องเที่ยวยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ตลอดจนจนระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยเอง อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจสะท้อนว่าผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งได้พยายามปรับตัวเพื่อให้อยู่รอด ดังนี้

1. **ผู้ประกอบการไทยกว่าครึ่งได้รับผลกระทบต่อการดำเนินกิจการ และบางส่วนอาจทำให้ธุรกิจไทยอยู่ไม่ได้** โดยผู้ประกอบการในพื้นที่ร้อยละ 50.1 ระบุว่า ธุรกิจต่างชาติที่เข้ามาได้สร้างผลกระทบอย่างชัดเจนต่อการดำเนินกิจการ ตั้งแต่ในระดับที่ต้องกลับมาทบทวนการทำธุรกิจ ต้องหาทางออกหรือปรับตัว รวมถึงบางส่วนได้รับผลกระทบจนอาจเอาตัวรอดได้ยากและต้องการได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งในจำนวนนี้ หากจำแนกตามกลุ่มธุรกิจจะพบว่า ธุรกิจที่แพคเกจ มีสัดส่วนของผู้ประกอบการที่ระบุว่าได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนมากกว่าธุรกิจด้านอาหาร โดยอยู่ที่ร้อยละ 52.5 และ 47.8 ตามลำดับ และหากพิจารณาตามขนาดของธุรกิจ จะพบว่า ธุรกิจขนาดย่อม (Small) ได้รับผลกระทบมากกว่ารายย่อย (Micro) โดยในกลุ่มธุรกิจที่แพคเกจ ร้อยละ 56.5 ของธุรกิจขนาดย่อมระบุว่าได้รับผลกระทบ ขณะที่รายย่อยมีสัดส่วนต่ำกว่าที่ร้อยละ 44.9 เช่นเดียวกับธุรกิจด้านอาหารที่มีสัดส่วนของกลุ่มขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบร้อยละ 57.8 และรายย่อยที่ร้อยละ 41.0 ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากธุรกิจรายย่อยมีลูกค้าเป้าหมายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบประหยัด และอาศัยการกลับมาใช้บริการซ้ำของลูกค้าเดิม จึงไม่ได้เป็นคู่แข่งกับธุรกิจต่างชาติโดยตรง อย่างไรก็ตาม ยังได้รับผลกระทบโดยการสูญเสียส่วนแบ่งการตลาด เนื่องจากธุรกิจต่างชาติเป็นการเพิ่มทางเลือกใหม่ ๆ ให้แก่ลูกค้า และมีการใช้กลยุทธ์ด้านราคาเพื่อดึงดูดลูกค้าในช่วงที่กำลังซื้อของลูกค้าลดลงซึ่งทำให้ธุรกิจไทยเสียเปรียบ สะท้อนจากผลสำรวจที่พบว่าร้อยละ 61.9 ของธุรกิจที่แพคเกจขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากทุนต่างชาติ เกิดการสูญเสียลูกค้าให้แก่ธุรกิจต่างชาติ ขณะที่กลุ่มรายย่อยมีสัดส่วนน้อยกว่าที่ร้อยละ 40.3 และสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจด้านอาหาร สัดส่วนดังกล่าวมีทิศทางเดียวกันโดยอยู่ที่ร้อยละ 51.0 และ 32.2 ตามลำดับ

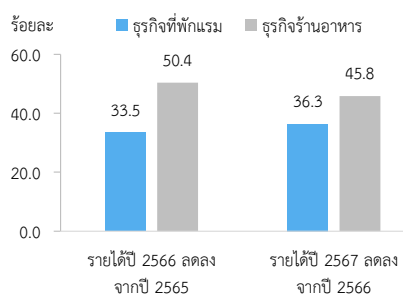
2. **1 ใน 3 ของผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจ** โดยในกลุ่มธุรกิจที่แพคเกจที่ได้รับผลกระทบต่อธุรกิจ ร้อยละ 39.5 ต้องเผชิญกับราคาสินค้า/อุปกรณ์ที่ต้องใช้ที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ร้อยละ 35.2 ต้องแบกรับต้นทุนค่าแรงสูงขึ้นเพื่อรักษานักงาน เช่นเดียวกับธุรกิจด้านอาหาร ที่มีสัดส่วนของธุรกิจที่ต้องเผชิญกับปัญหาราคาวัตถุดิบที่สูงขึ้น สามารถต่อรองกับผู้จำหน่ายวัตถุดิบยากขึ้น ทั้งในแง่ราคาและระยะเวลาเครดิต สูงถึงร้อยละ 51.3 และอีกร้อยละ 38.2 ประสบปัญหาด้านต้นทุนค่าแรงเช่นกัน ซึ่งผลกระทบดังกล่าว ทำให้ในภาพรวมธุรกิจที่แพคเกจและธุรกิจด้านอาหารมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่รายได้อาจไม่เพิ่มขึ้นมากนัก สะท้อนจากอัตราการเติบโตของรายจ่ายที่สูงกว่ารายได้ค่อนข้างมาก

แผนภาพ 40 อัตราการเติบโตของรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

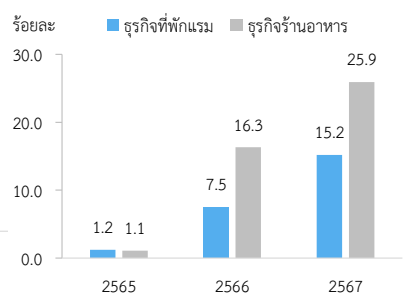
ที่มา : โครงการสำรวจและศึกษาผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติ โดย สศช. ร่วมกับ SAB

แผนภาพ 41 สัดส่วนของผู้ประกอบการที่มีรายได้ลดลงในภาพรวม

ที่มา : โครงการสำรวจและศึกษาผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติ โดย สศช. ร่วมกับ SAB

แผนภาพ 42 สัดส่วนของผู้ประกอบการที่ประสบภาวะขาดทุนในภาพรวม

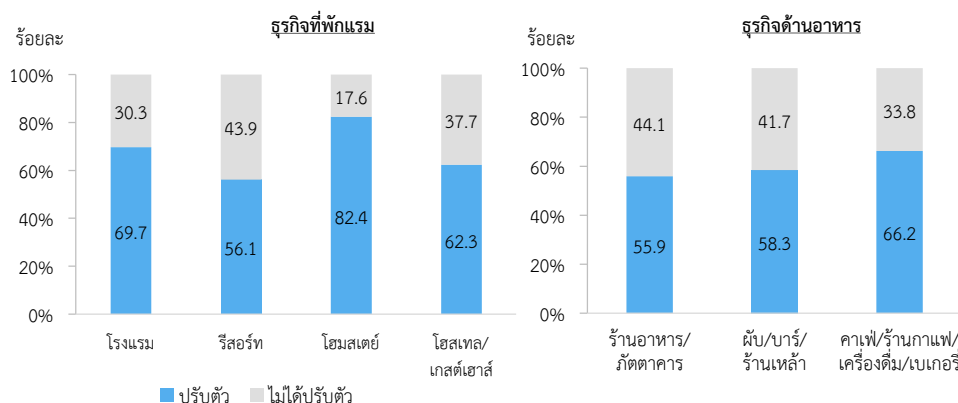

ที่มา : โครงการสำรวจและศึกษาผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติ โดย สศช. ร่วมกับ SAB

ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้จะส่งผลให้ธุรกิจเสี่ยงที่จะประสบกับภาวะขาดทุนเพิ่มขึ้น อีกทั้ง ผลการสำรวจยังพบว่า ธุรกิจที่แพ็คเกจร้อยละ 32.2 และธุรกิจร้านอาหารร้อยละ 29.7 เริ่มมีปัญหาในการชำระหนี้⁶²

3. มากกว่า 1 ใน 3 ของธุรกิจไทยไม่แน่ใจว่าจะอยู่รอดได้ ซึ่งบางส่วนได้มีการปรับตัวไปบ้างแล้ว แต่อาจยังไม่เพียงพอที่จะรับมือกับผลกระทบ เมื่อพิจารณาความมั่นใจในการอยู่รอด หากต่างชาติยังเข้ามาแข่งขันเพิ่มขึ้นในระดับเดียวกับปัจจุบัน พบว่า ผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจที่แพ็คเกจร้อยละ 33.2 ไม่แน่ใจว่าจะอยู่รอดได้ และอีกร้อยละ 20.5 ไม่ค่อยมั่นใจถึงไม่มั่นใจเลย ขณะที่ในกลุ่มธุรกิจด้านอาหาร สัดส่วนดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 39.1 และ 17.8 ตามลำดับ ขณะที่ หากธุรกิจต่างชาติเข้ามาแข่งขันรุนแรงมากขึ้น กลุ่มที่แพ็คเกจที่ระบุว่าไม่แน่ใจว่าจะอยู่รอด เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.5 และกลุ่มที่ไม่ค่อยมั่นใจถึงไม่มั่นใจเลย เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24.8 ขณะที่ธุรกิจด้านอาหาร สัดส่วนดังกล่าวปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.8 และ 21.0 ตามลำดับ ทั้งนี้ ธุรกิจไทยมากกว่าครึ่งมีการปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ โดยกลุ่มธุรกิจที่แพ็คเกจ ร้อยละ 65.0 มีการปรับตัวโดยการพัฒนาคุณภาพบริการ รongลงมาเป็นการปรับลดราคาห้องพักเพื่อให้แข่งขันได้ และจำนวนหนึ่งต้องมีการปรับลดต้นทุนและทำกิจกรรมส่งเสริมการตลาดควบคู่ไปด้วย อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์จากการปรับตัวดังกล่าว ธุรกิจมากกว่า 2 ใน 3 ระบุว่า ธุรกิจไม่ดีขึ้นเลยถึงดีขึ้นเพียงเล็กน้อย ขณะที่ร้อยละ 24.1 ระบุว่าดีขึ้นปานกลาง ในทางกลับกัน ในกลุ่มที่ไม่ปรับตัว 1 ใน 3 ระบุว่า ไม่รู้ว่าควรปรับตัวอย่างไร ใกล้เคียงกับอีกกลุ่มที่บอกว่ามั่นใจในเอกลักษณ์ของธุรกิจ และรongลงมามองว่าสถานการณ์ยังไม่แย่มากนัก และไม่ใช้คู่แข่งโดยตรง ทั้งนี้ กลุ่มที่ไม่รู้ว่าควรปรับตัวอย่างไร อาจเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ไม่มาก เนื่องจากร้อยละ 65.8 ดำเนินกิจการมาได้ไม่นาน (ไม่เกิน 5 ปี) สำหรับกลุ่มธุรกิจด้านอาหาร พบว่า กลุ่มที่ปรับตัวมีสัดส่วนร้อยละ 57.9 โดยแนวทางในการปรับตัวที่ธุรกิจด้านอาหารเลือกใช้ คือ การพัฒนาเมนูใหม่ และพัฒนาคุณภาพบริการให้ดีขึ้น รongลงมาเป็นการปรับลดต้นทุน การทำกิจกรรมส่งเสริมการตลาด และการปรับลดราคาอาหาร/เครื่องดื่ม รวมถึงบางส่วนมีการปรับโครงสร้างพนักงานร่วมด้วย อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากปรับตัว กว่าร้อยละ 58.4 รู้สึกว่าสถานการณ์ไม่ดีขึ้นหรือดีขึ้นเพียงเล็กน้อย รongลงมาร้อยละ 28.4 ดีขึ้นปานกลาง และร้อยละ 13.2 ดีขึ้นมาก ทั้งนี้ ในกลุ่มที่ไม่ได้ปรับตัว ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 42.1 พบว่า ไม่รู้ว่าควรปรับตัวอย่างไร มองว่าสถานการณ์ไม่แย่มากนัก มั่นใจเอกลักษณ์ของตนเอง และมองว่าไม่ใช้คู่แข่ง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มที่ไม่รู้วิธีการปรับตัวกว่าร้อยละ 60.9 มีระยะเวลาการดำเนินกิจการไม่เกิน 5 ปี และร้อยละ 55.1 มีระดับการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือต่ำกว่า

แผนภาพ 43 สัดส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจที่แพ็คเกจและธุรกิจด้านอาหาร จำแนกตามการปรับตัว

ที่มา : โครงการสำรวจและศึกษาผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติฯ โดย สศช. ร่วมกับ SAB

⁶² ธุรกิจที่แพ็คเกจ ร้อยละ 24.3 ชำระได้ตามปกติ แต่ยกลำบากขึ้น ร้อยละ 7.1 ชำระได้บ้างไม่ได้บ้าง และร้อยละ 0.8 ชำระไม่ได้เลยติดต่อกัน มากกว่า 3 เดือน ส่วนธุรกิจด้านอาหาร ร้อยละ 24.9 ชำระได้ตามปกติ แต่ยกลำบากขึ้น และร้อยละ 4.8 ชำระได้บ้างไม่ได้บ้าง

4. การที่ผู้ประกอบการไทยรับมือกับผลกระทบไม่ได้ ส่วนหนึ่งเกิดจากข้อจำกัดด้านศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจไทยเอง กล่าวคือ ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมและธุรกิจด้านอาหารไทยส่วนใหญ่ประเมินธุรกิจของตนเองว่ามีมาตรฐาน⁶³ อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป⁶⁴ ซึ่งโดดเด่นในด้านคุณภาพของอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในห้องพักหรือคุณภาพวัตถุดิบในการประกอบอาหาร รวมถึงการให้บริการตามมาตรฐาน และยังมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำธุรกิจ อีกทั้ง เกือบทั้งหมดยังมีการประชาสัมพันธ์ธุรกิจผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ธุรกิจไทยจำนวนมากยังมีศักยภาพด้านการเงินต่ำและขาดพันธมิตรทางธุรกิจ โดยผู้ประกอบการในธุรกิจที่พักแรมกว่าร้อยละ 26.5 ระบุว่าไม่มีหรือมีทักษะด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน เงินหมุนเวียน และบัญชีไม่เพียงพอ โดยเจ้าของ/ผู้บริหารกิจการ ร้อยละ 30.7 ทำระบบบัญชีและวางแผนภาษีไม่เป็น และร้อยละ 20.2 ยังขาดทักษะในการจัดการเงินหมุนเวียน คุณรายรับ - รายจ่าย ให้เพียงพอในแต่ละเดือน เช่นเดียวกับ ผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจด้านอาหาร ที่พบว่า ร้อยละ 38.7 ขาดความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีและวางแผนภาษี และร้อยละ 36.4 ขาดทักษะในการวิเคราะห์ตลาดและพฤติกรรมลูกค้า และทักษะการวางแผน/จัดกิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ นอกจากนี้ ผลสำรวจยังพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในทั้งสองกลุ่มธุรกิจดำเนินกิจการแบบต่างคนต่างโต โดยธุรกิจที่พักแรม ร้อยละ 39.5 และธุรกิจด้านอาหารร้อยละ 39.8 ระบุว่า ไม่มีพันธมิตรและเครือข่ายที่พร้อมสนับสนุนช่วยเหลือ

5. นอกจากผลกระทบต่อการค้าปลีกกิจการของธุรกิจไทยโดยตรงแล้ว ทุนต่างชาติยังมีผลกระทบต่อสังคมในหลายด้าน ทั้งอัตลักษณ์ของพื้นที่ ความเพียงพอของสาธารณูปโภค สร้างปัญหามลพิษ และปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด โดยผลการสำรวจ พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารร้อยละ 68.4 และธุรกิจที่พักแรมร้อยละ 82.4 เห็นว่าธุรกิจต่างชาติที่เข้ามาเพิ่มขึ้นได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยสาเหตุสำคัญมาจาก ธุรกิจต่างชาติมักเข้ามาในพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวสัญชาติเดียวกันจำนวนมากและจะกระจุกตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม หรือมีการตั้งชุมชนหรือธุรกิจของคนต่างชาติมาก่อนแล้ว ลักษณะเช่นนี้ส่งผลให้บริเวณนั้น ๆ ถูกแปรสภาพไป ทำให้คนในพื้นที่ไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นเจ้าของพื้นที่และมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ ร้อยละ 66.5 ของกลุ่มธุรกิจที่พักแรม และร้อยละ 54.3 ของกลุ่มธุรกิจร้านอาหาร ระบุว่า การเข้ามาของทุนต่างชาติทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำประปา ไฟฟ้า/อินเทอร์เน็ตขัดข้องในพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเกาะ อีกทั้ง ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบร้อยละ 45.6 ยังระบุว่า มีปัญหาขยะ/มลภาวะ/กลิ่น ที่มาจากธุรกิจต่างชาติที่อยู่ข้างเคียง ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะพฤติกรรมการลงทุนของผู้ประกอบการต่างชาติ โดยเฉพาะที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมาย ดำเนินกิจการโดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อพื้นที่มากนัก รวมถึงอาจนำปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย อาทิ การทะเลาะวิวาท ยาเสพติด ซึ่งทำให้ภาพลักษณ์ของเมืองแย่ลง ผลกระทบดังกล่าว ทำให้คนไทยมีแนวโน้มจะย้ายออกจากพื้นที่ รวมทั้ง นักท่องเที่ยวไทยยังหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปในพื้นที่นั้นด้วย ซึ่งผู้ประกอบการที่พักแรมและร้านอาหารร้อยละ 69.0 ระบุว่า การเข้ามาของทุนต่างชาติที่สร้างปัญหาทำให้คนไทยเข้ามาในพื้นที่ลดลงและไม่อยากมาใช้บริการในพื้นที่นั้น

มาตรการกำกับดูแลทุนต่างชาติและการส่งเสริมผู้ประกอบการไทย

1. มาตรการกำกับดูแลธุรกิจต่างชาติ ปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการต่าง ๆ ในการกำกับดูแลการเข้ามาประกอบธุรกิจของต่างชาติ ประกอบด้วย (1) พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ที่ห้ามคนต่างชาติประกอบอาชีพในอาชีพพื้นฐานของคนไทย รวมถึงกำหนดให้ชาวต่างชาติต้องขออนุญาตในกรณี

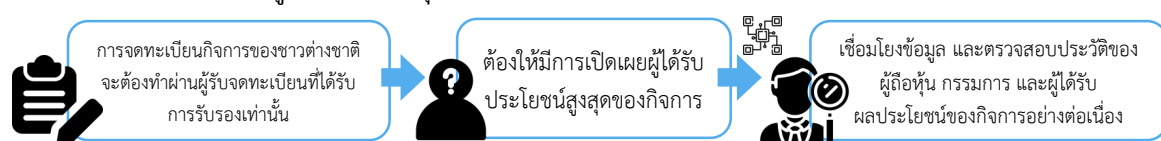
⁶³ พิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานในการทำธุรกิจ 10 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพของอุปกรณ์เครื่องใช้/วัตถุดิบ 2) การตรวจสอบคุณภาพวัสดุอุปกรณ์ 3) การบริการพื้นฐาน 4) บริการเสริม 5) ความเพียงพอของบุคลากร 6) บุคลากรที่มีทักษะความสามารถ 7) การใช้เทคโนโลยีช่วยทำธุรกิจ 8) การบริหารจัดการด้านการเงิน/บัญชี 9) เครือข่ายการทำธุรกิจ และ 10) การเชื่อมโยงกับระบบขนส่ง

⁶⁴ ธุรกิจที่พักแรม อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 38.5 ระดับค่อนข้างสูงร้อยละ 48.3 และระดับสูงร้อยละ 10.9 ส่วนธุรกิจด้านอาหาร อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 29.6 ระดับค่อนข้างสูงร้อยละ 56.1 และระดับสูงร้อยละ 11.4

ที่จะทำธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศหรือธุรกิจที่ไทยยังไม่มีความพร้อมในการแข่งขัน และยังมีกำหนดสัดส่วนของผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ รวมถึงทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ เวลาการนำส่งทุนขั้นต่ำ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี และ (2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงเกี่ยวกับกระบวนการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) ซึ่งรวมถึงผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงและผู้มีอิทธิพลในการบริหารจัดการ และรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) โดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย อาทิ ตำรวจ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) สามารถขอข้อมูลได้หากมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด อีกทั้ง ยังมีการตรวจสอบรายชื่อกรรมการ/ผู้ถือหุ้นผ่านฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันระหว่างข้อมูลนิติบุคคลและข้อมูลบุคคลธรรมดา เพื่อป้องกันการใช้ชื่อบุคคลเดียวกันในหลายบริษัท รวมถึงการตั้งบริษัทลม (ไม่ได้ดำเนินการจริง) และมีการสุ่มตรวจที่ตั้งของบริษัท ขณะที่ในด้านการตรวจสอบการดำเนินการของธุรกิจต่างชาติ มีการติดตามธุรกิจที่ดำเนินการครบ 1 ปี ว่ายังปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ รวมถึงตรวจสอบการจดทะเบียนของธุรกิจที่ต่างชาติถือหุ้นร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยจะมีการทำงานทั้งในเชิงรับ คือ รับแจ้งเบาะแส และเชิงรุก คือ หาเบาะแสการกระทำความผิดจากข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคลและลงพื้นที่ตรวจสอบ ซึ่งธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในธุรกิจเป้าหมายของการตรวจสอบนอมนี โดยมาตรการดังกล่าวใกล้เคียงกับกรณีของต่างประเทศ คือ มีการกำหนดมาตรการให้นักลงทุนปฏิบัติ (Performance Requirements: PRs) เพื่อเป็นเงื่อนไขให้การลงทุนดังกล่าวเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศของตนเอง

อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจ พบว่า ผู้ประกอบการไทยกว่าร้อยละ 85.5 มองว่าภาครัฐยังไม่สามารถจัดการธุรกิจต่างชาติผิดกฎหมายและนอมนีได้จริง โดยมองว่ามาตรการขาดความเข้มงวด การดำเนินการขาดความต่อเนื่อง และมองข้ามการตรวจสอบ/จับกุมธุรกิจรายเล็ก ทั้งนี้ ผู้ประกอบการเกือบร้อยละ 90 ของทั้ง 2 ธุรกิจคาดหวังให้ภาครัฐกำกับดูแลธุรกิจของชาวต่างชาติให้เข้มงวดมากขึ้น ซึ่งต่างประเทศมีมาตรการกำกับดูแลที่มีความเข้มงวดกว่าไทย อาทิ ประเทศสิงคโปร์ กำหนดให้นักลงทุนต่างชาติที่จะประกอบกิจการในสิงคโปร์จะต้องจดทะเบียนนิติบุคคลกับกรมทะเบียนการค้าและธุรกิจ (ACRA) ซึ่งต้องดำเนินการผ่านบริษัทรับจดทะเบียน (Registered Filing Agent: RFA) เท่านั้น ไม่สามารถดำเนินการได้เอง ประเทศสหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัติความโปร่งใสขององค์กร (Corporate Transparency Act: CTA) ได้กำหนดให้บริษัทเกือบทุกประเภท ทั้งบริษัทจำกัด บริษัทหุ้นส่วน (Corporations) รวมถึงบริษัทต่างชาติที่มาจดทะเบียนประกอบธุรกิจในประเทศ ต้องรายงานผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงต่อหน่วยงานภายใต้กระทรวงการคลัง โดยมีบริษัทที่ได้รับการยกเว้น อาทิ องค์กรไม่แสวงหากำไร สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับอื่น เช่น ธนาคาร บริษัทประกัน และประเทศมาเลเซีย ได้ให้สิทธิกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง อีกทั้งในด้านการคุ้มครองธุรกิจขนาดเล็กในประเทศ ได้มีการจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นในธุรกิจโรงแรม โดยชาวต่างชาติห้ามถือหุ้นในโรงแรมระดับ 1 - 2 ดาว ขณะที่โรงแรมระดับ 3 ดาว ต้องมีผู้ถือหุ้นชาวมาเลเซียอย่างน้อยร้อยละ 30 ส่วนโรงแรมระดับ 4 ดาวขึ้นไป ไม่มีข้อจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติ แต่ต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำที่ชำระแล้วอย่างน้อย 1 ล้านบาท

แผนภาพ 44 กลไกการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของชาวต่างชาติในต่างประเทศ

ที่มา : โครงการสำรวจผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติต่อวิสาหกิจขนาดย่อมและรายย่อยของไทย โดย สศช. และ SAB

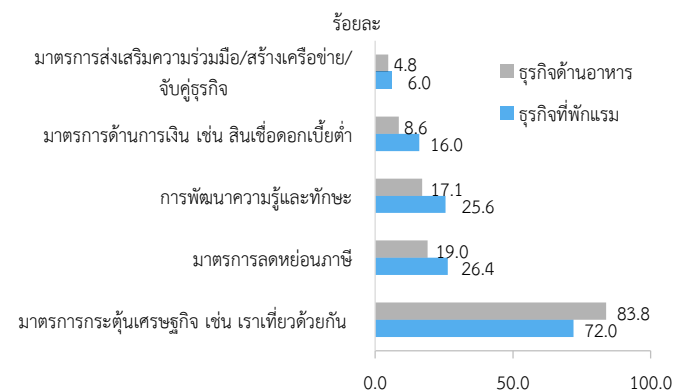
2. **มาตรการสนับสนุนธุรกิจของผู้ประกอบการไทย ประเทศไทย** มีการส่งเสริมตั้งแต่การให้ความรู้เพื่อเริ่มต้นธุรกิจ ขยายธุรกิจ จนถึงผลักดันให้เติบโตในระดับสากล ซึ่งมีโครงการฝึกอบรมให้ความรู้มากมาย เช่น โครงการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการธุรกิจ โครงการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ โครงการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐาน เป็นต้น รวมทั้งยังมีมาตรการด้านสินเชื่อและการบริหาร/แก้หนี้ การส่งเสริมการเข้าถึงเงินทุน การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และการยกเว้นค่าธรรมเนียมต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการกว่าร้อยละ 84.8 ยังเห็นว่ามาตรการช่วยเหลือสนับสนุนผู้ประกอบการไทยปัจจุบันยังไม่เพียงพอ ขณะที่ ร้อยละ 43.8 ของผู้ประกอบการที่พิกแรม และร้อยละ 46.2 ของผู้ประกอบการด้านอาหาร รับรู้มาตรการของรัฐส่งเสริมหรือสนับสนุนของรัฐน้อยมากถึงไม่รู้เลย ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ โดยผู้ประกอบการร้อยละ 85.7 ระบุว่า การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบ/เข้าถึงข้อมูล รวมทั้งร้อยละ 86.7 ยังระบุว่ามาตรการไม่ตรงกับความต้องการ ประเด็นดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบการที่พิกแรมมากถึงร้อยละ 79.8 และผู้ประกอบการธุรกิจด้านอาหารร้อยละ 82.9 ไม่เคยเข้าร่วมโครงการ/มาตรการสนับสนุนการทำธุรกิจ ขณะที่ในกลุ่มที่เคยเข้าร่วม ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ รองลงมาเป็นมาตรการลดหย่อนภาษี โครงการพัฒนาความรู้ มาตรการด้านสินเชื่อ และการส่งเสริมความร่วมมือหรือการจับคู่ทางธุรกิจ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลกระทบจากทุนต่างชาติและความไม่เพียงพอของมาตรการในการกำกับดูแลและการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจไทยข้างต้น การดำเนินการเพื่อให้ธุรกิจไทยสามารถแข่งขันกับธุรกิจของต่างชาติได้อย่างเป็นธรรม รวมถึงได้ประโยชน์จากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติอย่างเหมาะสม ซึ่งอาจต้องดำเนินการ 2 ด้าน ดังนี้

1. **การกำกับดูแลการลงทุนและการดำเนินธุรกิจของชาวต่างชาติ** โดยด้านการเข้ามาลงทุนในกระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของต่างชาติ อาจพิจารณาให้ต้องดำเนินการผ่านบริษัทรับจดทะเบียน เพื่อให้เกิดการคัดกรองการลงทุนให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมถึงอาจพิจารณาปรับแก้กฎหมายฟอกเงิน โดยกำหนดให้ธุรกิจทุกประเภทต้องรายงานผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ที่ไม่ใช่เพียงแค่บริษัทที่ใช้บริการธุรกิจที่มีหน้าที่ตามที่กฎหมายฟอกเงินกำหนด และควรมีการตรวจสอบรายชื่อกรรมการหรือผู้ถือหุ้นและทำเลที่ตั้งที่ใช้ในการจดทะเบียนอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันการนำชื่อ/ที่อยู่ของผู้อื่นมาใช้แอบอ้าง ตลอดจนอาจมีการจำกัดสัดส่วนการลงทุนหรือการถือหุ้นโดยแบ่งตามขนาดกิจการ เพื่อปกป้องการเข้ามาแข่งขันกันธุรกิจขนาดเล็ก สำหรับการดำเนินธุรกิจ การตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีความเข้มงวด และดำเนินการอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมธุรกิจทุกขนาด เพื่อป้องกันการหลุดลอดของการทำผิดกฎหมาย โดยเฉพาะธุรกิจขนาดย่อมที่จะมีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบจากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมมากกว่า ซึ่งอาจพิจารณาให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงแก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้การตรวจสอบการกระทำผิดมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ อาจต้องมีการพัฒนาช่องทางกรรับแจ้งเบาะแส รวมถึงร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการหาเบาะแสการกระทำผิด

แผนภาพ 45 สัดส่วนของผู้ประกอบการที่เคยเข้าร่วมมาตรการของภาครัฐ จำแนกตามมาตรการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ที่มา : โครงการสำรวจและศึกษาผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของกลุ่มทุนต่างชาติ โดย สศช. ร่วมกับ SAB

2. การสนับสนุนผู้ประกอบการไทย ประกอบด้วย

1) **การสนับสนุนด้านเงินทุนเพื่อเริ่มต้น ปรับปรุง และต่อยอดธุรกิจ** อาจต้องพิจารณาผ่อนปรนเงื่อนไขบางประการของมาตรการภาครัฐ ลดต้นทุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ รวมถึงนำเอาข้อมูลทางเลือกมาใช้ในการประกอบการพิจารณาให้เงินทุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้น ตลอดจนพัฒนาแหล่งเงินทุนใหม่ ๆ สำหรับผู้ประกอบการรายเล็กและรายย่อย อาทิ Equity Crowdfunding⁶⁵ และ P2P Financing⁶⁶ เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ

2) **การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ด้านการตลาดและการบริหารการเงิน** อาจต้องพิจารณาการจัดทำหลักสูตรหรือจัดตั้งศูนย์ดูแลธุรกิจตลอดวงจรตั้งแต่การเริ่มธุรกิจจนถึงการขยายกิจการ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ธุรกิจไทยสามารถอยู่รอดได้ในระยะยาว ซึ่งควรมีการอบรมทักษะและความรู้ด้านการตลาด อาทิ การสร้างแบรนด์ให้มีความโดดเด่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การบริการ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการเพื่อช่วยควบคุมต้นทุน รวมทั้งอบรมให้ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี และการวางแผนภาษี โดยอาจดำเนินการผ่านการจับคู่พี่เลี้ยงธุรกิจและกิจกรรมฝึกอบรม ตลอดจนพัฒนาทักษะด้านภาษา เพื่อให้สามารถสื่อสารกับลูกค้าต่างชาติได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) **การส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งของธุรกิจ** เนื่องจากธุรกิจต่างชาติบางส่วนเข้ามาทำธุรกิจแบบเครือข่ายซึ่งทำให้เกิดการผูกขาดลูกค้า จึงควรมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของสมาคมผู้ประกอบการและจับคู่ธุรกิจ ตลอดจนจรรยาบรรณที่เอื้อ เพื่อให้เกิดการส่งต่อนักท่องเที่ยวตั้งแต่บริการนำเที่ยว มัคคุเทศก์ ร้านอาหาร และที่พัก รวมถึงการรวมกลุ่มจะช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองในห่วงโซ่อุปทาน และช่วยให้การเจรจาหรือการเสนอความต้องการกับภาครัฐมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

4) **การประชาสัมพันธ์มาตรการของภาครัฐ** โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่รับรู้มาตรการของภาครัฐเพียงกว้าง ๆ ซึ่งทำให้เข้าไม่ถึงการสนับสนุน/ช่วยเหลือจากภาครัฐ จึงควรมีการยกระดับการประชาสัมพันธ์ที่นอกจากจะทำให้ผู้ประกอบการรับรู้แล้ว ยังสามารถเข้าใจถึงประโยชน์จากมาตรการ/โครงการ รวมถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเข้าร่วมโครงการ/มาตรการ ตลอดจนสามารถติดตามวิธีการหรือขั้นตอนการสมัครได้อย่างสะดวก โดยใช้ช่องทางที่เป็นทางการร่วมกับแพลตฟอร์มและอินฟลูเอนเซอร์ในโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลกระจายไปถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น

⁶⁵ เป็นการระดมทุนโดยเปิดโอกาสให้กิจการขนาดเล็กสามารถระดมทุนจากนักลงทุนทั่วไป โดยนักลงทุนจะถือครองหุ้นของกิจการ

⁶⁶ เป็นการให้กิจการขอสินเชื่อจากนักลงทุนโดยตรง

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2564				2565				2566				2567				2568	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. คุณภาพของคน																		
การมีงานทำ ^{1/}																		
กำลังแรงงาน (พันคน)	39,866	39,894	39,732	39,759	39,618	39,764	40,089	40,143	40,281	40,302	40,532	40,674	40,226	40,178	40,484	40,538	40,484	40,114
การมีงานทำ (พันคน)	38,660	38,905	38,754	38,998	38,716	39,011	39,566	39,592	39,629	39,677	40,091	40,250	39,579	39,501	40,040	40,106	39,383	39,510
- ภาคเกษตรกรรม	11,132	11,793	12,707	12,645	11,404	11,656	12,400	12,215	11,587	11,634	12,644	12,333	10,928	11,048	12,212	11,891	10,592	10,943
- การผลิต	6,363	6,137	6,146	6,110	6,262	6,231	6,235	6,377	6,290	6,249	6,273	6,228	6,337	6,385	6,185	6,244	6,309	6,418
- การก่อสร้าง	2,499	2,394	2,073	2,175	2,395	2,190	2,081	2,154	2,356	2,320	2,142	2,221	2,474	2,355	2,156	2,231	2,348	2,269
- การขายส่ง การขายปลีก	6,516	6,326	6,486	6,590	6,649	6,850	6,775	6,724	6,944	6,886	6,761	6,982	6,917	6,899	6,708	6,857	6,701	6,817
- โรงแรม กิจการอาหาร	3,012	3,051	2,707	2,772	2,879	2,865	2,932	2,955	3,116	3,200	3,176	3,193	3,445	3,355	3,371	3,492	3,566	3,460
- การขนส่ง เก็บสินค้า	1,370	1,443	1,479	1,393	1,534	1,453	1,408	1,457	1,424	1,468	1,437	1,522	1,615	1,600	1,637	1,589	1,688	1,727
- อื่น ๆ	7,767	7,761	7,156	7,313	7,594	7,766	7,735	7,709	7,913	7,920	7,658	7,771	7,864	7,859	7,770	7,804	8,178	7,876
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ)	96.98	97.53	97.58	98.11	97.72	98.11	98.7	98.60	98.38	98.45	98.91	98.96	98.39	98.31	98.90	98.94	97.28	98.49
ผู้ว่างงาน (พันคน)	792	764	911	661	608	547	491	462	421	429	401	329	408	429	414	358	358	366
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.99	1.92	2.29	1.66	1.53	1.37	1.23	1.15	1.05	1.06	0.99	0.81	1.01	1.07	1.02	0.88	0.88	0.91
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) (ทำงานน้อยกว่า 35 ม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	668.9	481.5	803.9	453.2	319.1	263.6	234.5	275.9	227.9	202.6	166.9	210.9	191.5	162.4	191.9	223.6	176.3	155.9
หนี้สินครัวเรือน ^{2/}																		
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.9	15.0	15.1	15.3	15.4	15.5	15.7	15.9	16.0	16.1	16.2	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	N.A.
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.2	3.9	3.8	3.8	3.3	3.0	2.4	1.6	0.8	0.2	-0.1	N.A.
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP	95.5	94.2	94.1	94.6	93.8	92.8	91.7	91.6	90.7	90.8	90.8	91.3	90.7	89.7	88.9	88.4	87.4	N.A.
- หนี้ NPLs (ล้านล้านบาท)	8.9	9.2	9.7	9.5	9.5	11.1	10.9	9.8	9.5	10.3	10.5	10.5	10.9	11.6	12.0	12.2	11.9	N.A.
- สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม	7.2	7.4	7.7	7.5	7.5	8.6	8.4	7.4	7.2	7.7	7.7	7.7	8.0	8.5	8.8	8.9	8.8	N.A.
สุขภาพ																		
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{3/}	70,287	42,698	52,200	31,014	63,158	70,542	200,626	126,651	141,779	117,952	401,003	341,963	259,672	202,879	430,044	358,795	426,286	258,105
- อัตราการขยายตัวของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค	-63.7	-22.3	-39.6	-67.9	-10.1	65.2	284.3	308.4	124.5	63.3	99.8	169.9	80.1	72.1	5.9	27.6	64.1	27.2
- ปอดอักเสบ	47,665	32,500	46,461	26,651	51,849	50,300	68,072	60,884	78,443	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975	115,246	110,585	138,418	97,040
- ใช้เลือดออก	2,530	3,088	2,677	1,661	1,461	9,485	19,625	14,574	10,948	23,636	76,579	46,548	24,131	17,702	42,328	19,440	7,236	15,036
- มือ เท้า และปาก	13,023	3,723	1,360	902	740	4,734	79,223	14,285	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847	49,610	16,380	10,684	13,004
- ไข้หวัดใหญ่	5,967	2,537	1,070	1,124	8,247	4,859	31,498	34,770	39,457	25,682	211,103	202,741	121,074	99,895	220,228	209,734	267,952	130,683
- ฉีชนะ	245	275	269	361	231	529	1,376	1,465	622	797	1,591	1,473	767	732	1,348	1,340	782	955
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ ^{4/}																		
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่	73,619	66,171	56,933	78,542	75,660	68,400	59,365	82,662	78,377	70,873	61,604	85,913	82,197	73,703	63,879	89,268	84,192	74,552
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ (ร้อยละ)	-2.9	-2.4	-1.9	0.3	1.0	1.2	1.9	3.8	2.4	2.7	3.3	2.9	4.4	1.0	0.8	2.1	1.0	0
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46,016	37,948	34,301	49,510	47,122	39,154	36,032	52,871	49,811	41,508	38,151	55,842	54,045	43,834	39,804	58,850	55,757	44,414
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ)	-4.3	-3.0	-2.0	1.2	1.8	2.3	3.9	5.3	4.1	4.6	4.7	4.9	7.7	3.2	1.8	3.4	2.0	1.1
มูลค่าการบริโภคบุหรี่	27,603	28,223	22,632	29,032	28,538	29,246	23,333	29,791	28,565	29,365	23,453	30,071	28,152	29,869	24,075	30,418	28,435	30,138
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคบุหรี่ (ร้อยละ)	-0.5	-1.6	-1.6	-1.9	-0.7	-0.5	-1.2	0.8	-0.2	-0.1	0.9	-0.7	-1.0	-1.9	0.6	-0.7	-0.8	-0.9
2. ความมั่นคงทางสังคม ^{5/}																		
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)																		
จำนวนผู้ประสบภัยสะสมรวม	279,333	209,004	167,564	241,070	225,219	225,857	246,267	244,556	208,616	200,054	196,850	217,308	224,114	203,844	212,625	228,615	225,860	203,491
- อัตราการขยายตัวของอุบัติเหตุจราจรทางบก (ร้อยละ)	NA	NA	NA	NA	-19.4	8.1	47.0	1.4	-7.4	-11.4	-20.1	-11.1	7.4	1.9	8.0	5.2	0.8	-0.2
- สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก (ต่อประชากรแสนคน)	397.6	297.5	238.5	343.2	320.6	321.5	350.6	348.1	297.0	284.8	280.2	309.3	319.3	290.3	302.6	325.1	319.3	308.5
จำนวนคดีอาญารวม	144,453	139,293	125,076	119,864	101,739	107,933	104,413	112,809	104,031	89,167	90,659	101,800	112,459	112,904	121,560	120,104	117,320	118,918
- อัตราการขยายตัวของคดีอาญา (ร้อยละ)	35.1	45.9	46.7	46.0	-29.6	-22.5	-16.5	-5.9	2.3	-17.4	-13.2	-9.8	8.1	26.6	34.1	18.0	4.3	5.3
- สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ต่อประชากรแสนคน)	6.28	5.57	5.13	5.66	5.3	5.3	5.5	5.7	6.6	6.8	6.6	6.7	7.3	7.1	7.5	7.1	7.2	6.9
- สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	17.46	17.34	20.0	18.6	16.5	17.2	19.2	19.3	21.2	20.4	24.0	25.0	25.1	24.5	29.5	26.7	28.0	23.6
- สัดส่วนคดียาเสพติด (ต่อประชากรแสนคน)	183.68	176.97	154.2	147.6	123.9	132.0	124.7	136.4	120.8	100.0	98.7	113.5	127.9	129.2	136.1	137.1	131.6	138.5
การคุ้มครองผู้บริโภค ^{6/}																		
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	3,810	3,929	3,667	2,971	2,540	4,902	6,045	6,749	12,631	7,504	6,305	5,724	5,786	5,517	6,894	7,211	8,052	8,537
- กรณีสัญญา	983	1,090	1,031	534	432	796	1,202	385	477	561	455	431	467	420	686	599	625	666
- กรณีฉลาก	585	622	633	528	830	1,018	1,652	868	793	508	474	646	584	533	886	857	911	850
- กรณีโฆษณา	1,511	1,455	813	973	740	1,995	1,220	754	2,474	330	360	470	807	397	742	648	788	674
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	731	762	1,190	936	538	1,093	1,971	1,177	741	513	588	536	609	600	711	873	1,418	744
- เรื่องอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	3,565	8,146	5,592	4,428	3,641	3,319	3,567	3,869	4,234	4,310	5,603
จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสพช. (ราย) ^{7/}	769	528	651	2,018	1,780	624	502	525	474	371	297	451	414	340	310	395	394	367

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. คุณภาพของคน													
การมีงานทำ													
ผลิตภาพแรงงาน กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{9/}	228,623	239,217	242,456	250,457	261,284	273,903	282,407	290,409	271,934	268,096	272,205	272,541	280,804
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^{1/}	98.81	98.85	98.71	98.62	98.50	98.32	98.52	98.52	97.76	97.53	98.29	98.68	98.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{1/}	0.66	0.72	0.84	0.88	0.99	1.18	1.05	0.98	1.69	1.96	1.32	0.98	1.00
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) ^{1/} (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	347.0	273.7	256.3	272.5	174.9	303.3	292.5	249.6	485.1	601.8	273.3	202.1	192.3
หนี้สินครัวเรือน^{2/}													
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	9.4	10.5	11.2	11.8	12.3	12.8	13.5	14.2	14.8	15.3	15.9	16.4	16.4
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	N.A.	11.4	6.6	5.7	3.8	4.3	5.9	4.9	3.9	3.8	3.9	3.0	0.2
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP (ร้อยละ)	76.1	81.1	84.4	85.9	84.0	82.5	82.7	84.1	94.2	94.6	91.6	91.3	88.4
หนี้ NPLs (ล้านล้านบาท) ^{3/}	0.57	0.62	0.42	0.5	0.66	0.72	0.77	0.95	0.88	0.95	0.98	1.05	12.2
- สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม	8.03	7.67	5.10	5.72	6.63	6.87	6.9	8.03	7.17	7.52	7.44	7.65	8.9
สุขภาพ^{10/}													
อัตราผู้ป่วยนอก (ต่อประชากรพันคน)	3,116	2,917	2,837	3,160	3,733	3,691	3,393	4,031	3,499	2,935	3,387	3,697	3,409
อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)													
- มะเร็ง และเนื้องอกทุกชนิด	862	902	829	1,026	1,083	1,117	1,181	1,228	1,293	1,246.00	1,119.02	1,489	1,600
- หัวใจ	955	887	845	1,012	1,027	810	1,069	1,099	1,116	1,050	958	1,270	1,308
- เบาหวาน	868	1,081	1,033	1,233	1,293	1,345	1,439	1,529	1,542	1,504	1,420	1,840	2,023
- ความดันโลหิต	1,246	1,622	1,561	1,901	2,009	2,091	2,245	2,388	2,413	2,329	2,174	2,897	3,205
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ความหลงผิด (ต่อประชากรแสนคน)	63	83	79	92	95	98	101	106	111	106	103	134	155
ความผิดปกติทางอารมณ์ (ต่อประชากรแสนคน)	35	43	45	55	58	61	70	78	83	83	80	118	137
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	54	46	39	44	42	42	41	41	42	41	36	48	56
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	62	57	55	68	74	75	83	94	90	91	95	135	148
อัตราส่วนภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{11/}	49.3	49.5	49.81	50.21	50.71	51.31	52.02	52.83	53.77	54.81	55.97	57.22	58.58
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{12/}	12.65	10.96	10.52	7.19	8.6	7.83	8.30	6.26	6.83	6.32	5.43	3.41	N.A.
การศึกษา													
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^{13/}													
- ประถมศึกษา	104.00	102.72	102.24	102.40	102.74	101.53	101.38	102.42	98.43	99.06	99.24	100.12	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนต้น	97.65	96.75	97.13	98.71	96.77	96.48	95.77	95.97	95.11	95.63	96.79	94.61	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	73.18	75.07	77.29	78.45	78.57	78.72	79.53	78.50	79.32	81.90	84.00	84.72	N.A.
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	51.85	46.48	46.22	48.17	47.72	49.13	49.46	49.02	57.97	49.37	54.34	53.88	N.A.
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{14/}	8.0	8.0	8.1	8.5	8.5	8.6	8.6	8.7	8.9	8.9	9.2	9.2	9.2
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{15/}	8.8	8.9	9.0	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6	9.9	10.0	10.2	10.2	10.3
- ชาย	8.9	8.9	9.0	9.3	9.3	9.4	9.5	9.5	9.7	9.8	10	10	10
- หญิง	8.8	8.9	9.0	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	10	10.1	10.4	10.5	10.5
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{15/}	4.5	4.7	4.8	5.0	5.0	5.0	5.1	5.2	5.4	5.5	5.8	5.9	6.0
- ชาย	5.1	5.3	5.4	5.6	5.7	5.7	5.7	5.8	6	6.1	6.5	6.5	6.6
- หญิง	4.1	4.3	4.3	4.5	4.5	4.5	4.6	4.7	4.9	5.1	5.4	5.5	5.6
2. ความมั่นคงทางสังคม													
สถาบันครอบครัว													
สัดส่วนครัวเรือนที่ไม่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{16/}	99.53	99.71	99.64	99.59	99.62	99.69	99.73	99.81	-	99.75	99.88	99.93	99.95
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ) ^{17/}	68.31	65.58	65.53	65.34	67.98	-	-	-	-	-	-	-	-
หลักประกันทางสังคม													
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{18/}	99.90	99.87	99.84	99.92	99.95	99.95	99.94	99.92	99.89	99.57	99.56	99.56	99.73
- ประกันสังคม	15.99	16.54	16.83	17.18	17.67	17.96	18.48	18.92	18.84	18.73	19.12	19.21	19.19
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7.69	7.8	7.62	7.37	7.21	7.48	7.63	7.74	7.80	7.92	7.94	7.95	8.08
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า	75.27	74.61	73.48	73.71	73.44	72.88	72.2	71.45	71.45	71.44	70.74	70.16	70.23
- สิทธิสวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น	-	0.15	0.87	0.93	0.93	0.92	0.94	0.94	0.96	0.95	0.96	1.02	1.03
- สิทธิอื่น ๆ	0.95	0.93	1.03	0.73	0.7	0.76	0.73	0.94	0.95	0.96	N.A.	N.A.	N.A.
- สิทธิว่าง (ผู้ยังไม่ลงทะเบียนสิทธิ)	0.10	0.13	0.16	0.08	0.05	0.05	0.06	0.08	0.11	0.28	0.3	0.30	0.14
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{19/}	29.70	31.56	35.32	35.77	36.69	38.44	41.62	43.42	42.63	61.35	61.14	60.88	61.21
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)													
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก ^{20/}	33.6	32.8	32.0	30.7	33.5	33.1	30.5	30.4	27.3	20.6	22.7	26.9	20.1
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{6/}	40.0	37.0	37.3	25.9	31.5	27.7	26.7	25.0	22.1	23.9	23.0	28.3	30.8
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{6/}	79.7	77.4	72.7	75.8	96.6	85.2	68.8	69.9	65.4	77.4	76.3	96.2	112.7
สัดส่วนคดีอาชญากรรม ^{6/}	596.2	719.4	558.7	249.4	349.9	424.6	436.2	554.8	471.1	697.8	546.7	459.4	564.7
ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ต่อการปล่อยตัวในรอบ 1 ปีของการติดตาม ^{21/}	20.0	20.4	17.5	22.7	22.1	23.4	23.7	25.2	22.3	19.7	15.2	15.0	7.4

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี) ต่อ

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
การคุ้มครองผู้บริโภค^{7/}													
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	9,489	7,093	6,638	7,118	7,409	8,870	7,441	15,565	15,964	14,377	16,671	32,164	25,408
- กรณีสัญญา	3,547	2,729	2,571	2,875	2,637	3,707	3,191	4,017	3,188	3,638	2,815	1,924	2,172
- กรณีฉลาก	3,876	2,631	2,352	2,552	2,010	2,026	1,871	2,105	2,138	2,368	4,368	2,421	2,860
- กรณีโฆษณา	2,013	1,033	1,515	1,119	1,628	2,425	1,439	7,191	6,810	4,752	4,709	3,634	2,594
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	15	76	131	566	1,097	712	940	2,252	3,828	3,619	4,779	2,378	2,793
- กรณีอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,807	14,989
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	60,982	41,773	38,701	49,708	47,329	45,311	52,504	47,996	51,185	38,736	38,484	42,551	47,771
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน													
พฤติกรรมในการบริโภค													
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{22/}	88.3	88.1	87.9	87.2	87.1	86.97	86.6	86.5	87.0	87.0	87.3	N.A.	N.A.
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{22/}	11.7	11.9	12.1	12.9	12.9	13.0	13.4	13.5	13.0	13.0	13.0	N.A.	N.A.
อัตราการบริโภคสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{23/}	-	32.22	32.29	34	-	28.4	-	-	-	28	N.A.	N.A.	N.A.
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{23/}	-	19.94	20.72	19.9	-	19.1	-	-	-	17.4	N.A.	N.A.	N.A.
4. สิ่งแวดล้อม													
สารอันตราย^{24/}													
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	68.13	62.38	21.42	20.36	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
ขยะ^{24/}													
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน)	24.73	26.77	26.19	26.85	27.06	27.37	27.93	28.71	25.37	24.98	25.70	26.95	27.20
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	4.19	4.21	4.88	4.85	4.96	4.48	4.46	4.70	4.65	4.69
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	3.7	3.73	3.88	3.93	3.85	3.14	3.16	3.30	3.21	3.25
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน)	3.57	3.3	2.69	3.45	3.51	2.63	1.89	2.04	1.99	2.26	3.50	1.89	N.A.
มลพิษทางอากาศ^{24/}													
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน มคก./ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.)	38.20	41.00	41.30	38.20	38.38	35.43	46.29	43.14	37.57	38.43	38.14	48.67	32.00

- ที่มา :
- 1/ รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
 - 2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย
 - 3/ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร)
 - 4/ กองระบาคติวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 - 5/ กองบัญชาประชาชนคดี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 6/ ข้อมูลสถิติคดีอาญา อาชญากรรม จากระบบสารสนเทศสืบสวน (CRIMES) สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูลอุบัติเหตุจากรางทางบก จากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2543-2573 และ พ.ศ. 2553-2583
ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 7/ ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี (การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 สคบ. ให้บริษัทเอกชนดำเนินการตั้งแต่วันที่ 4 พ.ศ. 2552)
 - 8/ รายงานผลการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนตามกรรณวิธิข้อมูล สำนักรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)
 - 9/ ข้อมูล GDP chain volume measures [reference year = 2002] (original) จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมายเหตุ ตั้งแต่ปี 2556 ข้อมูลการมีงานทำมีการปรับค่าล่วงหน้าให้สอดคล้องกับข้อมูลค่าคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2553-2583
 - 10/ สรุปรายงานการป้อย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปี 2550 ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บข้อมูลจาก 75 กลุ่มโรค เป็น 298 กลุ่มโรค
 - 11/ รายงานการศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 (ฉบับปรับปรุง) (สช., 2562) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี 2553 การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 12/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประมวลผลโดยกองพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สชช.
 - 13/ สถิติการศึกษาฉบับย่อ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 14 - 15/ ข้อมูลปี 2545 - 2546 จากรายงานผลการประเมินโอกาสและคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย สำนักงานประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ข้อมูลตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป จากปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 16/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
 - 17/ การจัดทำข้อมูลปี 2559 เป็นปีสุดท้าย โดยกองประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 18/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
 - 19/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
 - 20/ ระบบบูรณาการข้อมูลการตายจากอุบัติเหตุทางถนน https://dip.ddc.moph.go.th/new/บริการ/3base_status_new และประชากรกลางปี กระทรวงสาธารณสุข
 - 21/ กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา เป็นร้อยละของเด็กที่กระทำผิดซ้ำจากการติดตามในรอบ 1 ปี ต่อจำนวนการปล่อยตัวทั้งหมด
 - 22/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
 - 23/ การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และ 2560 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2552, 2556 และ 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ปี 2544 - 2548 เป็นการสำรวจของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป) ทำการสำรวจทุก 2 ปี
 - 24/ รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. 2568. สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ ที่ราชอาณาจักร ณ เดือนกรกฎาคม 2568.

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. 2568. ระบบสารสนเทศด้านเด็กและเยาวชน.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2568. สถิติเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกสหกรณ์แต่ละประเภท ปี 2567.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2568. มูลค่าการลงทุนในธุรกิจที่ทันสมัยและร้านอาหารในประเทศไทย ปี 2563 – 2567.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2562. พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562.

_____. 2564. กฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน.

_____. 2564. คู่มือปฏิบัติตามกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน.

_____. 2567. คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้เงินกู้สมาชิกอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม. เข้าถึงได้จาก http://e-service.cpd.go.th/elib/pdf_file/25072567.pdf.

_____. 2567. ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหานี้ส่นสำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์. <https://area2.office.cpd.go.th/news-all/circular-letter/224-080167.html>.

_____. 2568. ข่าวเรื่อง กรมส่งเสริมสหกรณ์บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ลงนาม MOU เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลฯ เดินหน้าแก้ไขหนี้ทั้งระบบ. เข้าถึงได้จาก http://cpd.go.th/activity-news-external/item/8452-News_Cpd_External-08may2568.html.

_____. 2568. รายงานสารสนเทศสหกรณ์ในประเทศไทย วันที่ 31 ธันวาคม 2567.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2568. ระบบรายงานการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check-It). กระทรวงสาธารณสุข. 2567. รายงานดัชนีภาวะทางจิตเวชในประเทศไทย ปี 2568 ปีฐาน 2566.

กรุงเทพธุรกิจ. 2568. นายจ้าง 97% โฟเขียวเพิ่มเงินเดือนให้ผู้สมัครที่มี 'ทักษะพิเศษ - AI' ติดตัว. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/tech/gadget/1178421>.

_____. 2568. 'แบงก์ชาติ' ส่งแบงก์คุมเข้ม 'โอนเงิน' จำกัดกลุ่มเสี่ยง โอนไม่เกิน 5 หมื่นบาทต่อวัน. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/finance/investment/1195003>.

กองทัพบก. 2568. ทบ. เริ่มมาตรการจำกัดการผ่านแดนไทย-กัมพูชา ย้ายยกระดับขึ้นตอนตามพื้นที่ เพื่อความปลอดภัยของประชาชนแนวชายแดนเป็นสำคัญ.

กองบรรณาธิการ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2568. รายงานสถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา. เกรียง กิจทรงรัตน์. 2560. การประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของอุจจาระที่สูญเสียมีมื่อและแขน ต่อค่าตอบแทนจากการสูญเสียจากการประกอบอาชีพ.

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม. 2567. บันทึกการประชุมคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ครั้งที่ 26. ฐานเศรษฐกิจ. 2562. ทักษะ SOFT SKILL ปัญหาคน GEN Z. เข้าถึงได้จาก <https://www.thansettkij.com/general-news/395091>.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2568. บทความเรื่อง สรุปภาพรวมภาวะตลาดหลักทรัพย์เดือนธันวาคม และปี 2567. เข้าถึงได้จาก <https://www.set.or.th/about/mediacenter/news-release/article/653-december-and-full-year-2024>.

ไทยรัฐ. 2568. เทียบสถิติ ก่อน - หลัง จำกัดการผ่านแดน ทบคดีสามเมเยอร์-คัมภูนัย ลดลง 31.45%. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/2863477>.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2568. เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน และสถิติสถาบันการเงิน.

_____. 2568. ข่าว สปท. ฉบับที่ 8/2568 เรื่อง สปท. ผ่อนคลายเกณฑ์ LTV ชั่วคราว เพื่อปรับระดับประกอบภาคอสังหาริมทรัพย์.

_____. 2568. รายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินเชื่อ ไตรมาสสอง ปี 2568.

บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด. 2568. ข้อมูลสถิติสินเชื่อส่วนบุคคล.

พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับเด็กเล็ก พ.ศ. 2560.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. 2567. การทบทวนนโยบายและมาตรการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ของประเทศไทย.

วีระชน แจ่มจันทร์. 2566. เจาะ Insight วิจัยคน Gap Year ถ้ายังไม่ไป จะหนีเรียนไปทำไม?.

ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์. 2568. บทวิเคราะห์เรื่อง สถานการณ์ตลาดที่อยู่อาศัยทั่วประเทศ ไตรมาสที่ 1 ปี 2568.

ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC). 2568.

ศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2567. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จในประเทศไทย ปี 2567.

ศูนย์วิจัยกิจการไทย. 2564. "Gen Z" First Jobber รุ่นใหม่ เพื่อเข้าใจ "ความต่าง". เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/26eyq>.

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. 2566. แบบแผนและแนวโน้มพฤติกรรมเครื่องดื่มสุราของประชากรไทย.

สภาองค์กรของผู้บริโภค. 2568. เดือน ปากกามาจิกเขียนดูอาหาร เสี่ยงเคมีปนเปื้อนถึงค่าสุกท้าย. เข้าถึงได้จาก <https://www.tcc.or.th/magic-pen-contaminated-food/>.

_____. 2568. ผักผลไม้ด้านซ้ายของหนังสือพิษเกินมาตรฐาน 7 ใน 10 ตัวอย่าง. เข้าถึงได้จาก <https://www.tcc.or.th/chiangkong-customs-house-contaminated/>.

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสระบุรี จำกัด. 2568. ข้อมูลโครงการแก้ไขหนี้ปัญหาหนี้สินสมาชิกสหกรณ์.

สำนักงานกิจการยุติธรรม. 2564. โรคโควิด-19 กระทบทางกฎหมาย.

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. 2567. ข่าวเรื่อง นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี แถลงความคืบหน้า การแก้ไขปัญหานี้ส่นเงินกู้แบบคลาดกรากรัฐ ณ ดึกส่นคืนเมื่อ 15 มีนาคม 2567 โดย ส่วนปฏิบัติการและบริหารข้อมูลข่าวสาร. เข้าถึงได้จาก <https://www.prd.go.th/content/category/detail/vid/39/id/269910>.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2567. รายงานสุขภาพคนไทย 2567.

_____. 2568. วิถีสร้างมั่งคั่งฯ ๆ ช่วยลดสารตกค้าง.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. 2568. กทท. อนุมัติ 8 มาตรการคุมเข้ม.

_____. 2568. สถิติเรื่อง

_____. 2568. ร้อยเรียน สำนักับเรื่องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน 2568.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. 2568. "ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568". รายงานเดือนเมษายน – มิถุนายน 2568.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2568. ระบบสารสนเทศสืบค้นทั่วประเทศ.

สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน. 2568. จำนวนผู้ประกันตนภาคบังคับ (มาตรา 33) จำนวนรายเดือน ปี 2557 – 2567.

_____. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 39) จำนวนรายเดือน ปี 2558 – 2567.

_____. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 40) จำนวนรายเดือน ปี 2559 – 2567.

_____. จำนวนผู้ประกันตนรับประโยชน์ทดแทนและจำนวนเงินทดแทนกรณีว่างงาน (สสสม) จำนวนตามสาเหตุ เดือนมกราคม - กันยายน ปี 2567.

_____. สถานการณ์การประชนอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2563 – 2567.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2565. การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564.

_____. 2567. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2557 - 2568.

_____. 2568. การสำรวจสถานการณ์การสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากร ปี 2567.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2568. รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2568.

สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2568. รายงานข้อมูลการดื่มหมของคนไทยกับประเทศทั่วโลก ปี 2568.

Adecco. 2023. Welcoming the Future of Work with Gen Z.

ASN. 2023. Ultra-Processed Foods and Human Health: A Systematic Review and Meta-Analysis of Prospective Cohort Studies.

British Medical Journal. 2019. Ultra-processed food intake and risk of cardiovascular disease: prospective cohort study.

_____. 2021. Association of ultra-processed food intake with risk of inflammatory bowel disease: prospective cohort study.

_____. 2023. Ultra-processed food consumption and adult obesity risk.

Business Plus. 2567. 6 คุณสมบัติเด่นของ Gen Z ที่องค์กรควรรู้. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/RnZQ7>.

Cambridge University Press, 2020. Clinical characteristics associated with paedophilia and child sex offending – Differentiating sexual preference from offence status.

Carlos A. Monteiro, Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2019, NOVA food classification System.

Commerce Institute. 2025. What Percentage of Small Businesses Fail? 2025 Data Reveals the Answer. เข้าถึงได้จาก https://www.commerceinstitute.com/business-failure-rate/?utm_source=chatgpt.com.

Deloitte. 2024. Deloitte's 2024 Gen Z and Millennial Survey.

_____. 2025. Deloitte Global 2025 Gen Z and Millennial Survey Country profile: Thailand.

_____. 2025. 2025 Gen Z and Millennial Survey Growth and the pursuit of money, meaning, and well-being.

Economics Insider. 2025. Global Workforce Change by Generation: Current and Projected 2035.

EY. 2024. New EY survey reveals crucial AI literacy training needs among Gen Z workforce.

Fang, C.M., Liu, A.R., Danry, V., Lee, E., Chan, S.W., Pataranutaporn, P., Maes, P., Phang, J., Lampe, M., Ahmad, L., & Agarwal, S. (2025). How AI and Human Behaviors Shape Psychosocial Effects of Chatbot Use: A Longitudinal Randomized Controlled Study. ArXiv, abs/2503.17473.

Fibre Federal Credit Union. 2025. The Top 10 Reasons Businesses Fail & How To Avoid It. เข้าถึงได้จาก https://fibreu.com/reasons-businesses-fail/?utm_source=chatgpt.com.

Global Food Research Program, Labeling regulations.

Hart, M., & Barratt, M. (2009). The employment of graduates within small and medium sized firms in England. People, Place and Policy Online, 3(1), 1–15.

Int J Epidemiol. 2021. Association between ultra-processed foods consumption and risk of non-alcoholic fatty liver disease.

Intelligent. 2022. 17% of 2022 college grads run their own businesses; another 43% plan to follow suit.

International Workplace Group. (2025). A Must-Have Employee Benefit: - How HR Leaders See Hybrid Working Now.

JAMA Internal Medicine. 2020. Ultra-processed Food Consumption and Risk of Type 2 Diabetes Among Participants of the NutriNet-Santé Prospective Cohort.

Jobsdb. 2025. Hiring, Compensation & Benefits Report 2025.

Johns Hopkins Medicine. บทความเรื่อง "What Does Vaping Do to Your Lungs". สืบค้นจาก <https://www.hopkinsmedicine.org/health/wellness-and-prevention/what-does-vaping-do-to-your-lungs>

Journal of Nutrition. 2020. Ultra-processed food consumption and the incidence of depression in a Mediterranean cohort: the SUN Project.

Kosmyna, N., Hauptmann, E., Yuan, Y. T., Situ, J., Liao, X.-H., Beresnitzky, A. V., Braunstein, I., & Maes, P. (2025). Your Brain on ChatGPT: Accumulation of cognitive debt when using an AI assistant for essay writing task. arXiv. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2506.08872>.

Kosmyna, N., Hauptmann, E., Yuan, Y.T., Situ, J., Liao, X., Beresnitzky, A.V., Braunstein, I., & Maes, P. (2025). Your Brain on ChatGPT: Accumulation of Cognitive Debt when Using an AI Assistant for Essay Writing Task. ArXiv, abs/2506.08872.

Ley N° 20.606 sobre Composición Nutricional de los Alimentos y su Publicidad.

Mission To The Moon. 2023. ผลสำรวจเผย ชาว Gen Z มุ่งว่า การหยุดงานไปค้นหาตัวเอง คือเรื่องปกติที่สังคมควรมองรับ. เข้าถึงได้จาก <https://missiontothemoon.co/trend-gen-z-career-break/>.

NCsolutions. 2568. Press Release Nearly Half of Americans Plan to Drink Less Alcohol in 2025, up 44% From 2023. สืบค้นจาก <https://ncsolutions.com/press-and-media/americans-plan-to-drink-less-alcohol-in-2025/>

Nutrition Reaearch. 2021. Ultra-processed foods increase noncommunicable chronic disease risk.

Pidsaya, A., Kanjana, K., & Nantavisai, K. (2025). Widespread soil-transmitted parasitic contamination in raw vegetables at fresh markets in the inner zone of Bangkok: Findings from a cross-sectional study. The American Journal of Tropical Medicine and Hygiene. Advance online publication. <https://doi.org/10.4269/ajtmh.25-0044>.

PLOS Medicine. 2020. Report: Decreases in purchases of energy, sodium, sugar, and saturated fat 3 years after implementation.

Springnews. 2567. เปิดตัวเสกคอนเทนต์ครีเอเตอร์ไทย พูง 9 ล้านคน ทำงานแบบ Full-time 2 ล้าน. เข้าถึงได้จาก <https://www.springnews.co.th/digital-business/digital-marketing/852564>.

Techsauce. 2567. สรุป Work Trend Index 2024 เจาะลึกพฤติกรรมการใช้ AI ทำงานของคนไทย. เข้าถึงได้จาก <https://techsauce.co/news/work-trend-index-2024>.

Thai PBS. 2568. ลงโทษปรับ 1.2 ล้านบาท รพ.เอกชน ปม "ลุงขนมโคเคียว" จาก "เวรชเยียนผู้ป่วย". เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/354970>.

THAIRATH Poll. 2568. เผยผลสำรวจไทยรัฐโพล คนไทยกว่า 40% เข้าร้านสะดวกซื้ออาทิตย์ละครั้ง.

The BMJ. 2018. Consumption of ultra-processed foods and cancer risk: results from NutriNet-Santé prospective cohort.

The Nation. 2568. "กัมพูชา" ตัวจริงศูนย์กลางสมเมอเรอโลก บิดต่านปูบ คติคตอวบ!. เข้าถึงได้จาก <https://www.nationtv.tv/politic/378963400>.

The Straits Times. 2025. UN agency map reveals Cambodia as global scammer hub. เข้าถึงได้จาก <https://www.straitstimes.com/asia/se-asia/un-agency-map-reveals-cambodia-as-global-scammer-hub>.

The White House. 2025. Further Modifying The Reciprocal Tariff Rates.

United States International Trade Commission. 2023. Electronic products: U.S. general imports by selected trading partners, 2019–23 In millions of dollars and percentages.

กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม (กขส.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

ผู้ประสานงาน / Contact persons

หากต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาสอบถามได้ที่

E-mail : Pairat@nesdc.go.th

โทร. 0-2280-4085 ต่อ 3602

ตารางการเผยแพร่

2568

สิงหาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสอง ปี 2568

2568

กันยายน

2568

ตุลาคม

2568

พฤศจิกายน

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสามปี 2568

2568

ธันวาคม

2569

มกราคม

2569

กุมภาพันธ์

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2568

2569

มีนาคม

2569

เมษายน

2569

พฤษภาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี 2569

2569

มิถุนายน

2569

กรกฎาคม

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=socialoutlook_report